

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Bethlen Gábor szobra Nagyváradon

Huszonkettedik évfolyam
2011. március

3

Tartalom

Prédikáció a Bethlen-jubileumra

Pap Géza: „Emlékeztek meg a ti előljáróitokról...” Zsidókhöz 13,7	119
---	-----

Vasárnapi prédikáció

Visky János: A gyógyító Jézus. Máté 4,23-25	122
---	-----

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Szép Eduárd: A szent böjt és annak gyümölcse.

A szent böjt. Jóel 1,13-14	126
Riadó. Jóel 2,1-2a	127
Úttévesztés – megtérés. Jóel 2,12-13	129
Isten együtt érez velünk. Jóel 2,18-19.27b	130
Hívd segítségül az Urat! Jóel 3,4-5	132
Ítélet és oltalom. Jóel 4,14-16	133
A szent böjt gyümölcse (vasárnapra!). Jóel 4,18	135

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Daróczi Attila: A böjt, amelyet Isten kedvel. Ézsaiás 58,6-8	137
Tóbiás Tibor: Isten cselekszik a böjtben. Márk 12,1-9	139

Prédikációk a böjti vasárnapokra

Gáspár István: Nyilatkozzál meg! Márk 7,31-37	142
Ifj. Mátyás Árpád: Táré – az engedelmesség próbája. 1Mózes 11,31-32	145

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek eltörlésére. Máté 5,17-20	149
---	-----

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walter: A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára.

(Ford. Kádár Miklós ny. lelképásztor)

Egy királyi főember fiának meggyógyítása Kapernaumban. János 4,43-54	154
Jézus beteget gyógyít szombatnapon a Betesda tavánál. János 5,1-47	158
Az ötezer megvendégelése. János 6,1-71	162
Jézus Jeruzsálemben a lombsátor ünnepén. János 7,1-53	165

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Indulás a mélységek felé

XIV. A Diabolos „ellenszere”	170
------------------------------------	-----

Alkalmi prédikációk

Bibliáórára

Móra László Tibor: Trombitaszóval való visszajövetel. 1Thesszalonika 4,15-18;

Márk 9,1	172
----------------	-----

Esketési igehirdetés

Bartalis Sz. Pál: Jöjjön velünk az Úr! 2Mózes 33,15	174
---	-----

Temetési igehirdetés

Lengyel István: Istenünkről énekelni jó! Zsoltárok 147,1-3	175
--	-----

A címlapon: Bethlen Gábor erdélyi fejedelem szobra Nagyváradon. Készítette Kós András. Leleplezték 2000. nov. 15-én. Megjelent: www.szoborlap.hu/ TundeK62 honlapon.

A hátlapon: *Bethlen Gábor végrendelete* (részlet)

Prédikáció a Bethlen-jubileumra

Pap Géza
Kolozsvár

„Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról,
akik szólották néktek az Isten beszédét,
és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket.”

Alapige: Zsidókhöz 13,7

Keresztyén Testvéreim!
Ünneplő Gyülekezet!

Az emlékezés Isten ajándéka, de nem élünk mindig helyesen vele. Emlékezünk arra, amihez érdekünk fűződik, emlékeink között tároljuk, ha megsértett valaki, de elfelejtjük teljesíteni kötelességünket, megtéríteni tartozásunkat, bűneinkről megfedkezünk, hátunk mögé vetjük, mintha semmi sem történt volna. Nekünk szelektív emlékezőképességünk van. Könnyen elfelejtjük azt, amit nem volna szabad elfelejteni, s megfedkezünk arról, amire viszont emlékezni kellene. Ezen az ünnepi istentiszteleten Isten úgy szeretné gyógyítani emlékezőképességünket, hogy Ő maga emlékeztet, hogy ezzel helyes merbe terelje ünnepi gondolatainkat.

A felhívás így szól: „**Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról.**” Gondolhatnánk arra, hogy Isten azzal az igénnyel lép elénk, hogy emlékezzünk meg a vallási vezetőkről, akik előttünk jártak, akik a hit útját mutatták nekünk. Az ő életük méltó lehet a megemlékezésre. Ez is benne van ebben a felszólításban, de a kifejezésnek világi töltete van. Az előljáró inkább a fejedelem, az uralkodó megnevezése. Ezek szerint azokról kell megemlékeznünk, akik Isten akaratából hatalmat kaptak annak érdekében, hogy egy sajátos történelmi és politikai helyzetben vezessék a népet.

Ízlelgetjük a gondolatot. Érdemes megemlékezni róluk? Minden uralkodóról meg kell emlékezni? Az ige leszűkíti a kört. Azokról kell megemlékezni, „**akik Isten beszédét szólották néktek**”. Be kell vallanunk, hogy kevés olyan uralkodónk van, aki ennek a feltételnek megfelel, aki félte az Urat és cselekedte akaratát, de Bethlen Gábor ilyen uralkodó volt. Amikor lelki arcát idézzük, nem feledkezhetünk meg arról, hogy saját vallomása szerint 28-szor olvasta el elejétől végéig a Bibliát; rendszeresen jár istentiszteletre, hogy Isten szavát hallgassa; a hit dolgában nagy jártasságról tett bizonyosságot. Igaz, Isten Igéjét nem a szószékről hirdette, hanem egész életével, életvitelével pecsételte meg. Ezért érdemes emlékezni róla.

A megemlékezésünk módját illetően a folytatásban Isten tovább szűkíti a kört, amikor két fontos tennivalót állít elénk.

1. Először azt mondja: „**Figyeljétek életük végére.**” Pontosan kell értenünk ezt a felhívást. A „figyeljétek” azt jelenti: elemeztétek, gondoljátok végéig. A „figyeljétek életük végére” viszont nem azt hozza tudomásunkra, hogy életünk utolsó mondata vagy cselekedete különösebb fontossággal bír, Isten arra biztat, hogy az előttünk járók életének teljes folyamatára és végkifejletére figyeljünk. Nemcsak a végét, az egészet kell látnunk. A vég az előzmények betetőződése, és a kettő között szoros összefüggés van.

* Elhangzott 2010. nov. 16-án Gyulafehérváron, a Bethlen Gábor emléktábla leleplezése alkalmával.

Ha ezeknek ismeretében próbálunk Bethlen Gábor életére gondolni és feltesszük a kérdést, hogy „mi tette őt nagy fejedelemmé, életét pedig megemlékezésre méltóvá?” –, akkor egyetlen mondatban is válaszolni tudunk. Nagy fejedelemmé Bethlen Gábort az Istennel való kapcsolata, az Isten szavához való feltétel nélküli ragaszkodása tette, az, ahogyan az Igét élte és cselekedte. Megvalósításait Isten szavának gyakorlatba ültetése koronázza meg, ragyogja be. Gondoljunk csak bele, lássuk az összefüggéseket:

– Bethlen Gábor hitt **Isten kiválasztó** kegyelmében. Ez a kiválasztás pedig számára megbízatást jelentett. Tudta és hitte, hogy nem a véletlen vagy a történelem szeszélye, hanem Isten az, aki rátekintett, s nem az ő érdemeiért, kiválóságáért, hanem kegyelemből kiválasztotta őt, és rábízott egy egész népet. Ennek tudata határozta meg uralkodását.

– Bethlen Gábor komolyan vette, hogy a **hatalom egyedül Istené**. Ő, mint gyarló ember, csak kölcsönkapott hatalommal rendelkezik, s ez a hatalom nem az ő tulajdona. Ebből adódóan a neki adott hatalommal élt, de sohasem élt vissza vele.

– Bethlen Gábor tudta, hogy ő az Isten megbízottja, **sáfára**, szolgája. Nem a saját nagy bölcsességét, a saját elképzeléseit, hanem Isten akarát kell képviselnie. Afelől sem voltak kétségei, hogy megbízatása egyszer lejár, s akkor minden szolgának el kell számolnia megbízója előtt.

– Bethlen Gábor tudta, hogy **egyedül Istené a dicsőség**. Feljegyezték róla, hogy sohasem engedte, hogy a gyarló embert dicsőítsék, felfelé mutatott, a teremtő, a küldő, a megbízást adó Gazdájára, Urára.

– Bethlen Gábor hitéből fakadt az egyháza és népe iránti szeretete is. Látta a lelkészek nyomorúságos helyzetét, s ezen úgy óhajtott javítani, hogy nemesi ragra emelte őket és utódaikat, miközben emlékeztette őket arra, hogy „Isten javainak sáfárai minden erejűkkel az isteni tisztelet előmozdításában igyekezzenek” Hitéből fakadt iskolapolitikája is. A Collegium Academicum megalapításával a mai Románia területén lévő első főiskolát hozta létre. Támogatta a magyar diákok külföldi tanulmányútjait. Az Isten szava iránti feltétel nélküli engedelmissége és minden felekezet iránti tisztelete indította arra, hogy támogassa a Káldi György-féle katolikus bibliafordítás költségeit, valamint a Biblia első román nyelvű fordítását és kiadását. Ez a hitből fakadó engedelmisség, a felebaráti szeretete tette uralkodásának idejét Erdély aranykorává. Erre méltó odafigyelni, emlékezni, ezt nem szabad elfelejteni.

2. Az ige végül arra biztat bennünket, hogy „**kövessétek hitüket**” Követni annyit tesz, mint utánozni. A tanulásnak fontos módszere, s a kisgyerekek alkalmazzák is. Ilyen értelemben mondja Pál: „legyetek az én követőim” Természetesen nem arra akar rávenni, hogy egy embert kövessünk, nem új utakra hív az apostol, hanem Krisztus követésére. Az előttünk járó Krisztus-követők a hús-vér ember példájával bizonyítják nekünk, hogy így is lehet. Miben követésre méltó példa számunkra Bethlen Gábor hite? Tömören fogalmazva azt mondhatnánk, hogy abban, ahogyan ragaszkodott hitvallásához, ahogyan megélte a reformációban felismert igazságokat. Bethlen Gábor tudta, hogy **egyedül a Biblia** az Isten szava, ahhoz sem hozzátenni, sem abból elvenni nem lehet, „mert a teljes Írás Istentől ihletett” Tudta, hogy **egyedül Krisztus a megváltó** és a mi közbenjárónk Isten és ember között, „mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus” Tudta, hogy **egyedül kegyelemből hit által** kapjuk az üdvösséget, „nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjék”

Egy olyan korban, ahol a reformáció igazságaihoz való kötődés és a hitvallásokhoz való ragaszkodás egyre inkább meggyengül, szól az Isten emlékeztető és biztató szava: „Kövessétek hitüket!”

Keresztyén Testvéreim!

Ha emlékeztünkben eddig Bethlen Gábor életére, annak hitből sarjadó gyümölcsseire tekintettünk, akkor most tekintsünk valóban életének végére, végkifejletére. Kemény János a következőket jegyezte fel róla: „A véghez közeledve, kére tentát, papírt és penát. Végredeletet írt. Ha Isten velünk kicsoda ellenünk? Senki nincsen bizonyára. Bizonyára senki.” Egy egész élet hite, reménysége, utódaihoz szóló buzdítása szólal meg ezekben a sorokban. Üzenete adjon bátorítást nekünk, hogy „mi is, akiket a bizonyágoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkönyékező bűnt, kitarással fussuk meg az előttünk lévő küzdőteret”, emlékeztén Bethlen Gábor jelmondatára: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” A választ pedig az évszázadok során előttünk járókkal együtt, hitvalló bizonyossággal mondjuk: Bizonyára senki! Ámen.

Ne felejtss el!

Ne felejtss el, hogy:

Ahol a kincsöd, ott a szíved is.

A jó modor, udvariasság és lovagiasság még senkinek nem volt kárára.

Nincsen ember hiba nélkül.

Isten kegyelme nélkül nem boldogulunk.

Vannak idők, amikor nekünk is jólesik egy vigasztaló szó.

Rászorulhatunk mi is az emberek elnézésére és kedvességére.

Másoknak is lehet megbocsátanivalójuk velünk szemben.

Sokaknak tartozol hálával.

Mily sokan haltak meg már Hazánkért!

Felejtss el!

Felejtss el, hogy:

Alamizsnát adtál a sarkon kéregető vaknak.

Munkád fontosabb, mint a másé.

Előkelőbb állásban vagy, mint Pista.

Holnap meg kell alázkodnod valaki előtt.

Ma ballábbal keltél fel.

Barátod kellemetlenséget okozott a napokban.

Vargáékat kisegítetted a bajból.

Bosszúságaidat, kellemetlen emlékeidet.

Felejtss és bocsáss meg!

Vasárnapi prédikáció

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

A gyógyító Jézus

Alapige: Máté 4,23–25

Bibliaviasítás: 1Korinthus 13

Jézus földi szolgálatának az elején vagyunk. Alighogy elhív magának Jézus néhány tanítványt, velük együtt el is indul nyilvános szolgálatára. Elkezdődik a szeretet gyógyító hadjárata. Elindul Isten testté lett szeretete a bűntől, a betegségtől, az ördögi megköttözöttségtől, sokféle emberi gyarlóságtól és nyomorúságtól megterhelt világba, és sorra igyekszik fölszámolni mindazt, ami a bukott embert sújtja. A szeretet hódító hadjárata ez. Jézus vissza akar hódítani magának, az Isten országának emberi lelkeket. Az ördög uralma alól, a betegség szorításából, a mélységekből akarja kiemelni az embereket. Becsületükben és tisztességükben meggyalázott lelkeket akar Jézus ismét éppé tenni. Azért, hogy helyreálljon rajtuk az eredeti Isten-arc. Az, amiről Reményik Sándor mondja, hogy mélyen, a *világszenny* alatt van elrejtve. Szeretné onnan kibányászni, de ehhez az embernek nincs elegendő ereje. Szüksége van arra az isteni szeretetre, aki elindult, hogy a maga hódító hadjáratával legyőzze az emberi lelket foglyul tartó ősellenséget, és így szabaddá tegye az embert. Meggyógyítsa, éppé, egésszé, *egészségessé* tegye, hogy valóban méltó legyen a teremtés koronája névre.

A méltóság koronáját ugyanis a bűnesetben letépte az ember fejről a Sátán, sárba taposta azt, s azóta az ember lógó orral jár, földre szegezett tekintettel, nem lévén képes égre emelni a szemét, mert sokféle betegség, nyomorúság, bűn, gyöttelelem és erőtlenség teszi bénává, harcképtelenné, veszi el az életkedvét, teszi depresszióssá, életunttá, istenellenessé és életellenessé. Ezt látva, Jézus elindul az Atya dicsőségéből és belép ebbe a földi világba, ahol gonosz lelkek által gyötörtek, betegek, bénák sokasága várja az általa hozott isteni megoldást.

Sokféle legendáról tudunk. A legendák többnyire kitalált történetek, de minden legendának van valamilyen valóságmagva, s minden kor számára érvényes üzenete. A Barlán és Josafát legendája azt mondja el, hogy a világtól elzárt módon, emberektől távol tartott és nevelt királyfi, felnövekedvén egyszer kilép az utcára. Ez a teljes elszigeteltségben, a királyi palota gondmentes, tehermentes és fájdalommentes világában felnőtt királyfi egyszer csak az utcán szembesül a sokféle emberi nyomorúsággal. Eléje kerül egy koldus, aztán egy beteg ember, aztán egy öreg, tehetetlen ember, végül egy halottas menettel is találkozik. Egyszer csak ledöbben, mert látja, hogy a koldus alimizsnáért nyújtja ki üres, mocskos kezét, a beteg pedig orvosságot kér tőle, az öreg, tehetetlen ember segítséget, támaszt vár a daliás ifjútól, s végül a halottas menetet látva, rádöbben arra, hogy valaki kidőlt a sorból, akit pótolni kellene.

Jézus Krisztus az a „királyfi”, aki a mennyei Atya dicsőségéből belépett a mi világunkba. Miért? Hiszen a mi világunkban alapigénknek csupán egy versnyi felsorolása szerint is annyi visszataszító dolog mutatkozik, hogy az ilyen elszigeteltségben felnőtt királyfi első pillanatban visszariad, s menten visszafordulásra kényszerül, annyira visszataszító, undorító és nem kívánatos mindaz, amit itt alapigénk felsorol. Betegség, erőtlenség, kínokban sínylődés, ördöngösöktől való megköttözöttség, holdkórosság. S íme, Jézus nem hőköl vissza, nem riad meg, sőt, testté létével éppen azt igazolja, hogy

Istennek nem közömbös az, ami a bűn által megrontott emberrel történik. Sőt, az ő atyai szívének fáj az, amit a bűn művel a mi körülünkben. Irgalmas szeretete megindul rajtunk, mert megszán minket. Ezért indul el Jézus, s járja be alapigénk szerint egész Galileát, az egész teremtet mindenséget.

Ma is bejárja a lakott földet, hogy az ő neve egyre ismerősebb legyen, s gyógyító hatalma eljusson mindazokhoz, akik ma is sínylődnék, kínokban vergődnek, lelki vagy testi nyomorúságban szenvednek. Azokhoz, akiket a bűn súlya nyom, akiknek a lelke nyugtalan, akik tiszta életet kívánnak és valóban szeretnének Istennel és emberrel megbékélni.

Ezekhez indul el Jézus. Ezeknek lakóhelyeit járja be. Keresi a fiatalokat, a megfáradt középkorúakat, akik agyonhajszolták magukat, keresi az időseket, a magányuk szorongatottságában, a betegágyon levőket, a kórházban sínylődőket, keres mindenkit. Mert a szeretet épít – mondja az Írás, és Jézus, a testté lett szeretet azért jött, hogy építsen. Felépíteni mindazt, amit a gonosz lerontott. Mindazt helyreállítsa, amit a bűn szétzilált az életünkben.

A szeretet épít! Jézus tudja ezt, ezért viszonyul szeretettel minden megköthetőhöz, minden elesetthez, minden nyomorúságban vergődőhöz, minden kínlódóhoz, minden sanyargatott lélekhez, minden meggyötört testű emberhez. De, érdekes módon Jézus nem a testi gyógyítással kezd, amikor bejárja Galileát. Először tanított azok zsinagógáiban, hirdetve Isten országának evangéliumát. Tanított, hogy a bukott ember megismerje azt az Istent, aki őt keresi. Hirdeti Isten országának evangéliumát, vagyis örömhírt hirdet. Íme, te beteg ember, te gonosztól meggyötört lélek, te kínokban égő, gutaütésben levő, tehetetlenségben, lelki vagy testi bánáságban levő, tudd meg, halld meg, hogy Isten az Ő uralmát ki akarja terjeszteni Jézus Krisztusban reád is. Ez az a nagy örömhír, aminek el kell jutnia minden emberhez.

Emlékszünk, Lukács evangéliuma elején azt olvassuk, hogy Jézus legelső igehirdése alkalmával a názáreti zsinagógában Ézsaiás könyvéből olvas fel egy próféciát, s utána behajtvá a tekercset, azt mondja, hogy ma teljesedett be ez az Írás a ti hallásotokra. Vagyis én azért jöttem közéték, hogy tudomásotokra hozzam: amit Isten a próféciák által évszázadokkal korábban megígért, az bennem beteljesedett. Ez a szegényeknek örömet jelent, a megköthözöttéknek feloldást, a foglyoknak szabadulást, a keményszívűeknek, a gögösöknek, az öngazultaknak, a farizeusoknak és írástudóknak pedig botránkozást jelent. Olyannyira, hogy felhergelik ellene a tömeget, s első prédikációja nyomán a názáretiek meg akarták Őt kövezni, azok, akik között felnőtt. Kiderült, hogy nem ismerték fel Benne Isten Fiát. Hiába akarta tanítani őket Jézus. Nem akarták befogadni ezt a tanítást, amelynek révén eljuthattak volna Isten helyes megismerésére.

Ezért megy Jézus tovább Názárethből, s járja be az egész Galileát. Azt a tartományt, amely úgy volt számon tartva Izrael földjén, mint a legelesettebb, legszegényebb vidék, mert ott vámszedők, paráznák, halászok, egyszerű, írástudatlan emberek éltek. Nem úgy, mint az előkelő Júdeában, ahol ott a főváros, Jeruzsálem, a sok tanult papjával, írástudójával, előkelő vezető rétegével. Jézus éppen ezért kezdi Galileában a tanítását, a gyógyításait, a legsötétebb, a legmegvetettebb helyen, az Istentől legtávolabbra esett emberek között. Ez a nagy örömhír: Jézus jön, hogy az Ő testté lett szeretetének hatalmával építsen, gyógyítson, helyreállítson. S a mai világ Galileájában, sötét helyein ugyanígy jár „széjjel” Jézus. Ugyanígy jön hozzánk is, hogy elérje az ifjút, a középkorút, az időset, hogy mindenkihez elhozza Isten országának az örömhírét, de ugyanakkor a gyógyítását is. Mert a szeretet épít és gyógyít.

Nagyon érdekes kísérletek tanúsítják manapság azt, hogy milyen szoros összefüggés van a szeretet ereje és a gyógyulás között. Hallottuk az 1Kor 13-at, a szeretet himnu-

szát, ahol Pál nagyszerű felismeréseket közvetít a szeretet hatékonyságáról. Nem az a szeretet, amire mi gondolunk, valahányszor ezt a szót halljuk, amikor mézes-mázás, negédes megnyilvánulásokra gondol sok ember. Arról a szeretetről beszél az Írás, amelyet az eredeti szöveg agapéként jelöl. Ez pedig sokkal több az erosnál, a sexusnál, a testi vonzalomnál, a kölcsönös emberi érdeklődésnél vagy a haszonleső kapcsolatteremtésnél. Erről az agapéről úgy beszél az Írás, mint ami mindenféle emberi érdek fölé emelkedik. Ez Isten részéről indul, észreveszi az elesettet, a megkötözöttet, a kínlódót, a sínylódót, és minden hátsó szándék nélkül odalép hozzá, lehajol és segítségére lesz, ahogy Jézusnak nagyon ismert példázatában, az irgalmas samaritánus történetében olvassuk. Igen, ez a szeretet épít. Ez soha el nem fogy, ennek a forrása ki nem apad. Sőt, ez az, ami az orvosok tanúsága szerint akár gyógyít is. Nemcsak lelkileg erősít, épít, hanem akár fizikai értelemben is gyógyít.

Egy neves csecsemő-pszichológus, Rene Spitz érdekes kísérletet végzett éppen annak érdekében, hogy bizonyítsa: a szeretet mennyire védi az életet. Megvizsgálta a csecsemők két csoportját. Az egyik börtönben született csecsemőkből állt. Az elítélt édesanyák a börtön körülményei között is körül tudták ölelni gyermekeiket szeretetükkel, melegségükkel karjukba zárva, szoptatva, dédelgetve, simogatva, csókolgatva őket. Ezek ott is egészségesen tudtak fejlődni. Semmiféle lelki károsodás nem jelentkezett náluk, annak ellenére, hogy a világtól elzárva, a börtönben kezdtek felnőni. Egy másik csoportot is megvizsgált ez a kutató, mégpedig olyan gyermekeket, akiket az anyjuk csecsemőkorban eldobott. Szemétdombról szedték össze őket, vagy egy küszöbről. Ezeket árvaházakban nevelték, a legjobb körülmények között, kiképzett személyzettel. Mégis ezek a csecsemők kevésbé lettek fejlettek, mint amazok, akik a börtönben növekedtek. Mert nem kapták meg az édesanyai szeretetet. Ez mély nyomot hagyott negatív értelemben a gyerekek lelki világában.

A szeretet épít! Ahol spontán megnyilatkozása van az Istentől belénk épített szeretetnek, ahol a felülről való melegség tovább sugárzik és célba ér, ott van épülés, gyógyulás és növekedés. Ezért jött Jézus, hogy a lelkileg deformálódott életeteket körülölelje Isten dédelgető, irgalmas és gyógyító szeretetével. Így állhat helyre a bűn által elrontott élet.

Felnőttekkel is végeztek hasonló kísérleteket, hogy a szeretet hogyan épít. Egy amerikai professzor végzett el egy érdekes kísérletet a következőképpen: összegyűjtött egy csapat embert, akik között voltak elkötelezett hívő keresztyének és istentagadó hitetlenek is. Tudatosan így válogatta össze őket. A kísérlet előtt lemérte a testnedveiket, és utána bemutatta nekik Teréz anyának a szeretetszolgálatáról készült dokumentumfilmet. Megint lemérte a testnedveiket, s kiderült, hogy mindenik résztvevő immunrendszere erősödött. Pozitív hatást kaptak a film nyomán, mégpedig olyan elkötelezettséget, hogy ők is valami hasonló szépet tegyenek a másik ember érdekében.

A szeretetnek ez a lehajló szolgálata olyasmit indított el bennük, ami a testnedvek tekintetében belső immunrendszeri erősítést váltott ki. Azt mondják ugyanis az orvosok, hogy mindenféle pozitív érzelmi töltetre elkezd termelődni bennünk egy endorfin nevű anyag. Ez pedig csökkenti a belső szorongást, a félelmet, feloldja a stresszhelyzetet. Olyan pozitív változást indít el fiziológiai vonalon, ami a lélekre is hat. Az orvos munkájában legalább olyan mértékben van szerepe a pozitív lelki ráhatásnak, mint amilyen mértékben hat a beadagolt gyógyszer. Ezért, azok a betegek, akiket megfelelő szeretettel ápolnak, akiket rendszeresen meglátogatnak a szeretteik, akik érzik, hogy nincsenek elfelejtve betegségükben, sőt, akik mögött még imádkozó keresztyén lelki háttér is van, hamarabb gyógyulnak és állnak talpra.

Ez a testté lett szeretet jár körül világunkban, s el akar érkezni mindazokhoz, akik erre sóvárognak. Ezért olvassuk, hogyan reagáltak sokan arra, amit Jézusból kiáradni éreztek: elterjedt a híre egész Szíriában, s hozzá vitték mindazokat, akik rosszul voltak, és meggyógyította őket. S ennek nyomán nagy sokaság követte Őt Galileából, a Tízvárosból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról. Nagy sokaság! Mert minden embernek, testileg és lelkileg egyaránt szüksége van Jézus gyógyító erejére. Neked is, drága testvérem, szükséged van erre a gyógyító Jézusra, különösen lelki vonalon. Hiszen, ki az közülünk, aki el ne veszítené a türelmét, ki ne borulna a békességéből! Gyakran kiderül, hogy a reménység is reménytelenségbe csap át. Lelkileg zaklatott lehetsz akkor is, ha külsőleg nem árułod el, de közben tudod, hogy odabent nincs minden rendben.

Ezért van szükségünk arra, hogy Jézus eljárjon hozzánk is, és bejárja a mi vidékünk is, életünk zugait, a legelrejtettebb titkos lelki kamrákat is, gondolataink és érzelmeink rejtett útjait is. Így támadhat az Ő érintése nyomán belső gyógyulás, helyreállhat a lélek egyensúlya. Megtelünk Isten könyörületes szeretet-energiájával, általa talpra állunk, s meglátszik, hogy a gyógyító Jézus hozzánk is elérkezett. Ámen.

Ordass Lajos

*Menjetek el, mondjátok meg én atyámfiainak,
hogy menjenek Galileába és ott meglátnak engem! (Mt 28,10)*

Uram!

Hol voltak a tanítványaid, amikor föltámadtál?!

Nekik „harmadnap”-ig nem lett volna szabad
elmozdulniok sírod mellől!

Azt hiszem, az emmausi úton az enyhe szemrehányást
már gyöngéd szereteted tölti el: „restszívűek”.

Bibliában olvasok a tanítványoknak a félelméről is.

Meglapultak? Diadalutadon jó volt veledjárniok?!

De most – jaj! – ők kerülhetnek sorra?

Valóban határtalan kegyelem volt, amikor Galileába
hívtad őket és ott meggyőzted őket föltámadásod
tényéről. Életünk fordulópontjáról.

Uram!

Keresztény hitem beteljesítője
a föltámadásodról való bizonyosságom. Enélkül
válogatok kijelentéseid között. Egyiket
elfogadhatónak tartom, a másikat mint „lehetetlent”
elutasítom. „Rest” a szívem a teljes evangélium
elfogadására. Amíg föltámadásod csodája el nem tölti
a szívemet, addig ez a szív fél.

Emberektől... és elmarad a biznyságtétele.
Büntől... és eláll a harctól. Haláltól, kárhozattól fél ez
a szív, melyet a halál fölött aratott győzelmeddel
éppen ebből a rabságból váltottál ki.

Élő Uram! Légy hozzám is kegyelmes!

Prédikációk böjtfő nagyhetére

Szép Eduárd

Beresztelke

A szent böjt és annak gyümölcse

Hétfő

A szent böjt

Alapige: Jóel 1,13–14

Jóel próféta könyvében gyakran olvasunk az Úr napjáról. Ez a nap Isten ítéletének valóságát hangsúlyozza. Az Úr ítéletének azonban előhírnöke van. Ő nem büntet figyelmeztetés nélkül, hanem végső ítélete előtt mindig megszólítja az egyéneket és közösségeket. Szomorú hangvételű, sok jajt tartalmazó fejezet áll előttünk a mai igében, s mégis ott van benne Isten szeretetének nagysága, ereje és szentsége, hiszen azért van a figyelmeztetés és a gyászra való felhívás, mert Ő, a Mindenható kegyelmezni akar. Mert, amit mi bajnak, sőt csapásnak minősítünk, a legtöbb esetben Isten figyelmeztető szava.

Böjtfő nagyhatén Urunk, Istenünk figyelmeztető szava mindenekelőtt arra irányítja figyelmünket, hogy nekünk nem lehet közömbösen haladni a nagypénteki és húsvéti események felé. Krisztus Urunk szenvedései indítsanak „...megbánásra, bűneinkért sírásra”, mert érettünk szenvedett és érettünk halt meg. Mert nem mehetünk el érzéketlenül a mai bűnök, istentelenségek mellett. Mert kötelességünk Isten elé vinni imádságban előbb a magunk bűneit, azt követően pedig kortársaink istentelenségét, mely napon-ta látható, érzékelhető és tapasztalható. Mindezt meg kell tennünk, mert ha nem, hallgatásunk, nemtörődömségünk bűnrészesekké tesz.

A rendkívüli eseményeken keresztül ebben a részben az Úr megszólítja az Ő szolgáit: a papokat; a társadalom vezető rétegét, a véneket, a munkásokat, a parasztokat és vincelléreket; és azokat is, akiket a bűn valamivel különösképpen fogva tart: a részegeseket. Mai nyelven fogalmazva folytathatnánk azzal, hogy az Úr megszólítja azokat, akik a kábítószer rabságában sínylődnek, és azokat, akik szerencsejártékfüggők, vagy netalán a paráznság bűne hálózta be őket. Mindannyiunk számára hangzik tehát a felhívás: „...kiáltatok az Úrhoz!” (14) Bárcsak ez lenne a mi válaszuk: „Hozzád kiáltok, Uram...” (19)

Láttam már olyan embert, akit idegessége, dühe és ugyanakkor tehetetlensége kényszerített sírásra. Nagyon gyakori az, amikor valaki a testi, anyagi veszteség következtében sír, s talán nagyon kevés a bűn miatt síró ember.

Felcserélt értékrenddel és megfertőzött érzésvilággal nézünk szembe manapság. Mennyire találóan fogalmazott az egyik lelkipásztor testvérem, barátom, amikor a tizenévesek között végzett munkáról beszélgettünk. Ezt mondta: „nem tudják, hogy mikor kell kacagni és mikor kell sírni, azon is kacagnak, ami miatt sírni kellene”. Talán nem csak róluk van szó! Oly sokszor látunk felnőtt, sőt öregedő embereket, akik mosolyognak, nevetnek, kacagnak, amikor egyik-másik bűnös hajlamról, beszédről, cselekedetről esik szó, amikor egy bűnös jelenséggel néznek szembe.

Egészen másról szól az ige: a bűn miatt sírni kell, jajgatni kell, a bünt Isten előtt kell elpanaszolni.

A gyász, a sírás és a jajgatás, melyre felhívja Isten a papokat, több annál, mint hogy valaki anyagi károk, testi nyomorúságok, vagy akár a halál okozta veszteség miatt bánkódjék. Mindezek az őszinte bűnbánat jeleiként állnak előttünk. A papoknak kell először meglátniuk, hogy Isten változást akar, s ezért a változásért nekik kell először tenni valamit. A bűn hatalmát és romboló erejét nekik kell először bűnbánattal az Úr elé vinniük. A pusztulás, mely bekövetkezett, nem véletlen, hanem a bűn következménye.

A bűn okozta sok baj ma is azt teszi egyértelművé, hogy először nekünk, szülőknek, nagyszülőknek, keresztszülőknek, nevelőknek, lelkipásztoroknak, mindazoknak, akik felelősek vagyunk másokért is, észre kell vennünk, hogy Isten változást akar. Mindannyian papokként mehetünk az Úr elé. Az egyetlen Főpapra, Jézus Krisztusra figyelve vihetjük a magunk bűneit és imádkozhatunk bűnbánattal, hogy az Úr megkegyelmezzen nekünk és sok más embernek. Imádkozzunk azért, hogy igazi, őszinte bűnbánattal ajándékozzon meg bennünket, családjainkat, fiataljainkat és öregjeinket, hogy ne tudjunk többé közömbösen nézni a bűnre. Hogy ne tekintsünk könnyelműen arra, amit Isten megtiltott nekünk és gyermekeinknek. Imádkozzunk azért, hogy gyászolni, sírni és jajgatni tudjunk az elkövetett bűnök miatt, és azért, hogy oly sokan Isten nélkül élnek.

Szent böjtre hívja fel Jóel próféta Isten szolgálait, mert mindig komoly veszélyt jelentett a képmutatás. Krisztus Urunk idejében is voltak olyanok, akik azért böjtöltek, hogy az emberek lássák azt (Mt 6,16–18). A szent böjt azt jelenti, hogy nem dicsekszem vele, nem mutogatom az emberek előtt, hanem Isten előtt gyakorlom. Isten szolgálai szent böjtöt kell tartsanak, vagyis nyitott szívvel kell keressék Isten akaratát, ha kell, saját akaratukról lemondva, azért, hogy egyre jobban Isten akarata legyen nyilvánvaló előttük.

A jóeli ígét olvasva arra buzdít bennünket Isten, hogy tanuljuk meg gyakorolni a szent böjtöt. Tanuljunk meg úgy és azért böjtölni, hogy tudjunk lemondani a saját akaratunkról, hogy cselekedjük az Ő akaratát. Kiáltunk ezért is az Úrhoz! Ámen.

Kedd

Riadó

Alapige: Jóel 2,1–2a

Régen, amikor ellenség közeledett egy városhoz vagy faluhoz, meghúzták a vészharangot, mintegy figyelmeztetésként, hogy mindenki készüljön fel a támadásra, vagy ha kell, meneküljön. Ma is, amikor veszély fenyeget egy-egy katonai alakulatot, akkor riadót fújnak, hogy a katonák felkészülhessenek a védekezésre, hogy az ellenség ne lepje meg őket.

Nemrég olvastam, hogy az Alpok magas csúcsaira már nagyon régen harangokat helyeztek el. Ezek a harangok maguktól megszólalnak, amikor vihar van. A vihar ereje megmozgatja és megszólaltatja őket, hírül adva a hegyekben levő turistáknak, hogy ott menedékház van, és ott ők oltalmat találhatnak.

Miért mondja Isten, hogy „...fújjatok riadót...”? Mert veszélyben volt egykor a válszott nép, mivel bűnei távol vitték Istentől. De veszélyben vagyunk mi is, mert bennünket is bűneink visznek távol Tőle, Attól, Aki legjobban szeret bennünket. Ő tudja, hogy a legnagyobb veszély számunkra az, ha távol kerülünk Tőle és saját bűnös kívánságaink szerint élünk.

Kedves Testvéreim, ma is azt mondja az Úr „... fújjatok riadót...”. Először saját magunk számára. Nézzük meg, hogyan és miért távolodtunk el Tőle. Vegyük észre, hogy a bűnnek következménye van, hogy Isten megítéli azt, és velünk sem tesz kivételt. Utána próbáljunk segíteni szeretteinknek, ismerőseinknek. Fújjunk riadót, nevezzük

bűnnek a bűnt és életünkkel, szavainkkal hívjuk Isten iránti engedelmességre azokat, akik a közelünkben élnek, mert eljön az ítélet napja, amikor Neki kell számot adni életünkéről!

Van olyan is, amikor számunkra fűjnek riadót, amikor valaki más által figyelmeztet Isten bennünket, mert észrevétlenül vagy szándékosan valami engedetlenséget követünk el, ami távol vitt Tőle. Vigyázzunk, ilyenkor ne tekintsük ellenségnek azt, aki által Isten riadót fűjt az életünkben. Fogadjuk alázattal a figyelmeztetést. És van olyan is, hogy valami életeseményen keresztül fűjja meg Isten a kürtöt. Talán valamilyen betegség, vagy baleset, vagy éppen szenvedés, vagy gyász, ami által megállít Isten rövidebb vagy hosszabb időre, hogy meghalljuk a riadót. De jó lenne ilyenkor az Ő kezéből fogadni mindezt, s azt kérdezni csendesen: mit szeretnél Uram, hogy én most cselekedjek?

A riadó nemcsak azt jelentette egykor, hogy veszély van, hanem azt is, hogy van lehetőség a menekülésre is. Amikor Isten figyelmeztet és int, akkor az nemcsak azt jelenti, hogy számon kéri tőlünk az elkövetett bűnt, hanem azt is, hogy van szabadulás a bűn zsarnoksága alól. Van szabadulás, mert Szabadítóval ajándékozott meg bennünket, az Úr Jézus Krisztus személyében. Drága, áldott Szabadító, „mert ő szabadítja meg népét bűneiből”. (Mt 1,21)

De sokszor fűjt Isten riadót a mi életünkben is, mert éppen azt akarta, hogy Hozzá meneküljünk, s mi eltompítottuk az isteni riadó hangját ennek a világnak a bűnös zajával. Mily nagy az Ő kegyelme, mert újra hallatja velünk a mennyei kürtöt, a riadót, hogy meneküljük, fussunk a bűntől, bármilyen édesnek és kecsgetetőnek tűnik is, az Ő áldott közelségébe.

Mai ígék is azt tanítja tehát, hogy az Úr napja az ítélet napja is. Ő megítél, és Előle nem lehet semmit elrejtteni, nem lehet menekülni sem. Jogos tehát a kérdés, amit a próféta később tesz fel: „Ki bírja ki azt!?” (11) Válaszolhatunk: az bírhatja ki, aki Hozzá menekül, mert Ő biztosítja számunkra a megigazulás lehetőségét Krisztusban (HK 60). Amíg tart kegyelmének ideje, meneküljünk Hozzá bűneinkből, s egyben ítélete elől is!

A riadó azt is jelenti, hogy nemcsak bűneinkből lehet Hozzá menekülni, hanem megpróbáltatásaink, gondjaink és sokféle nyomorúságunk idején is. Nála lehet keresni oltalmat, megnyugvást, békességet és reménységet. A hívő ember a megpróbáltatások viharában is hallja a riadót, és tudja, hogy van menekülési lehetőség, van szabadulás.

Kedves testvérem, ha az Úr Jézus Krisztus a megváltód, ha Ő a szabadítód, akkor nem kell félned, reszketned, ahogy alapigénkben olvastuk, mert a bűn büntetését Ő szenvedte el helyetted. Felmentést, bűnbocsánatot és örök életet ad neked Isten, Fia érdeméért. Ezt köszönd meg, ezért adjál hálát ma este is!

Hitben élve, ráfigyelve számunkra nem rettegés, hanem vigasztalás az, hogy Krisztus Urunk visszajön ítélmi élőket és holtakat. Valljuk együtt a Heidelbergi Káté tanításával, hogy: „minden háborúságomban és üldöztetésemben fölemelt fővel várom őt az égből ítélő bírámul, aki előbb érettem Isten ítélőszéke elé állott, és rólam minden kárhozatást elvett, hogy ő mind a maga ellenségeit, mind az enyéimet örök kárhozatra veti, engem pedig minden választottaival együtt a mennyei örömbé és dicsőségbe önmagához általvisz.” Ámen.

Úttévesztés – megtérés

Alapige: Jóel 2,12–13

Vannak olyan vidékek itt nálunk, Erdélyben, ahol akkor használják ezt a kifejezést, hogy „megtértem”, amikor valaki elindult valahová és közben rájött, hogy elfelejtette magával vinni azt, amire szüksége van, vagy éppen téves utat választott. Természetes, hogy nem folytatja az utat az az ember, aki rájött, hogy téves irányba halad. Visszafor-dul és keresi a helyes utat, a megfelelő irányt, az eredményes utazást. Lelkileg is utat tévesztettünk. A bűn úttévesztés, Istentől való elszakadás, és szükségünk van visszatér-ni Hozzá.

Isten maga ezt akarta elérni választott népe életében, Jóel korában, amikor azt mondta: „Térjetelek meg hozzám...” Mintegy azt mondta és mondja nekünk is ma, hogy bűneink elválasztanak Tőle, téves irányt adnak az életünknek, de nincs minden elvesz-ve, Ő nem mondott le rólunk, visszahív, visszavár a maga közelébe. „Térjetelek meg hoz-zám...”, hangzik most is az Úr hívó, és egyben figyelmeztető szava.

Nagyon hangsúlyosnak találok ebben az igében azt a szót, mely a megtérés irányát és célját határozza meg: „hozzám” – mondja maga Isten. Azért nagyon fontos erre felfi-gyelnél és külön foglalkozni vele, mert a bűn úttévesztés. Lehet megtérni, de nem megta-lálni a helyes utat, s nem látni az igazi célt, lehet az egyik bűntől a másik bűnhöz térni, mely talán kisebbnek tűnik, de ez nem Isten szerinti megtérés. Lehet egy bizonyos bűn-től a magunk dicsőségvágyához, büszkeségéhez térni, s utána mindenki fölött kimonda-ni az ítéletet. Isten azt mondja: „hozzám”. Nem egyik bűnből a másikba, nem a bűntől önmagadhoz és önmagadba, mert ott is csak bűnnel találkozol, hiszen mindannyian bűnben fogantattunk és születtünk, hanem: „hozzám”. „Hozzám”, ahol nincs bűn, „hoz-zám”, ahol szeretet és megbocsátás van, ahol igazán megismered önmagadat, és megta-nulod helyesen értékelni a másik embert.

Kedves testvéreim, egy nagy örömhír rejlik ebben az igében, mert minden elrontott tervedből, minden szeretetlenségből elkövetett cselekedetedből, minden Isten nélküli és Isten ellen lázadó szavadból és gondolatodból megtérhetsz Hozzá. Teljes szívvel for-dulhatsz Istenhez megbánva minden bűnödöt. Örömhír van ebben az igében, mert mi azért járhatjuk a megtérés, a Hozzá való visszatérés útját, mert Ő előbb fordult hozzánk, hiszen Fiában, Jézus Krisztusban közénk jött, magára vette a mi bűneinket és azok bűn-tetését. A legnagyobb áldozat, a Krisztus áldozata, és a legnagyobb lehetőség, a Hozzá való visszatérés lehetősége áll előttünk. Adjunk hálát azért, hogy így törődik velünk és így hív magához Isten.

Újra a képmutatás bűnével nézünk szembe. A zsidók egy része a bűnbánat külső je-leit gyakorolták, de szívükben nem bánták bűneik miatt, és nem keresték az igazi megtérés útját. Csak a ruháikat szaggatták meg sokan, hogy az emberek lássák bűnbá-natukat, arra pedig nem törekedtek, hogy életük gyökeresen megváltozzon. Vigyáz-zunk, hogy Hozzátérésünk ne legyen képmutatás, ne az embereknek akarjuk mutatni csupán, hogy megváltoztunk, hanem legyen az szívből jövő. Törekedjünk arra, hogy az életünk legyen mindenekelőtt Istennek tetsző. Ezért mondja az ige: „Szíveteket szag-gassátok meg, ne a ruhátokat...” (13) Kérjük az Urat, hogy megvalósuljon nálunk és sokaknál az, amit Füle Lajos így fogalmaz meg az *Akkor jön el* című versében:

*Ha fájni kezd majd, aki vagy,
és aki nem vagy, bár lehetnél,
majd ha bevallod végre, hogy
sosem voltál igaz keresztyén,
ha fájni fog, hogy annyian
vannak, kiket megejt a tévhit,
s ajkadról értük száll ima,
akkor jön el az ébredés itt.*

*Majd hogyha bünné lesz a bűn,
s a Golgotához sirva érsz el
letenni ott mind keserűn,
nem alkudva testtel és vérrel,
majd ha hálát adsz JÉZUSÉRT,
s döntésed is végre megéri,
mert megtisztított az a Vér,
akkor jön el az ébredés itt.*

*Majd hogyha jobban érdekel
kik ők, akik vetnek, aratnak,
s közéjük állsz, és nem leszel
többé olyan fontos magadnak,
mert látod már a tájat itt,
amely aratásra fehérlik
s munkára lelkesít a hit,
akkor jön el az ébredés itt.*

Továbbá figyeljünk az ige alapján ma este Isten türelmére. Nagyon fontos ezt a szemünk előtt tartani, mert egy türelmetlen világban élünk, ahol lépten-nyomon az válik nyilvánvalóvá, hogy a legkisebb tévedésre, vagy kedvünk ellenére való eseményre türelmetlenül, netalán indulatosan válaszolunk és cselekszünk. Türelmetlenségünk, idegességünk sokszor abból származik, hogy túl fontosak vagyunk magunknak és túl jelentéktelennek látjuk a mellettünk élőket. Tanuljunk Isten türelméből és nekünk mutatott példájából, hiszen Ő bennünket – a jelentéktelen, bűnös embereket – tartott fontosnak, amikor Fiát küldte és adta oda érettünk, hogy benne bűnbocsánatra jussunk, és általa örök életet nyerjünk.

Mily sok kitervelt és végrehajtott bünt látott az Úr mindeddig a világban és a mi életünkben, mégis „... türelme hosszú, szeretete nagy...” (13) Adjunk hálát türelméért, szeretetéért, mert az Ő jósága megtérésre ösztönöz (Róm 2,4). Folytassuk, s ha kell, kezdjük el az imádság szent szolgálatát, és kérjük naponta: „Szánd meg Uram népedet...” (17) Ámen.

Csütörtök

Isten együtt érez velünk

Alapige: Jóel 2,18–19.27b

Megvetett, megalázott állapotban volt Isten választott népe. Bűneik miatt távol kerültek Istentől, így a pogány népek gyalázták őket. De Isten megszólította, s úgy, ahogy a tegnapi igében hallottuk, megtérésre hívta őket. Mai igénk azzal kezdődik, hogy az Úr szánalomra indult országa iránt és megkönyörült népén. A bűn szolgaságában és a pogány népek gyaláztatában szenvedő népet és országot megszánta Isten.

Igénk első üzeneteként előttünk áll az, hogy nekünk olyan Istenünk van, Aki együtt érez velünk. Nem taszít el magától akkor sem, amikor bűneinkkel mi taszítjuk el magunkat Tőle. Sőt, szánalomra indul, megajánl bennünket, mert látja, hogy a bűn kifoszt és előbb-utóbb nyomorultul kell szenvedjünk miatta. Isten látja a bűn következményét, látja a bűn rombolását és a károkat, melyeket okoz, mielőtt mi elkövetnénk a bűnt. Ezért

figyelmeztet igéjével, vagy éppen közbeszól lelkiismeretünkön keresztül. Ő már akkor sajnál bennünket, amikor mi készülünk elkövetni a bűnt.

Hogy jobban megértsük, hogy mit jelent az, amikor az Ige arról szól, hogy szájalomra indult Isten, álljon előttünk egy példában ennek az ellentéte. Napóleon, a nagy francia hódító, a maga győzelemhez szokott csapataival, 1813 októberében, Lipcsénél elvesztette a csatát. Több ezer fiatal vesztette el ott az életét. Amikor végigtekintett a nagy csatamezőn, és látta a sok bátor harcosát, akik ott feküdtek sebesülten, megnyomorodva, szétszaggatva vagy agyonlőve, ezt a kijelentést tette tisztjeinek: „Értéktelen tömeg!” Ugyanez történt egy másik csatában is, amikor fel akart pattanni a lovára és közben a lába egy katona holttestébe ütközött, ezt mondta az egyik tisztjének: „Értéktelen tömeg!” Így bánnak e föld nagyjai az alattvalókkal, de nem így Isten, nem így a mi üdvözítő Krisztusunk. Egy császár, egy politikus, egy elnök vagy egy vezető ember, egy polgármester előtt lehetünk mi „értéktelen tömeg” De Isten előtt, aki egyedül kimondhatná és jogosan mondhatná, hogy értéktelen emberek vagyunk, nem teszi. Bennünket, a bűn által tőle elszakadt embereket, drága áron vásárolt meg, s ezzel azt mondja, hogy noha a bűnben értékünket veszítettük, számára mégis értékesek vagyunk. Szájalomra indult és megkönyörült rajtunk, sohasem mondta és mondja erre az emberiségre, hogy „értéktelen tömeg”.

Szájalma elindult Izráel fölött, amikor a nép eltaszította magát bűneivel Tőle. Ezt a szájalmat a nép nem látja, csak akkor, amikor Isten könyörült rajtuk, vagyis amikor a megtérésre való felhívással és segítségével körülvette őket.

Ma is így van ez. Isten már akkor sajnál bennünket, amikor mi bűnös kívánságainknak engedünk és eltávolodunk Tőle. Ez a szájalom akkor válik nyilvánvalóvá számunkra, amikor a bűn nyomorúságában vergődve rádöbbenünk, hogy Isten nem ellenségünk, hanem szerető Atyánk, Aki segíteni, megváltani és megtartani akar.

A mi Urunkban, Jézus Krisztusban látjuk a legjobban Isten irántunk való szájalmat, hiszen annyira megsajnál bennünket, hogy elküldte Őt érettünk szenvedni a Golgota keresztségén, hogy megmentsen, megváltson a bűn hatalmából.

Szájalmának gyümölcse, eredménye a szabadítás.

Hálára indít az ige, mert a bűn gyalázata alól szabadított meg az Úr. Ő azt mondja, hogy nem engedi többé, hogy meggyalázzon a bűn, ahogy egykor gyalázta Izráelt. Először a bűn hatalma gyalázta őket, utána pedig a pogány népek. Mert az mindig úgy van, testvéreim, hogy először a bűn gyaláz meg, először egy lelki gyalázaton megy át az ember – melyet nem vesz észre, vagy nem akar észrevenni, sőt jónak, gyönyörnek, szabadságnak, győzelemnek tartja. Egy belső győzelemmel diadalmaskodik fölöttünk a bűn, s utána kezdenek felbukkanni a külső jelek, kezd láthatóvá válni rajtunk a bűn hatalma és kezd diadalmaskodni fölöttünk külsőleg is a bűn. Mindenekelőtt és mindenképpen lelki síkon dől el győzelmünk a bűn felett, vagy a bűn diadala, s egyben gyalázata rajtunk.

Áldott ígélet: Isten elveszi a bűn gyalázatát, minden bűnbánatot tartó és annak bocsánataért könyörgő ember életéből. Nem engedi, hogy újra meggyalázzon, nem engedi, hogy a bűn rabszolgái legyünk, nem engedi, hogy a bűn elvegye újra emberi méltóságunkat, mert drága áron vásárolt meg. Az Ő Fiának a vére árán váltott meg bennünket! Ígélet, mely minden nap, bátorításként és vigasztalásként áll mellettünk.

Olvasva az ígét egy következő ígérethez érkezünk: „Nem kell szégyenkeznie népemnek soha többé.” (27) Nemcsak azt ígéri tehát Isten, hogy Ő – ha hozzá menekülünk – megóv attól, hogy a bűnnek szolgáljunk, hogy bűnös kívánságaink uralkodjanak rajtunk, hanem azt is megígéri, hogy nem fogunk szégyenkezni. Először lemossa rólunk

a bűn gyalázatát az Ő Fiának a drága vérével (1Jn 1,7), utána megőrzi attól, hogy újra a saját bűneink rabszolgái legyünk, úgy vezet, hogy ne kelljen szégyenkeznünk többé.

Áldott ígéretek állnak előttünk, melyek először arra mutatnak, hogy kik vagyunk: Bűneink miatt szégyenkező (!?) emberek, akik jogtalanul lázadtunk fel a szeretet (1Jn 4,16) ellen, mert a bűn nemcsak eltávolodás Istentől, nemcsak úttévesztés, lázadás is Isten ellen.

A mai ígéretek élénk tárják az Istennel való megbékülés (2Kor 5,20) valóságát is. Igen, lehetséges megbékülni Istennel, Krisztus áldozata biztosítja ezt nekünk. Áldott lehetőség a lázadó ember számára, mert: „Szánalomra indult az Úr... és ...könyörült népen.” (18)

Kedves testvéreim, azoknak nem kell szégyenkezniük, akik megbékülnek Istennel és embertársaikkal. Vegyük komolyan Isten ígéreteit, tanítását, és kérjük Őt, hogy a békesség örömhíre gyümölcsözzön bennünk. Ámen.

Péntek

Hívd segítségül az Urat!

Alapige: Jóel 3,4-5

A teremtett világot megfertőzte a bűn, így Isten ítélete alatt van. Nincs egy ember sem, aki Isten elvárásai, parancsai szerint tudna élni. Közeledik tehát az ítélet napja, „az Úr nagy és félelmetes napja” Nagyon sok mai ember nem veszi komolyan, hogy mindenért, amit gondoltunk, szoltunk és cselekedtünk, számot kell adnunk Isten előtt. Jóel könyvében újra találkozunk az ítélet valóságával, de ugyanakkor a menekülés, szabadulás egyetlen lehetőségével is.

Hallottuk tegnap este, hogy a bűn eltávolítja Istentől, ugyanakkor lázadás is ellene, és nekünk szégyenkeznünk kell előbb-utóbb bűneink miatt. Van azonban egy áldott lehetőség, amit felkínál nekünk: a Vele és embertársaikkal való megbékülés lehetőségét. Mindez azért lehetséges, mert Fia, Jézus Krisztus „bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen” Istennel és emberekkel.

Az ítéletről szóló igeversek is hordoznak örömméretet, hiszen az Isten békességével élő emberek embertársaikkal is megbékültek, mert a kettőt nem lehet elválasztani és nekik, de csak nekik nem kell rettegniük az Úr nagy és félelmetes napján.

Kedves testvéreim, az Úr nagy és félelmetes napja egyesek számára a rettegés napja lesz, mások számára a megmenekülés napja. Mindazok, akik már itt és most, amíg tart Isten jóindulatának ideje, amíg hív a megtérésre, Hozzá menekülnek, azok számára az ítélet napja is a megmenekülés napja. Mindazok azonban, akik nem törődnek, semmibe veszik Isten hívását, felhívását, figyelmeztetését, hogy béküljenek meg Vele és embertársaikkal, azok számára a rettegés, a visszavonhatatlan ítélet napja, mely után már nem lehet megtérni, már nem lehet bűnbocsánatot kapni, már nem lehet a Szabadítóhoz menekülni.

Elhívásról és segítségül hívásról olvasunk a továbbiakban. Az egyiket Isten gyakorolja, a másikat pedig nekünk kell gyakorolnunk. Ez számunkra a legnagyobb lehetőség, hiszen arra hatalmaz fel, hogy a Mindenhatónak mondjuk el mindazt, amire szükségünk van.

Isten elhív az önző kívánságok, a szeretetlenség, a gyűlölet útjáról a Neki való engedelmesség és a testvéri szeretet útjára. Elhív a hitetlenség és istentelenség útjáról a hit és istenfélelem útjára. Elhív a reménytelenség és félelem útjáról a reménység útjára.

Elhív a bűn szolgaságából az Ő gyermekeinek a szabadságára, és ugyanakkor a Neki való szolgálat útjára.

Nem mindenki hívja segítségül Istent. Nem mindenki köszöni meg Jézus Krisztus áldozatát. Nem mindenkinek fáj az, hogy lázadott bűneivel Isten ellen. Nem mindenki hallja meg az Ő hívó szavát. Ezért mondja a mai igénk, hogy „...megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét...”

Kedves igehallgató testvérem, ma este a maga közelébe hív téged Isten hív a bűneidből az Ő csodálatos világosságára, ahol bűnbocsánatot akar adni Fia kereszthaláláért. Ő hív, válaszolj azzal, hogy segítségül hívd Őt. Visszhangozzon mindannyiunk szívében és gondolataiban az Úr hívása úgy, hogy elkezdjük újra, s ha a helyzet úgy kívánja, először Őt hívjuk segítségül, hogy megmeneküljünk.

Talán egy példa jobban megvilágítja, hogy mit jelent Isten hívására válaszolni, igazán segítségül hívni Őt, hitben élni és teljes életünket átadva engedelmeskedni Neki. Egy afrikai törzsben az volt a szokás, hogy amikor valaki ajándékot kapott, akkor mindent félretett, és az ajándékot két kézzel vette át, hogy megtisztelje ezzel az ajándékozót. Az egyik missziós keresztelőnél ott volt egy fejedelmi származású nagyon öreg asszony, akinek már nem volt ereje arra, hogy az Úr Jézus Krisztusba vetett hitéről részletesen és világosan szavakkal is bizonyosságot tegyen. Tekintete is elhomályosult az öregségtől, meggyengültek a képességei, de az Úr Jézus Krisztust határozottan hit által a szívébe fogadta, és örvendett annak, hogy üdvösséget, örök életet nyert. Ezért olyat mondott, amit a törzséből mindenki megértett: „Mindkét kezemmel megragadtam az Úr Jézust!” Ez az asszony elszakadt a bűntől és a világtól, és a régi bűnös életét teljesen maga mögött hagyta. Meghallotta Isten hívó szavát, és teljes szívéből segítségül hívta Őt. Teljesen átadta magát az Úrnak, ezért mondta: „Mindkét kezemmel megragadtam az Úr Jézust!” Ez azt jelentette, hogy teljesen és egészen, végleg és örökre.

„...megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét...” (5) Újabb csodálatos ígéret, mely arról szól, hogy Istennél nincs személyválogatás. Akadályok nincsenek előtte, ha a mi megmentésünkről van szó, mert szeret bennünket. Elküldte Szent Fiát, hogy bűnbocsánatot és örök életet adjon mindazoknak, akik hisznek benne (Jn 3,16). Kitöltötte Szentlelkét (ApCsel 2), hogy Szentlelke Pártfogónk, Vigasztalónk (Jn 14,15–17) és vezetőnk legyen (Róm 8,14). Csak egy feltétele van: hittel, bizalommal, alázattal és őszintén segítségül hívni Őt. Mindkét kezünkkel, elménkkel, lelkünkkel, szívünkkel, egész emberi mivoltunkkal megragadni, belekapaszkodni ígéreteibe. Ámen.

Szombat

Ítélet és oltalom

Alapige: Jóel 4,14–16

Újra Isten ítéletével kezdődik alapigénk. Látnunk kell azt, hogy azért annyira hangsúlyos Jóel számára az ítélethirdetés, mert tulajdonképpen Isten szeretetét akarja hangsúlyozni a nép számára. Isten most szeretetből ítéli meg életünket, most azért figyelmeztet vagy ad akár keserű élethelyzeteket, hogy felkapjuk a fejünket, és azt mondjuk, hogy: nem véletlenül van egy betegség, nem véletlenül van sikertelenség vagy éppen nyomorúságos élethelyzet, hanem azért, mert mindezeket keresztül Isten megítél bűneink, nemtörődömségünk, közömbösségünk miatt, hogy ebből az ítéletből megtérés, bűnbocsánat és üdvösség áradjon.

Isten megítél most, kedves testvéreim, azért, hogy mi megtérve bűneinkből, az Ő szeretetének és kegyelmének gazdagságát kaphassuk. Lesz azonban egy olyan ítélet,

amikor Krisztus Urunk visszajön, mely felfüggeszthetetlen marad. Azon az ítéleten semmi nem fog számítani, csak az elengedett adósság, a megbocsátott bűn. Tegye ezt érthetőbbé számunkra a következő példa: Egy skót orvos halála után átvizsgálták a számlakönyveket. A vizsgálás során találtak néhány olyan számlát, amelyre piros tintával ez volt írva: „Adósságot elengedni, mert a beteg túl szegény.” Ez a bölcs öreg orvos nem akarta fizetésre kényszeríteni a szegény betegeket. Ha nem volt semmijük a számlájuk rendezésére, elengedte nekik. A felesége azonban nem volt ezen a nézetten, mert halála után azt kívánta, hogy ezek a piros tintás számlák is kerüljenek kiegyenlítésre, ezért bírósághoz fordult. A bíró megkérdezte tőle: „Ez a piros írás az Ön férjének a kézírása?” Az asszony igennel felelt. Erre a bíró így válaszolt: „Akkor nincs bíróság az egész országban, amelyik be tudná hajtani ezeket a számlákat, amelyekre ez van írva: 'Adósságot elengedni!'” Pontosan így van, amikor Jézus Krisztus a golgotai kereszten kiontott vérével ezt írja bűneink számlájára: „Megbocsátva!” Az ítélet napján csak ez számít!

Gondoljunk erre az utolsó ítéletre tehát, amikor mai ígénket olvassuk, és forduljunk Őhöz, készülünk mindennap arra az alkalomra, amikor Vele találkozunk, és színről színre meglátjuk Őt.

„Felharsan az Úr hangja a Sionról, mennydörög...” Eszünkbe juttatja ez az ige, hogy az Úr felharsanó hangját meg lehet előzni, mert Ő először halk és szelíd hangon szól hozzánk, ahogy Illés prófétához a Hóreb-hegyén (1Kir 19,12). A halk és szelíd hangot meghallani csak csendben lehet, ezért fontos, hogy mindennap elcsendesedjünk Isten előtt. Meghallva a halk és szelíd hangot, cselekedjünk is aszerint, ahogy Ő megszólít csendességünkben.

A teremtett világban égen, földön nincs olyan, aki meg ne rendülne az Úr előtt. Látjuk, hogy János, A jelenések könyvének írója annyira megrendül, amikor megjelenik neki a feltámadott Úr, hogy lábaihoz esik, mint egy halott, Ő azonban rátette jobbját és megszólította. Jánoson megrendülésében az Úr segített. Megrendülésünkben csak Ő tud rajtunk segíteni. Biztató számunkra az, hogy megrendülésünkben sem hagy el, hanem reménységet ad és kiemel mélységeinkből. Ezért érdemes hangsúlyozni újra meg újra, hogy nekünk Őt kell segítségül hívnunk, és Hozzá kell menekülnünk. Tegyük erről bizonyosságot családjainkban és embertársaink körében.

Oltalomról és erősségről szól ígénk utolsó gondolata. Nagyon sokszor olyan élethelyzetbe kerülünk, hogy oltalmat keresünk, oltalomra szorulunk. Boldogító üzenet áll előttünk: az Ő oltalmára és erejére mindig számíthatunk. Ma este is az Ő oltalmáért imádkozhatunk, az Ő védelmét kérhetjük magunkra és szeretteinkre.

Oltalma kiterjed életünk minden területre. Erőssége ott van minden erőtlenségünkben. Gyengéknek érezzük magunkat? Úgy látjuk, elfogyott testi és lelki erőnk? Belefáradtunk munkánk vagy megpróbáltatásaink során? Buzdít és vigasztal az ige: Ő erősségünk akar lenni, forduljunk Hozzá érőért! Mert noha azok is megfáradnak, akik az Úrban bíznak, mégis azok ereje megújul. Higgyük el, megújul az erőnk, csak bízunk benne!

Sokszor nemcsak a jelenünkért, hanem az elkövetkezendőkért, a jövőnkért is agódunk. Áldott megnyugvás forrása, hogy „... népét megoltalmazza az Úr...” (16) nemcsak most, hanem az elkövetkezendőkben is. Mert Ő az egész világmindenséget, annak jelenét és jövőjét egyaránt kezén tartja és igazgatja (HK 27), és ebben a világban külön gondja van az Ő népére. Ezért az Úr népe mindenben támaszkodhat mennyei oltalmára. Jó tudni nekünk, hogy van mennyei oltalmunk, van mennyei erősségünk. A mennyei oltalmat és erősséget áldásként adja Isten. Imádkozunk naponta oltalomért, védelemért, biztonságért, erőnk megújulásáért, és ne feledkezzünk meg halát adni érte. Ámen.

A szent böjt gyümölcse

Alapige: Jóel 4,18

Bibliolvasás: Jóel 2,12–23

A választott nép számára megszűnt az ítélet, és Isten áldásai áradtak mindazokra, akik az Ő oltalmába és védelmébe menekültek. A bűneiből megtért nép életében Isten felfüggesztette ítéletét, és bőséggel vette körül. A bőség és az áldás képe áll előttünk mai igénkben. Számonkéréssel is találkozunk Jóel próféta könyvének befejező szakaszában.

Ma is úgy olvashatjuk tehát az ígét, hogy Isten szeretetével és igazságával nézünk szembe. Világos a figyelmeztetés: ne éljünk vissza szeretetével és kezeljük kellő komolysággal a bűn kérdését, mert minden bűn maga után vonja Isten büntetését. Világos az is, hogy a bűnből való megtérés, a Hozzáfordulás, az Ő oltalmába való menekülés Isten áldás-csatornáit nyitja meg az ember számára. Nagyon sok Hozzá menekülő ember életében így történt.

Az egyháztörténelem gazdag tárházából egyet említsünk, az ismert egyházatyát, Augustinust. Édesanyja, Mónika sok-sok éven át imádkozott érte, amíg őszintén Istenhez fordult, megtért. Megtérése után Augustinus az utcán összefutott egy ledér nővel, akivel régi életében bűnben és kicsapongásban élt. Amikor meglátta, azonnal áment az utca másik oldalára, és nem akarta, hogy többé köze legyen bűnhöz és vétkezéshez. Az utcalány azonban utánaszaladt, és elcsodálkozott, hogy Augustinus kitért előle, majd utána kiabált: „De Augustinus, hiszen én vagyok az!” Ekkor a férfi megfordult, és tisztán és érthetően visszakiáltott: „De én már nem vagyok az!” – otthagya a lányt és sietve továbbment. Ahogyan cselekedett, azon felismerhetjük, milyen határozottan és komolyan vette Augustinus Krisztus követését. Nála a Krisztus melletti döntést követte a mulandó világ minden bűnös lényétől való külső és látható elszakadás is. Így lett Isten áldás-csatornája kortársai és az utókor számára.

Amikor Isten figyelmeztet, megítél vagy akár büntet, Nála már el vannak készítve az áldások is. Várja, hogy Hozzá forduljunk, hogy Tőle kérjük az áldásokat. Nyitott kezekre és nyitott szívekre vár Isten, melyek el tudják fogadni az Ő áldásait. Kérdezzük meg magunktól, kedves testvéreim, hogy akkor, amikor úgy tapasztaljuk, hogy Isten figyelmeztet, netalán megítél, akkor tudunk-e nyitott szívvel Hozzá fordulni, hogy kérjük és megkapjuk áldásait? Mert azok készen állnak a mi számunkra, és bőséggel akarja nyújtani nekünk.

Testünkre, lelkünkre gondot visel. Természetesnek vesszük, hogy van mindennapi kenyerünk, hogy van ruházatunk. Legyünk hálások, köszönjük meg Neki mindezeket. Természetesnek vesszük, hogy van lehetőségünk Isten Igéjét hallgatni, hogy olvashatjuk az Ő szavát, s mily sokszor nem élünk ezekkel a lehetőségekkel. Adjunk hálát azért, hogy kezünkbe vehetjük a Bibliát, hogy imádkozhatunk, hogy megbeszélhetünk mindent Istennel, örömminket és szomorúságunkat egyaránt. Isten áldásai készen állnak számunkra naponta. Éljük a lehetőséggel és köszönjük meg Neki azt is, amit természetesnek tartunk.

Arról is szól mai igénk, hogy „...forrás fakad az Úr házából...” Csodálatos forrás fakad Istentől, amikor eljutunk oda, hogy látjuk bűneinket, és bűnként érzékeljük. Csodálatos áldás-csatorna nyílik meg akkor, amikor bűnbánattal és a bűnbocsánat áldott örömeivel vesz körül Isten bennünket, és az járja át életünket. Bűneinkért fizetni nem tudunk, ezért Jézus Krisztusban a megváltás, a bűnért való áldozat áldott forrása jött az életünk közelébe, hogy mi éljünk vele, és bűneinktől szabadon szolgáljuk Őt.

„...forrás fakad az Úr házából...”, a hitben élő ember számára ez nem más, mint a szeretet forrása ebben a gyűlölködő világban, hiszen a gyűlöletet tapasztalva Isten szeretetéből táplálkozik, és adja tovább a Tőle kapott szeretetet. A gonoszsgot látva, arra a jóságra figyel, mely Krisztuson, az érettünk szenvedő Megváltón látszik, s ennek a jóságnak továbbadója akar lenni ott is, ahol saját életére gyakorol hatást a gonoszsg. Az Úr házából jövő forrás töltse meg szívünket-lelkünket!

Szolgáljon a jobb megértésre az alábbi példa. Egy bibliaiskolai hallgató az egyik vizsgadolgozatnál a következő témát kapta, amit négy óra alatt kellett kidolgoznia: „A mindenható Isten és az ördög!” Ez a fiatal hallgató az Úr Jézus Krisztus tanítványa volt, és a világon mindennél jobban szerette Megváltóját. Amikor el kezdett írni, annyira tele lett a szíve, hogy csak írt és írt anélkül, hogy figyelt volna az időre. Írt Isten mindenhatóságáról és nagyságáról, Isten szeretetéről és bölcsességéről, Isten igaz voltáról, jóságáról és könyörületességéről. Egyre jobban magával ragadta Isten dicsősége és ragyogó szavakkal írta le azt. Az írásban mélyen elmerülve hirtelen felriadt, amikor felhangzott a szünetet jelző csengő, amely azt jelezte, hogy letelt a négy óra. Letelt az idő és egyetlen szót sem írt az ördögről, annak a birodalmáról és arról a sok gondról és bajról, amelyek a gonosz munkáival függenek össze. Ez a fiatal keresztyén azonban gyakorlatias ember volt, hosszú fejtegetése alá ezt írta: „Nincs idő az ördögre!” Első hallásra mosolyoghatnánk ezen a történeten, de vajon nem arra kellene ösztönözzön bennünket, mindnyájunkat ez a történet, hogy hitben élő emberekként ilyen szívbeli magatartással és odaadással éljünk a mi Urunkért, hogy ne legyen időnk az ördögre. Azért, hogy a mennyei forrás felbuzogjon a mi életünkben és környezetünkben, legyen naponta ez a jelmondatunk: „Nincs idő az ördögre!”

„...forrás fakad az Úr házából...” az Istenre figyelő ember számára akkor is, amikor békételenség veszi körül, mert őt Isten minden értelmet felülhaladó békesége veszi körül. Igyekszik békeséggel közeledni azokhoz is, akik rosszindulattal fordulnak hozzá. A hit forrása vesz körül bennünket Jézus Krisztusban akkor is, amikor úgy érezzük, hogy gyengül, fogyatkozik a hitünk, és mondhatjuk a tanítványokkal együtt: „növelj a mi hitünket”.

Gazdag forrás árad az Úr házából, kedves igehallgató! Az Úr házából, Istentől, Jézus Krisztuson keresztül árad felénk a feltámadás reménysége, hogy a gyászban vigasztalásunk legyen. Onnan árad az örök élet, az üdvösség reménysége és valósága.

Gazdag forrás árad az Úr házából ma is, böjtfő vasárnapján, amikor a hirdetett igében és az úrvacsora szentségében Isten a mennyei, élő vízzel akar táplálni bennünket. Gazdag forrás árad, amikor a szeretet asztala mellett szent böjtöt gyakorlunk azzal, hogy egymásnak meg tudunk bocsátani, és úgy nézünk egymásra, mint testvér a testvérré. Gazdag forrás árad, amikor megszűnik a gonoszkodás, irigykedés, bosszúvágy. Gazdag forrás árad, amikor a szent böjtöt gyakorolva, meglátjuk annak gyümölcsseit.

Nagyon gazdag az a forrás, mely Istentől árad felénk. Annyira gazdag, hogy jut belőle mindannyiunknak, jut a hétköznapjainkra is belőle és meg akarja öntözni családi életünket is. Elegendő az otthonainkra és munkahelyeinkre, az utazásunkra és szabadidőnkre.

Gazdag forrás jön az Úr házából, felénk árad. Mit teszünk a felénk áradó mennyei vízzel? Tekintsünk fel Jézus Krisztusra, a mi Megváltónkra és adjunk hálát Istennek mindazért, amivel Benne megajándékozott. Ne engedjük el életünk mellett ezt a drága forrást. Lássuk meg benne örömmel az Élet forrását. Ámen.

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Daróczy Attila

Szörce

A böjt, amelyet Isten kedvel

Alapige: Ézsaiás 58,6–8

Bibliolvasás: Ézsaiás 58,1–14

Mi a böjt? Hol helyezhetjük el a keresztyén életvitelben? Van-e helye egyáltalán a hitélet gyakorlásában? Ha igen, akkor miben kell megnyilvánuljon?

A böjt nagyon sok kérdést vet fel, és sokan sokféleképpen vélekednek róla. A vélekedések közül említsük meg azt a két gondolatot, mely igencsak közel áll a mai emberhez, mindannyiunkhoz. Vannak emberek, akik úgy gondolják, hogy a böjt az a gyakorlat, amellyel Istent meg lehet vesztegetni, rá lehet bírni, hogy részrehajló legyen. Mások pedig azt gondolják, hogy a böjt Istennel való egyezkedés, „üzletelés”: az ember ad valamit Istennek, és Isten ellenszolgáltatásként adja az ő segítségét. Mondhatjuk, hogy az ilyen böjtölés egy célirányos cselekvés: valamit valamiért. Amíg ez a célirány tart mozgásban bennünket – adok, hogy kaphassak –, kevésbé tudunk arra figyelni, és még kevésbé értjük meg, hogy „Isten igaz bíró” (Zsolt 7,12). Őt nem lehet lekenyerezni, őt nem lehet megvesztegetni, és különben is, mit adhatnánk Istennek, amikor az apostollal együtt kérdezzük: „Mid van, amit nem kaptál?” (1Kor 4,7)

Mi is tehát a böjt? A Szentírásban úgy jelenik meg, mint az ételtől való tartózkodás, amely a gyásszal, a bűnbánattal, a próbatételek miatti kesergéssel van kapcsolatban. Sámuel próféta első könyvében olvashatjuk, hogy Izráel, eltávolítva közösségéből az idegen isteneket, bűnbánatot és böjtöt tart, és az Úrhoz tért (1Sám 7,2–6). Saul király halálakor Izráel fiai a gyász miatt böjtöltek (1Sám 31,13). Jósafát király a háború idején hirdet böjtöt, és az Urat kezdte keresni (2Krón 20,3). Az Újszövetségben olvassuk, hogy Jézus negyvennapos böjttel készül a messiási szolgálatra (Mt 4,2). A farizeusok is böjtölnek, de Jézus elítéli a külsőséges, a képmutató, a formális böjtölést (Mt 6,16).

A böjtölés sokszínű megnyilatkozása mellett egyértelműen jut kifejezésre a prófétai igehirdetésben, hogy a böjt csak a teljes, a belső megújulással együtt töltheti be szerepét. A böjtnek nem szabad figyelmen kívül hagynia a szeretet nagy parancsolatát. Mozgatórugója Isten és embertársaink iránti szeretet kell legyen. A böjtölésnek együtt kell járnia az irgalmasság gyakorlásával, a gonoszság bilincseinek megtörésével, az utolsó falat kenyér odaszánásával. A böjtnek őszintének, szívből jövőnek kell lennie, hiszen Istent nem lehet megtéveszteni.

Ézsaiás próféta tanítást ad az Istent ugyan kereső, de a teljes életével nem Istenre figyelő, nem Isten akaratát cselekvő akkori népnek, a mostani embernek, a mindenkori böjtölőnek. Tanításának leglényegesebb mondanivalója, hogy nem elég a lehajtott fej, nem elég a külsőséges bűnbánat, a zsákruha és a hamu szórása, hiszen a böjt belső dolog, a szívnek ügye. Keresem Istent, kutatom akaratát, és ennek lesznek külső, látható jelei az Istent megtalált életvitel által: a felebarátom szeretete. És erre az életvitelre, hogy így éljünk, parancsot is kaptunk: „aki szereti Istent, szeresse testvérét is” (1Jn 4,21).

A böjt lemondással jár. A böjtölő ember általában az edeltől tartózkodik. Viszont ezt a tartózkodást a szeretetnek kell átszönie. Hiába mondom, hogy szeretem Istent, ha felebarátomat nem szeretem. Hiába böjtölök, ha „lesújtok a gazság öklével”.

Mit mond az igazi böjtről Ézsaiás próféta? Hogy olvassuk? „Hát nem az-é a böjt, amit én kedvelek: hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igaznak köteleit megoldjad és szabadon bocsásd az elnyomottakat... az éhezőnek megszegd a kenyeredet, és a szegény bujdosókat házádba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházzad, és tested előtt el ne rejtst magadat?”

Az ige szavai által nyilvánvalóvá lesz, hogy Isten kérése nem üres parancs, nem üres beszéd, és nem csupán elvárás, hanem velem mint Őt keresővel akar jót tenni: tanításának megtartása, a felvállalt cselekvés, a Krisztus-követő élet, a testvérhez való közelség által akar önmagához elvezetni.

Ő megkeresett minket e világban. Jézus Krisztusban ránk talált, mint megköztöztöttekre, „robotosokra”, kiknek rabláncait eloldotta. Ránk talált, mint éhezőkre, és táplálékul lett minékünk. Ránk talált, mint ítélet alatt állókra, és felmentett a büntetés terhe alól. Ránk talált, mint bujdosókra, és befogadott, a mezítelenekre új ruhát adott.

Tőlünk, őt keresőktől szintén ezt várja el: „ne zárkózz el testvéred elől!” Ne csak a magam életével törődjek, ne csak magamra figyeljek, ne csak a magam hasznát, a magam javát keressem. Ha ebből a magamra figyelésből feltekintek Istenre, azonnal értem is és érzem is, hogy az ige hozzám szól. Ebből az Istenre való feltekintésből pedig minden, minden ember életében változások következnek!

Észreveszem, hogy a formálisan gyakorolt istentisztelet csak üres képmutatás. Észreveszem, hogy embertársam megvetésével, mellőzésével nem lehetek méltó tanúja Krisztusnak ebben a világban. Észreveszem, hogy az egymást letaposó világi tolakodás egy lépéssel sem visz közelebb engem Istenhez, sőt: csak eltávolít Tőle. Észreveszem, hogy nem a magam vagy mások állandó hajszolása a cél. De ha megállok, és szánok időt Istenre, hagyom, hogy tanítása eredményes legyen, akkor megértem, hogy mit vár tőlem, hogy mit kell tennem. Hiszen erről beszél a felolvasott alapige: „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátd az elnyomottakat, és összetörsz minden járomot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény bujdosókat, ha mezítelen látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az Úr dicsősége lesz mögötted.”

Ez a böjt! Ez a böjt célja! Az Istenre találás, hogy önmagamra találhassak, méghozzá a másik emberben, a testvérben, a testvéri közösségben, a testvéri közösség vállalásában. Mert addig magammal foglalkozom, a saját ügyeimet intézem, de most már nem én vagyok a középpontban. A másikért, az embertársamért, a felebarátért lemondok önmagamról.

Mit mond az ige Ézsaiásnál? Azt mondja, hogy föltámad Isten világossága az életedre nézve.

Talán erre van a legnagyobb szükségünk. A céltalan, előre tekinteni nem is merő sötétben botorkálás helyett a világosságra van szükségünk. Krisztus lelket betöltő fényére és melegére, aki önmagáról mondja, hogy: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, az nem jár a sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12)

Böjtlésünk folyamatos istentisztelet lehet. Böjtlésünkben Isten szeretete, tisztelete és bünbánatunk jut kifejezésre. Meglátjuk önmagunkat, és meglátjuk az értünk cselekvő Istent. Fiát küldte el, hogy „megkeresse és megtartsa, ami elveszett” (Mt 18,11). Mi tőle kaptunk mennyei lelki táplálékot, tőle kaptuk szabadságunkat, tőle van megtartott életünk.

Mi a böjt? A böjt istentisztelet. Istentisztelet, melyet Isten kedvel, ebben a vele és egymással megtalált közösségben, ahol megszólított, és amire elhívott minket Fiában, a mi Urunk Jézus Krisztusban. Ámen.

Isten cselekszik a börtben

Alapige: Márk 12,1–9
Bibliailvasás: Ézsaiás 58

A bűnbánati hét igehirdetési alkalmain, majd a böjti vasárnapokon Krisztus szenvedése kerül a figyelem középpontjába. Természetesen, ez nem azt jelenti, hogy máskor elhanyagolnánk Krisztus érettünk, helyettünk való szenvedését, hiszen minden vasárnap elhangzik az evangélium: *Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta a világért. Az, hogy adta, valahogy egészen barátságosan elfogadható a karácsonyi betlehemi csillag csodálatos fényözönében. Nekünk adta, nekünk ajándékozta. A böjti időszakban azonban mindinkább rádöbbenünk, hogy az adta nem csupán egy kiseded keblünkre helyezése, akit elbabusgathatunk, aztán letehetünk, hogy komolyabb dolgokkal is foglalkozzunk. A bennünket szerető Atya úgy adta Egyszülött Fiát, hogy a Heidelbergi Káté szavaival: „Istennek az egész emberi nemzet bűnei ellen való haragját testében-lelkében elhordozza, s hogy szenvedésével, mint egyetlenegy engesztelő áldozattal a mi testünket-lelkünket az örök kárhóztól megszabadítsa” (HK 37. felelete) Ezek szerint tehát nem csupán nekünk adta, hanem *érettünk adta!**

Nem is arról van szó, hogy nem értenénk mindezt, hiszen mint hívő embereknek, van rálátásunk a helyzetre. Nagyon egyszerűen ezt akár így is megfogalmazhatnánk: az ember elszakadt Istentől, és nemhogy megjavulni nem tud, hanem napról napra növeli tartozását. De hogy ezt a tartozást Isten a maga Egyszülött Fiának vállára helyezze, ez aránylag nehezen fogadható el. Hadd tegyük hozzá, hogy mi, a mában, kétezer év távlatából és Isten irgalmasságából kiindulva, hit által könnyen elfogadjuk, sőt akár napi-rendre is térünk fölötte. De ez még nem feltétlenül jelenti azt, hogy látjuk a maga teljességében Isten irgalmasságát, irántunk való hosszútűrését.

A valóság az, hogy hajlamosak vagyunk Krisztus szenvedését elteologizálni. Beleszövünk mindent: a megigazulás kérdését, az Istennel való megbékélés kérdését, ó-emberünk megöldöklését és még sok-sok nagyon fontos, nagyon lényeges kérdést. És talán figyelmen kívül hagyjuk Istent, aki gondos Szőlősgazdaként mindent tökéletesen eltervezett. Ha a Szentírás leveleit figyelmesen olvassuk, rengeteg szó esik a szenvedésről, illetve Krisztus szenvedésének hasznáról. Nem is csoda, hogy a középkorban úgy értelmezték, hogy Krisztust csakis a szenvedések útján lehet követni. Szinte elborzadunk attól, hogy milyen embertelen módszereket találtak ki saját maguk kínzására. Krisztus szenvedését akarták megérteni, minden áron magukévá tenni, s közben elfeledtek arról, hogy a hangsúly magán Istenen van, a Szőlősgazdán, illetve azon, amit Ő cselekedett.

Böjtfő vasárnapján nekünk is közel kell engednünk szívünkhöz a figyelmeztetést, nehogy a szenvedés kérdése, vagy akár a böjt kérdése elhomályosítsa előttünk Isten kegyelmes tettét. Azt, hogy mit és hogyan cselekedett Isten, maga a mi Urunk mondja el az elhangzott példázatban. Minden tökéletesen össze van foglalva: Isten tettétől elkezdvé, egészen az isteni tetre válaszoló emberi gonoszságig.

A példázat a főpapoknak, az írástudóknak és a véneknak mondatott el, vagyis Izrael teljes vezetőségének. *Egy ember szőlőt ültetett és körülvevé gyepével, és sajtot ása, és tornyot épít, és kiadta azt munkásoknak és elutazék. Ne gondoljuk, hogy az illetékesek nem értették, kiről van szó, hiszen Jézus a példázat alapgondolatát Ézsaiás prófétától vette (Ézs 5,1–7), s ott bizony elhangzik a prófétai megállapítás: *A seregek Urának sző-**

lője pedig Izrael háza, és Júda férfiai az Ő gyönyörűséges ültetése; és várt jogőrzésre, s im lőn jogorzás... (7. v.), ugyanis az elplántált nemes szőlővesszők vadszőlőt teremtek.

Ebben az esetben nincs szó vadszőlőről, bár érdemes volna elgondolkodni azon, hogy ma, a Krisztusban megváltott ember vajon milyen gyümölcsöt terem. Arról van szó, hogy igenis van termés, de a termésből egy rész, nincs is meghatározva, hogy mennyi, a tulajdonost illeti meg. A példázatban az elsődleges hangsúly azon van, hogy a gazda mit meg nem tett a termés előkészítéséért. Körülkerítette, hogy védve legyen a vadállatoktól és természetesen a tolvajoktól. Sajtót is ásatott bele, hogy majd, amikor termés lesz, ne kelljen még külön azzal fáradozni. Tornyot épített, hogy a vincellér belássa az egész szőlőt, hogy minden egyes szőlőtő a szeme előtt legyen. Mielőtt továbbmennénk, lássuk máris az első, szinte kínálkozó üzenetet: ma mi vagyunk ezek a szőlőtövek, melyeket Isten ide plántált, erre helyre, ahol élünk. Mindent megtett azért, hogy teremjünk. Van gyülekezeti közösségünk, vannak istentiszteleteink, biblioránk, hirdettetik számunkra Isten Igéje, őrzők is vannak, a mai felelős egyházi vezetők, presbiterek, gondnok személyében. Fel sem merülhet, hogy nem termünk jó gyümölcsöket. De gondolhatunk családi közösségeinkre is. Isten adott életet, egészséget és erőt, hogy munkálkodjunk, gyermekáldást, hogy legyen kiért munkálkodjunk, aztán adott lehetőségeket, munkahelyet, szóval mindent megadott, megtévezve a maga oltalmával. A kérdés csupán az, hogy mi átadjuk-e azt a bizonyos részt, ami lényegében Őt illeti meg?

Miután a gazda mindent ilyen tökéletesen előkészített, elutazott, de szőlőst kiadta munkásoknak azzal az egyetlen feltétellel, hogy terméskor majd adják át neki a termésből neki járó részt. Valóban érdemes elgondolkodni azon, hogy e szőlősből már csak az odaadó, lelkiismeretes munka hiányzik, és megvan a bőséges termés. Akár úgy is értelmezhetjük, hogy Isten ezt a gyönyörűen megalkotott világot bízta rá az emberre, mint egykor Ádámra és Évára az Édenkertet. Csak hozzáértéssel vigyázni kell rá, s gondozni azt még több szeretettel és odaadással. S hogy a valóságban mit tesz az ember a környezetével, a világgal, arról bőven beszélnek az ember által előidézett természeti katasztrófák.

Jézus korában nagyon nyilvánvaló volt, mennyire visszaéltek a főpapok, írástudók és vének az isteni bizalommal. Jézus szavai arra utalnak, hogy milyen megdöbbentő módon nyilvánul meg a bűn az akkori egyházi vezetők életében. A bűn lényege van kiabrázolja a példázatban: a megbízottak elfeledkeznek arról, hogy ők csupán megbízottak, és maguknak tulajdonítják azt, ami a valóságban Istené. Ebből fakad az, hogy mikor a gazda elküldi a maga szolgáját a neki járó részért, nem csupán elutasítják a rész átadását, hanem a szolgát még meg is verik. S mivel a bűn törvénye az, hogy még nagyobb büntetést szül, az újabban küldött szolganak betörik a fejét, és meg is gyalázzák. Majd a bűn lejtőjén továbbhaladva, a következő küldöttet megölik. Az illetékesek tudták, hogy Jézus Istennek a hozzájuk küldött prófétáiról beszél, akiket sorra elűztek, meggyaláztak és megölték, mert számon kérték a rájuk bízott erkölcsi értékeket. Ézsaiás próféta éppen a bűntel kapcsolatban veti szemükre, hogy minden csak tartalom nélküli külsőséggé alakult: *avagy ha mint káka lehajítja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá: ezt nevezed-é bűjtnék? Hát nem ez-é a bűj, amit én kedvelek: hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igának köteleit megoldjad... az éhezőnek megszegd kenyeredet... ha meztelent látsz, felruházzad, és tested előtt el ne rejtsd magadat?* (Ézs 58,5–7) Valóban üresen, eredményt el nem érve kellett elmenjenek, ha épp nem végezték ki őket.

Az eddigi események talán magyarázhatók azzal is, hogy a gazdának a munkásokba vetett bizalma nem tört meg. Önhittségük származhatott pillanatnyi elvakultságból, a körülmények alakulásából stb. Nem, nem lehetnek annyira gonoszak. Milyen sokszor

próbáljuk mi is kimagyarázni valaki hozzánk közel állónak a hűtlenségét, hiteségét, elbukását: a társaság a hibás, a körülmények, melyekben biztos más sem állt volna meg. Érthető: ugyanis a szeretet hosszútűrő, mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. (1Kor 13,4.7) Nem is arról van szó sokszor, hogy nem akarunk csalódní, hanem arról, hogy rettenetesen fáj a hűtlenség, a hálátlanság, az ostoba gög. Az is igaz, hogy nálunk, embereknél azért van egy határ. Utána már csak az elzárkózás-bezárkózás, kitagadás, válás és az ezekhez hasonló végső megoldások vannak.

Jézus példázatában a gazdánál nincs határ. Azt halljuk, hogy *utoljára* egyetlen fiát küldi el. Nyilvánvaló tehát, hogy nincs, nem lesz több lehetőség. Ezt tudja a gazda is, de tudják a munkások is. Pedig óriási a kockázat, ismerve az előzményeket. Talán nem lenne tisztában ezzel a gazda? De igen! Megdöbbenő a gazda most is tőkéletes, felhőtlen bizalma: *A fiamat meg fogják becsülni!*

Nincs apelláta, nincs talán. Biztos! Annyira mélyre semmiképpen sem süllyedhettek a munkások, hogy bántsák a fiút, ugyanis a fiúban magát a gazdát bántanák.

A munkások reakcióját már ismerjük. A bűnnek valóban nincs határa. Azok, akik eddig csak bérlők voltak, egyszerre meglátják a fiúban az örököst. De gondolatuk már tovább is szalad: megölve a törvényes örököst, az övék lehet a szőlős, tulajdonosokká lehetnek. Számít az a bűn útjára lépőnek, hogy milyen áron? Azt gondoljátok, hogy a ma öntelt, nagyravágyó, semmi bűntől vissza nem riadó embernek számít az, hogy célját, céljait milyen módon éri el?

A fiút megölik és a szőlőn kívül vetik. Ki mit nyert? A bűn zsoldja a halál. A gazda a munkásokat elveszíti, s a szőlőt másoknak adja. De másokkal vajon nem történik meg ugyanez? Nem volt hiábavaló az áldozat?

Mi mindannyian tudjuk, hogy még meg sem halt a nemes Szenvedő a Golgota keresztjén, egyik gonosztevő már el is indulhatott visszafelé a mélységből: *Uram, emlékezzél meg énrólam, mikor eljössz a te országodban!* (Lk 23,42)

Majd az első pünkösdkor Péter apostol így fogalmaz: „A názáreti Jézust... megragadván, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megöltétek...” (ApCsel 2,23)

Péter apostol prédikációjára háromezer embernek fogalmazódott meg a lelkében: Mit cselekedjünk atyámfiai, férfiak?

Kétezer éves keresztvénségünk bizonyítja a megújult életek megszámlálhatatlan sokaságában: Nem, nem volt hiábavaló Isten tette. A mélységből is vissza lehet térni. De el lehet veszni azokkal együtt, akik életükkel ma is keresztre feszítik az Egyszülött Fiút. Ámen.

Prédikációk a böjti vasárnapokra

Gáspár István
Székelytompá

Nyilatkozzál meg!

Alapige: Márk 7,31–37
Bibliolvasás: Márk 7,24–30

Ezen igeszakasz szerint Jézus Krisztus egyik csodatétével állunk szemben. Csodákkal már az Ószövetségben találkozunk. Isten kiválasztott némely embereket, prófétákat, akik által a csodákat véghezvitte. Például Mózes, az Egyiptomból való kivonulást megelőzően, a tíz csapás alkalmával csodákat tett, de az ezt követő negyvenéves pusztai vándorlás ideje alatt is sok csodát művelt. Elizeus és Illés ugyancsak képesek voltak csodatételekre bizonyos esetekben, mert ők is felhatalmazást kaptak erre Istentől. Az Újszövetségben Jézus Krisztus úgy viszi végbe a csodákat, mint aki az isteni természetet is hordozza magában.

A 7. fejezet elején arról olvashatunk, hogy Jézus Krisztus a farizeusokkal és írástudókkal való vitája után elhagyta Galileát, Tirusz és Szidon vidékére ment, ahol meggyógyította a kananeus asszony leányát. Ezzel a cselekedetével mintegy izelitőt adott pogányoknak abból a kegyelemből, amely majd szenvedései, kereszthalála és feltámadása után lett nyilvánvalóvá és Pál apostol missziói munkája következtében terjedt el.

Alapigénk azzal kezdődik, hogy az Úr Jézus visszatér Tirusz és Szidon határaitól.

Ezen a mai vasárnapon tekintünk elsősorban arra, hogy hol volt Jézus, másodsor arra, hogy hová ment, továbbá pedig, hogy mit tett ott.

I.

Hol volt Jézus? A salamoni időkből ismert Tirusz és Szidon vidékén, ott, ahonnan Salamon király a faanyagot hozatta az első jeruzsálemi templom felépítéséhez. Pogányok-lakta terület volt ez, fejlett kultúrával rendelkeztek, de nem ismerték Istent.

Az Úr Jézus odament, átlépte Izráel határát és titkon akart ott lenni, ahol nem nyitották meg előtte a kaput, vagy csak némelyek nyitották meg, mint az említett kananeus édesanyja, aki kiáltani tudott, aki lábaihoz borulva kérte az Úr közbelépését beteg leánya érdekében

Jézus tudta, hogy nekik is szükségük van segítségre, vállalta ezt a feladatot is, habár a Mát 15,24 szerint csak Izráel fiainak érdekében küldetett. Habár nincs arról szó, hogy hirdette volna ott az Igét, de megcselekedte azt. Jézus tulajdonképpen missziót végzett, e cselekedetével megismertette magát a pogányok között is.

Ma sokan, ha misszióról hallanak, arra gondolnak elsősorban, hogy afrikai vagy ázsiai misszióról lehet szó, ahol még nem hallottak a Megváltóról, vagy ha hallottak is, nem ismerik Őt. Részben igazuk van. Mennyei Atyánk mindig gondoskodott és gondoskodik, hogy Igéje eljusson azokhoz a lelkekhez, akik kiáltanak és várják a segítséget, ha nem is nem tudják kitől.

Az Úr évszázadokon keresztül küldött és ma is küld szolgákat az ilyen helyekre.

Azonban nemcsak erről van szó, hanem azok bátorításáról is, akik már megismertek az evangéliummal, vagy ebben az esetben azokról, akik tudtak a Messiás eljövételéről, és hallottak már csodatetteiről is. Erről szól a mai történet.

Hová tért vissza Jézus? Galileába, pontosabban a Galileai-tenger mellé. Akkoriban így is nevezték a Genezáret-tavát.

Az Úr Jézus visszatért arra a vidékre, ahol nevelkedett, ahol nem fogadták be Őt, nem ismerték el messiási mivoltát. Oda tért vissza, ahol sokan csak úgy tekintettek reá, mint az ácsmester és Mária fiára, mint Jakabnak, Józsnak, Simonnak és Júdásnak testvérére. (Mt 13,55) Most azonban nem a zsinagógába megy, nem az öntelt farizeusok és írástudók közé, hanem oda, ahol az Ő neve hallatára felragyog a reménység sugara a beteg lelkekben, de elsősorban azokban, akik a történet szerint hozzá viszik ezt a süket-némát.

Ők tudják, hogy nem varázslóknál és jósoknál kell kopogtatniuk, hanem igénybe veszik az Áldott Orvos segítségét. Kérik, hogy vesse reá kezét. Azért kérik ezt, mert bizonyára hallották, vagy látták is, hogy Jézus egy érintéssel sokakat meggyógyított, vagy akik csak ruhája szegélyét érintették, azok is meggyógyultak. Hisznek abban, hogy e dadogós és süket ember érdekében a megoldást csakis Jézusnál találhatják meg.

Nem tudjuk, ki volt ez az ember, de nem is fontos, lehetett ő akárki. Csak annyi dőrül ki az evangéliumból, hogy testi betegségben szenvedett, bizonyára ezek veleszületett fogyatékoságok lehettek. Nem hallott, és gondolatait sem tudta közölni másokkal. A fogyatékoság következtében lelki betegség is gyötörhette. Ha nem is érezte magát kitaszítottnak, hiszen voltak, akik mellé álljanak, de bántotta az, hogy ő nem olyan, mint a többi ember.

Milyen jó, hogy az Úr előtt ugyanolyan fontossággal bír az ilyen is, aki nem tudja az Ő nevét kiejteni. Milyen jó, hogy Isten ma is gondoskodik arról, hogy Igéje eljusson mindazokhoz, akik kiáltani tudnak, mint a kananeus asszony, vagy igénybe veszik az Ő közbelépését, mint e süketnéma esetében.

Isten ma is megadja a lehetőséget, ma is gondoskodik arról, hogy Igéje eljusson mindazokhoz, akik a végeken élnek, ahol csak minden második vasárnap van istentisztelet. Akik számára valóban ünnepnap az, amikor megkondul a harang. Isten ma is szolgálkat küld oda, ahol a sár miatt csak gumicsizmával lehetett vagy lehet járni, ahol nem riadnak vissza a fűtetlen templomoktól, tudják, hogy jól fel kell öltözni templomba menetkor.

Ezekben a gyülekezetekben talán tudatosabban készülnek az istentiszteletekre, pontosan számon tartják, hogy mikor kerül sor a következőre, kihasználják az alkalmakat.

Mi büszkék vagyunk templomainkra, amelyeket őseink reánk hagytak, ezeket próbáljuk javítgatni, karbantartani, sőt, sok új templom is épült az utóbbi két évtizedben.

Azonban, sajnos, azt tapasztaljuk, hogy egyre inkább üresebbé válnak templomaink. Talán nem vevődik ez észre annyira egy nagyobb gyülekezetben, ahol általában 200–300-an szoktak lenni, de egy 40, 70 vagy 150 lelket számláló egyházköziségben annál inkább. Ha százalékban számolunk, itt nagyobb a templomlátogatók aránya, de egyre inkább azt tapasztaljuk, hogy itt is sok minden eltereli a figyelmet Istenről. Aztán csak kapkodjuk fejünket, látván, mennyi minden történik, és nem tudjuk, mitévők legyünk, kihez forduljunk?

III.

Mit tett Jézus a hozzá vitt beteggel? Először félrevonta. Nem azért, mintha a többi ember között nem tudta volna meggyógyítani, hiszen a bibliaolvasás során hallottuk, hogy nem is ment a kislány közelébe, nem is látta őt, és az mégis meggyógyult. Bizonyára azért vonult kissé félre a beteggel, hogy mindenki láthassa, hogy még inkább el-

terjedjen a hír és higgyenek neki. De félrevonta azért is, hogy csak kettesben legyen ezzel a dadogó emberrel, hogy ez csak Őreá figyeljen. Ez a gyógyulás első lépése. Elfordulni a tömegtől, a világtól és Jézusra figyelni. Ez a lelki gyógyulás első lépése a mi esetünkben is.

Másodszor: ujját a beteg fülébe dugta. Jézus oda nyúlt, ahol baj volt, a beteg testrészt érintette meg. Ahol hiba van, ott változtat az állapoton. Ezzel a cselekedetével pedig azt akarta jelképezni, hogy Ő meg akarja nyitni a süket füleket, hogy meghallják szavát.

Harmadszor: a beteg nyelvét érintette meg. Azt a nyelvet, amely nem tudott kommunikálni, vagy csak rosszul. Megoldotta, hogy helyesen ejtse ki a szavakat. Az új fordítás szerint ujjára köpve megérintette a nyelvét. Ez is egy szimbolikus cselekedet, amely nemcsak azt fejezi ki, hogy ahol Ő megjelenik és ahová nyúl, ott tökéletessé lesz minden, hanem azt a szeretetet is, amellyel Jézus ehhez az emberhez viszonyul. Ő tulajdonképpen szeretetével gyógyított!

Ma egyre inkább hiányzik a szeretet az orvosokból. Hálapénz nélkül egyesek meg sem hallgatják az embert, rá sem figyelnek, hiába tették le a hippokratészi esküt. Nyilván nem lehet általánosítani, hisz olyan orvosokkal is találkozhatunk, akik meghallgatják problémáinkat, akik odafordulnak a beteg ember felé, akik szeretettel kezelik őket.

A történetbeli beteg azért gyógyult meg, mert Jézus tudta szeretni őt. Szerette, és szereti a testi és lelki hibákban szenvedőket is, az útszélre taszítottakat, a bűnösöket, a társadalom megvetett embereit is.

Kissé furcsának tűnik az Úr gyógyítási módja. Ma nem teheti ezt meg egy orvos, de példájából sokan tanulhatunk. Csak szeretettel lehet nemcsak gyógyítani, hanem gyermeket nevelni, kapcsolatokat fenntartani, konfliktusokat megoldani. Szeretettel kellene egymáshoz viszonyulnunk. Mindezt pedig azért említem, mert sajnós, egyre inkább kifogy a szeretet az emberi szívekből.

Negyedszer, Jézus feltekintett az égre. Mennyei Atyjához fordult, imádkozott, kérte Isten segítségét. Ez az, amit nem mindig teszünk meg. Annyira belemerülünk a mindennapi teendőkbe, hogy nincs időnk elcsendesedni, feltekinteni, észrevenni Őt. Már nem elég számunkra az Isten által meghatározott hat nap, a hetediket is feláldozzuk üzleti ügyeinkre. De egyszer mindenki megtorpan, még ha csak elkeseredésének és bajainak utolsó fázisában is. Pedig az Úr elvárja, hogy hozzá forduljunk, készen áll a segítségre, de ugyanakkor elvárja azt is, hogy megköszönjük, hálát adjunk közbelépéséért.

Jézus Krisztus könyörgését követően a süketnéma helyesen beszélt. Az új fordítás szerint hibátlanul, tehát tökéletesen. Mi, emberek, nem tudunk tökéletesek lenni, egyik hibát a másik után követjük el. De, ahol az Úr megjelenik és cselekszik, ott minden hibátlanul működik, tökéletessé válik.

Ötödször, Jézus megparancsolta, hogy ne mondják el senkinek, amit láttak. Első hallásra azt gondolnánk, hogy tiltás hangzik el. De Jézus ezzel inkább azt akarja elérni, hogy tartsák észbe, amit láttak, véssék szívükbe. Azonban nemcsak a meggyógyult beteg örvendett, hanem azok is, akik őt odavitték. Az örömet pedig nem tudja titkon tartani az ember, kikívánczik belőle. Továbbá, ha tiltás hangzana el valóban, akkor miért vonta félre a beteget, hogy mindenki szeme láttára történjen a csoda, miért nem tette ezt úgy, hogy senki se lássa?

Valahogy úgy vagyunk ezzel, mint a gyermekkel. Ha megtiltanak valamit, azért is megteszi, hiszen a tiltott gyümölcs finomabb, azt mindenképp ki kell próbálni. Ha pedig azt mondjuk a gyermeknek, hogy tedd ezt vagy azt, azért sem teszi.

De van erre egy másik példa is. Amikor sokaknak tiltották a templomba járást, inkább voltak templomlátogatók. Aztán volt egy időszak, amikor azt gondoltuk, hogy ha nem is mindenki, de nagyon sokan rádöbrentek arra, hogy egyházon kívül nincs üdvösség, megtelek a templomok. Ma pedig kérdezzük, hogy talán kihalt az a nemzedék, az új pedig már más szellemben nőtt fel?!

Jézus Krisztus ismeri az embernek ezt a két tulajdonságát és ezeket most a maga, valamint az evangélium terjedésének céljára használja fel.

Mindamellet, hogy a süketnémát odavivő emberek elmondták, elhíresztelték, amit Jézus tett és aminek szemtanúi voltak, mégsem nevezhetjük őket engedetleneknek, hiszen az Igét adták tovább. Ezt Isten nem bünteti, sőt inkább jutalmazza.

Mi tudunk-e ilyenek lenni? Tovább tudjuk-e adni azt, amit hallottunk? Tudunk-e csodákról beszélni másoknak, olyan csodákról, amelyek a mi életünkben történtek meg? Kinek tulajdonítjuk, hogy betegségünkől meggyógyultunk, hogy néha a hosszú és veszélyes útról hazaérkeztünk családuknk körébe?

Mert Jézus ma is megjelenik. A ma emberének, a 21. század modernnek mondott világ emberének is szüksége van reá. Jézus ma is tesz csodákat, még ha nem is cselekszik olyan nyilvánosan, mint a mai történetben. Már csoda az, hogy egészségesek vagyunk, működnek érzékszerveink, hallunk, látunk, beszélünk. Kapcsolatot tudunk teremteni a világgal, kommunikálni tudunk az emberekkel.

Ezenkívül vegyük észre azokat a kis eseményeket, amelyekkel az Úr nap mint nap megörvendeztet bennünket. Ne várjunk nagy csodákat, nagy dolgokat az életben, fogalmaz Reményik Sándor is a *Csendes csodák* című versében.

A mindennap kicsiny csodái
Nagyobb és titkosabb csodák.

Ne várj nagy dolgot életedbe,
Kis hópelyhek az örömöök,
Szitáló, halk szírom-csodák,
Rajtuk át Isten szól: jövök.

Jézus ma is megjelenik, és most nekünk mondja: Effata, azaz nyilatkozzál meg. Nekünk mondja, akik sokszor nem akarjuk meghallani szavát, akik nem vesszük nyelvünkre az Ó nevét. A mi füleinket is meg akarja nyitni és a mi nyelvünket is meg akarja oldozni, hogy beszélni tudjunk Őróla. Hallókká és beszélőkké akar tenni bennünket!

Csak egy kis bölcsesség kell, hogy észrevegyük közellétét! Ámen.

Ifj. Mátyás Árpád
Monospetri

Taré – az engedelmesség próbája

Alapige: 1Mózes 11,31–32
Bibliailvasás: 1Sámuel 15,13–23

Ebben a böjti időszakban az engedelmesség kérdésével szeretnék foglalkozni. Ma egy olyan emberrel szeretnék megismerkedni, akinek nem volt erőssége az engedelmesség. A Szentírás elég keveset közöl róla, ezért sokszor átsiklunk felette. Bevallom őszintén, eddig én is így voltam vele. De miután elkezdtem tanulmányozni ezt a történetet, rájöttem, hogy Istennek a sorok között is van üzenete a számunkra. Ma ezt szeret-

nénk közelebről megnézni, hogy mit üzen a Biblia a mindannyiunk által jól ismert Ábrahám édesapjának, Tárának a történetén keresztül.

Ábrahámot, azt hiszem, senkinek sem kell bemutatni, számos történetet közöl róla a Szentírás. Egyet-kettőt mindannyian el tudnánk mondani, Táréről azonban elég keveset tudunk. Úgy tűnik, mint aki elveszett fia homályában. És ez így is van a szó lelki értelmében, ahogy ezt mindjárt látni fogjuk. De előbb meg kell tanulnunk olvasni a sorok között. Táré életének megismerése igen izgalmas kihívás minden bibliakutató számára. Azért is szeretem a Bibliát, mert soha nem hagy nyugodni, mindig tartogat valami meglepetést azok számára, akik hittel olvassák és akik nem sajnálnak egy kis időt a Biblia tanulmányozására. Jelen esetben Táré életének a titkairól szeretnénk lerántani a leplet. Néha az az érzésem, hogy Isten az igazán érdekes dolgokat elrejtette, és hagyta, hogy azokat mi ismerjük fel a Biblia tanulmányozása által. Így van ez Táré esetében is. Most pedig kezdjük el a felfedezést, és tárjuk fel Táré életének a titkát.

Egy kicsit olyan lesz ez, mint a kirakójáték, lassan szépen összeáll majd minden részlet. Nézzük meg először azt, hogy mit tudunk Táréről, Ábrahám édesapjáról. Lakóhelyére nézve a Szentírás pontos adatokkal szolgál. Úr-Kaszdimban lakott, egy történelmileg is jól behatárolható városban az Eufrátesz folyó alsó folyásánál, a mai Irak területén. Ez a híres és nagy ókori város a holdisten imádatának a központja volt. Vagyis egy olyan városról beszélhetünk, melynek lakói a holdat, a holdistent imádták. Ne felejtjük el, Noé leszármazottairól van itt szó, akiről pedig tudjuk, hogy az élő Isten követésére tanította fiait és azoknak fiait. Mégis milyen gyorsan letér az ember az élő Isten követésének útjáról és bálvány-isteneket „teremt” magának. Táré tehát ebben a pogány városban lakott, és három utódnak adott életet. Egy gyermeke meghalt, másik két fia pedig megházasodott. Száraitól, Ábrám feleségéről azt is megjegyzi az ige, hogy meddő volt. De ami bennünket most érdekel, az egy érdekes mondat, mellyel el is kezdhettük nyomozásunkat. A szentíró így fogalmaz: „Táré fogta fiát, Ábrámot, és Lótót, fiának, Háránnak (aki meghalt) a fiát, és menyét, Szárait, fiának, Ábrámnak a feleségét, és elindult velük Úr-Kaszdimból, hogy Kánaán földjére menjen. Eljutottak Háránig és ott letelepedtek. Táré kétszázöt éves volt, amikor meghalt Háránban.” (1Móz 11,31–32) Ez a három mondat képezi most vizsgálódásunk tárgyát. Mi is történt itt tulajdonképpen? Táré elindult, hogy Kánaánba menjen, de végül Háránban kötött ki. Mit akar kifejezni ez a különös mondat? Miért indult el Táré és miért akart Kánaánba menni? Miért kötött ki végül Háránban?

Ha magunk elé képzeljük az ókori kelet térképét, akkor azt kell látnunk, hogy Úr városától nyugat felé haladva juthatunk el a legrövidebb úton Kánaánba. Táré viszont nem nyugatra megy, hanem északnyugatra, és végül Hárán városában köt ki. Feltehető a kérdés: ha az úti cél nyugatra van, miért megy északnyugatra? És egyáltalán az is kérdés, hogy miért akar Kánaán földjére menni? Táré gazdag ember volt és jómódban élt Úr városában. Semmi oka nem lehetett arra, hogy egy sokkal szegényebb vidékre költözzön, vállalva az azzal együtt járó bizonytalanságot is. Csak úgy a maga fejéből nem pattanhatott ki ilyenfajta gondolat. Sokkal valószínűbb, hogy Isten szólította meg őt, és Ábrámhoz hasonlóan engedelmesség-próba alá vetette. Úgy tűnik, hogyha nehezen is, de Táré elindul, elhagyja az otthon kényelmét a bizonytalanért, amit Isten ígért neki. De Háránba érve letelepszik ott és nem folytatja tovább az útját. Tegyük fel a kérdést: ha nyugat felé akart elindulni, hogyhogy Háránban, azaz északnyugaton kötött ki? A válasz elég egyszerű, elég csak egy pillantást vetni a térképre. A nyugat felé vezető út rövidebb lett volna, de igen veszélyes út volt. Végeláthatatlan forró sivatagokon vezetett keresztül, patakok vagy enyhén adó oázisok nélkül. Táré tehát egy sokkal biztonságosabb útvonalat választott, és a viszonylag sűrűn lakott Eufrátesz folyó partján indult

el északnyugati irányba, hogy majd onnan egy sokkal biztonságosabb úton ereszkedhessen le a tulajdonképpeni úti cél, Kánaán földjére. Igen ám, de ez az út Háránon vezetett keresztül. Hárán vonzó úti cél volt egy olyan jómódú ember számára, mint Táré. Nem véletlen, hogy ott-tartózkodásuk alatt igen meggazdagodott Ábrám is. Táré tehát gondolta, hogy megpihen egy kicsit Hárán városában, mielőtt folytatná útját. Egyes bibliamagyarázók szerint túl öreg volt, hogy folytassa útját. Szerintem itt inkább az az eset áll fenn, amire Jézus Krisztus is figyelmezteti azokat, akik őt követni akarják: „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.” (Lk 9,62b) Ezt mondja Jézus annak az embernek, aki követni szeretné őt, de előbb búcsút akar venni háza népétől. Ez a fajta búcsúzkodás addig tart, amíg valaki végleg leragad az ő „háza népénél”. Ez történt Táréval is. Addig pihent, míg nem végül ottragadt.

Ez a Sátán egyik legveszélyesebb játéka. Tudod, hogy tenned kellene valamit, de nem teszed, mert még nem vagy felkészülve rá. Talán te is mondogattad magadban azt, hogy majd, majd megteszem, majd meglátogatom, de a majdból semmi sem lett. Olyan sok ember élete törik ketté az engedelmisség próbáján. A nehéz, vagy nehéznek tűnő dolgokkal addig várunk, amíg végül mázsás súlyként nem nehezednek ránk, és végleg képtelenek leszünk megtenni azt.

Az első dolog, amire az Ige meg akar tanítani bennünket, az „azonnal” törvénye. Azonnali hatállyal várja Isten az engedelmisséget. Aki most nem tud engedelmeskedni, később sem fog tudni. Így vagyunk sokan Isten hívásával is. Menni kéne, de nem merünk. Féltünk a bűneinktől. Féltünk attól, hogy szégyenben maradunk, féltünk attól, mit fognak hozzá szólni. Ezért leplezi sok ember vég nélkül a bűneit. Hadd kiáltsam most hangosan a szívedbe: ha vársz, akkor megkevesbülnek a bűneid?! Akkor talán majd könnyebb teherrel állhatsz az Úr elé? Attól tartok, nem. Éppen fordítva, nem kevesebb, hanem több lesz. Mire vársz, hiszen Jézus azért adta az életét, hogy könnyörülhessen rajtad! Vigyázz, mert a gonosz természeted mindent meg fog tenni, hogy elhallgattassa a benned munkálkodó Szentlélek szavát!

Lehet, hogy az a te „Háránod”, hogy nem tudod elengedni mindazt, amit a világ kínál. Dönteni kellene Isten és e világ között, de te mindkettőt szeretnéd. Hadd kérjelek, ne halogasd tovább a döntést. A hírnév, a hatalom, a gazdagság, az élvezetek nem szolgálják a te javadat. A gonosz arról próbál meggyőzni, hogy Isten minden jót el akar venni tőled, de ez nem így van. Isten semmi jót nem von meg az ő gyermekeitől, csak a mérgezett javakat. Ne akard az almának a mérgezett felét. Mondd ki most, hogy nem akarsz e világ sodrásában élni! Gondolj bele, hogy hajszoják magukat az emberek, hogy minél több pénzt keressenek, minél jobb állásuk legyen, minél híresebbek, minél hatalmasabbak legyenek. E világnak egy törvénye van: semmi sem elég! Több, még több, még több kell! Hát nem ezt teszik e világ fiai? És te irigyled őket. Nem látod, hogy éppen azt a boldogságot, azt az örömet, amit keresnek, nem kapják. Mert aki megtalálta a jót, az megáll. E világ fiai nem tudnak megállni. Mindig újabb, mindig más kell. A Sátán addig hajszoja őket, míg elrepül a kegyelmi idő, és végleg megpecsételi a sorsukat.

Kedves nőtestvéreim, ne dőljetek be Afroditének, a szépség istennőjének. Hány és hány női szívbe elhintette a *nem vagy elég szép* gondolatát. Lehet, hogy nálad is ott sorakozik a szépítőszerek végelláthatatlan sokasága. Lehet, te is csak költész, költész és költész. Hadd kérdezzem meg: nem látod, hogy ennek nem lesz sosem vége? Mindig lesz valaki, aki szebb, csinosabb lesz nálad. Meddig akarod ezt folytatni? Meddig nem veszed észre, hogy rabja lettél a szépségnek? Az Ige nem véletlenül teszi fel a kérdést: „Derék asszonyt kicsoda találhat?” (Péld 31,10a) Az igazi szépség ugyanis belülről fakad!

Van, akinek az a Háránja, hogy indulatos, kevély, gögös. Mindig mindenkit csak kioktatna. Mindig többre tartja magát másoknál. Nem bírja, ha nem ő van a középpontban. Milyen csodálatosan mondja ezzel szemben az ige, hogy „Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál...” (Fil 2,3)

Megint másoknak a kényelem a Háránja. Lehet, nagyon jól tudod, mit kellene tenni, de túl kényelmes vagy. Most nincs kedved. Egy alkalommal Apollósról, a munkatársáról mondja Pál apostol: „Ami pedig Apollós atyafit illeti, igen kértem őt, hogy menjen el hozzátok az atyafiakkal együtt, de semmiképpen sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy, mihelyt jó alkalmatossága leszén.” (1Kor 16,12) Az ige kiemelten beszél arról, hogy az igazi böjt az, hogy meglátogassuk a betegeket, magányosokat, és cselekedjük a jót mindenkivel, különösen pedig hitünk cselédeivel. Lehet, hogy meg kellene látogassál valakit, de nincs kedved. Egyszer-kétszer közbe is jön valami, más-kor fáradt vagy. Utána talán már szégyelled magad, és azért nem mész. Döntsd most el, hogy félreteszél mindent, és meglátogatod őt.

Lehet, hogy bocsánatot kellene kérni valakitől, de te nem mered megtenni. Inkább kerülöd, kifogásokat keresel, és azzal vigasztalod magad, hogy nem is te voltál a hibás. Hadd kérdezzem meg most nagyon nagy szeretettel: Mi mindent megtettél, hogy ne találkozzál vele? Mennyi erőfeszítés csak azért, hogy elkerüld őt. Bírod még? Nem volna egyszerűbb most bocsánatot kérni és pontot tenni az ügy végére? Ismerd el őszintén: veszíteni nem veszíthetsz, de nyerni nyerhetsz. Csak el kellene kezdeni. Egyetlen egyszer kellene erőt vegyél magadon és elindulnod. Mennyivel könnyebb lenne utána.

Az engedelmisség próbája alatt Táré kettétörik. Elindul ő, de nem megy végig az úton. Rájött, hogy túlságosan nagy árat kellene fizetnie az engedelmisségért. Nem bízik az Úr szavában. Lehet, te sem bízol az Úr ígéreteiben. Pedig Istennek milyen csodálatos ígéretei vannak! Itt derül ki leginkább a mi hitetlenségünk. Úgy félig-meddig, ímmel-ámmal hiszünk mi Istennek, de a kemény vizsgán elbukunk. Milyen csodálatos ígérete ez Jézusnak: „Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek (étel, ital, ruházat) mind megadatnak néktek.” (Mt 6,33) Milyen más lenne az életünk, ha igazán hinnénk Isten ígéreteiben, és először az Ő országát keressük. De nem ezt tesszük! Isten keresése a legvégére marad, ha egyáltalán keressük őt. Mit meg nem tesznek a szülők azért, hogy gyermeküknek biztos jövőt, jó munkahelyet biztosítsanak. Ilyenkor nemigen jut eszükbe az, hogy előbb az Úr útjaira kellene őt megtanítani. Bizony, hány-szor fontosabb a kirándulás, a sport, a tanulás és szinte bármi más, mint az, hogy Isten lábainál megpihenjünk. Hiába ámitjuk magunkat azzal, hogy mi hívő emberek vagyunk, ha nem engedelmeskedünk az igenek.

Tudjátok, mit mond a Biblia úgy általánosságban Táréról? Semmit. Annál több szó esik Ábrahámról, aki engedelmeskedett az Úrnak. Maga Jézus is beszél Ábrahám fiáról. Isten úgy jelenti ki magát Mózesnek, hogy Ő Ábrahám, Izsák és Jákób Istene. Tárénak nem Istene? Nem. Ábrahám lett Isten választott népének ősatya, nem Táré. Az engedetlenség mindig leleplezi a tessék-lássék hitet. A jelenések könyvében Jézus arra buzdít: „...végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdaggá légy; és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen, és ne láttassék ki a te mezítelenségednek rütsága; és szemgyógyító írral kend meg a te szemeidet, hogy láss. A kiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem: légy buzgóságos azért, és térj meg. Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem. A ki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, a mint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.” (Jel 3,18–22) Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek eltörlésére

Alapige: Máté 5,17–20

Az ige megértéséhez

katalyó = eltörölni, hatályon kívül helyezni, el- vagy feloldani. Jelentése sokrétű. „Mert tudjuk, hogy e mi földi sátorházunk elbomol.” (2Kor 5,1) Gamáliel figyelmezteti a főpapokat: „Ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt.” (ApCsel 5,39) Pál inti a rómarelieket: „Ne rontsátok le az ételért az Isten munkáját” (14,20). Gal 2,1-ben Pál önmagának a törvényhez való viszonyát ismerteti: „Ha amiket elrontottam (azaz a törvényt), azokat ismét fölépítem, önmagamat teszem bűnössé.” A Iyo jelentése megoldani, eloldani, szabaddá tenni. „Utánam jön, aki erősebb nálam, akinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván, sarujának sziját megoldjam.” (Mk 1,7) Pált az ezredes „feloldatá bilincseiből” (ApCsel 22,30). Virágvasárnap ezt kéri Jézus: „oldjátok el és hozzátok ide nekem”, ti. a szamarat és az ő vemhét (Mt 21,2).

pléroó = betölteni, beteljesíteni. A törvény betöltése a szeretet. „Bosszúálló ne légy, haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem szeresd felebarátodat, mint magadat.” (3Móz 19,18) „Annak okáért a törvény betöltése a szeretet, aki szereti felebarátját, a törvényt betöltötte.” (Róm 13,8–10) „Mert az egész törvény ez egy igében teljesedik be: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Gal 5,14) Konkrétan ez azt jelenti, hogy: „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2). A törvény betöltése tehát nem formális, mechanikus, hanem a szeretet, az agapé gyakorlása.

ióta = a görög ABC legkisebb betűje, miként a héberben a jod. Valami egészen parányit fejez ki. A törvényből még a legkisebb rész, azaz „egy jóta vagy egyetlen pontocska sem múlik el, amíg el nem jön az Isten országa”. A törvényben semmi sem fölösleges, hiábavaló. A világ hamarabb elmúlik, mintsem hogy a törvény legparányibb része érvénytelenné lenne. Addig marad érvényben, míg a király Jézus dicsőséges uralma meg nem valósul.

keraia = szarvacska, Károli pontocskának fordítja. Ez a „horgos ékezet” két hasonló betű megkülönböztetésére szolgál. Luther Tüttel-nek, azaz pontocskának fordítja, mákszemnyi pontocskának. Innen a szófordulat: „Nicht ein Tüttelchen” = mákszemnyit sem engedek.

parerchomai = elmúlni, elveszni, elmenni valami mellett, figyelmen kívül hagyni. Mindenekelőtt a törvény áthágását jelöli. „A föld megfertőztetett lakosai alatt, mert áthágták a törvényeket.” (Ézs 24,5) A tékozló fiú bátyja így szól atyjához: „és soha parancsolataidat át nem hágtam.” (Lk 15, 29) De jelent elmúlást is. „Az ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.” (Mt 24,35) Az idő elmúlását is jelenti: „Mert elég nekünk, hogy életünk elfolyt idejében a pogányok akaratát cselekedtük.” (1Pt 4,3)

Mégis szükség van a törvényre

Annyira más volt az, amit Jézus tanított és tett, mint amit kortársai és a farizeusok tanítottak és tettek, hogy hallgatói, tanítványai joggal gondolhattak arra, hogy mindaz, amit ismernek, hisznek és cselekszenek, már a múlté, nincs szükség arra. Nem csoda! Jézus *megtöri a szombatot*, ezen a napon is gyógyít és jót cselekszik. *Megtöri a bűjtöt*. Az igazi bűjtő láthatatlan, mert az mértékletesség, önmegtartóztatás. *Megtöri a megisz-tulás rituális törvényét*. A bűn nélküliség, az igazi tisztaság. Más a véleménye a *házas-sági válásról*: „Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte meg nektek, hogy felesé-geiteket elbocsássátok, de kezdettől fogva nem így volt.” (Mt 19,8) Arról beszél, hogy „*lerombolja*” a templomot. Hát csoda, ha hallgatói arra gondolnak, hogy omlanak a törvény falai, és nincs szükség többé azokra? Valóban nincs szükség a törvény oltalma-zó falaira?

Egy brit legenda szerint az embernek fiai a történelem kezdetén egy gyönyörű park-ban éltek, békességben és biztonságban az őket körülvevő hatalmas falak között. Egy napon azonban így szólt az egyik a többiekhez: „Olyan szűk e falak között, annyira beszorítanak és elzárnak bennünket attól, ami a falakon kívül van. Romboljuk le a fa-lakat, hogy *szabadok* legyünk.” Így történt. A falak eddig oltalmat és biztonságot nyúj-tottak, de a ledöntött falak mögött egy ijesztő szakadék látványa fogadta őket. Szörnyű félelem lett úrrá rajtuk, többé már nem játszottak, nem énekeltek, mint amikor a falak még álltak. Sőt, még a ledöntött falak közelébe sem merészkedtek. Szabadságra vágy-tak, s félelem költözött a szívükbe, a mélységbe zuhanás félelme.

Ilyen oltalmazó falakkal vesz körül téged is Isten, a törvény falaival. Ha te is azt mondod, hogy már nincs szükség e falakra, átlépsz fölöttük vagy lerontod azokat abban a tévhitben, hogy mögötte a végtelen szabadság vár rád, a félelem lesz úrrá feletted. Szabadság csak ott van, ahol Isten irgalmas szeretetének falai vesznek körül téged. En-nek az irgalmas szeretetnek a jele a törvény. Ha lebontod e falakat, a mélység vár rád. Őrizd az Isten építette falakat, mert azok az életnek falai. Erről beszél Jézus alapigénk-ben. Ő nem azért jött, hogy a falakat lebontsa, hogy a törvényt eltörölje, ő azért jött, hogy a törvényt betöltse.

Igaz, hogy a törvény átokká és halállá lett az ember számára, mert a törvény *csupán rávilágít a bűnre*, de erőt nem ad annak elkerülésére. Igaz, amit Pál mond: „Az a paran-csolat, mely életre való, nekem halálomra van.” (Róm 7,10) A törvény által senki sem igazul meg, hiszen az igaz ember hitből él, és nem a törvény betartásából, amire képte-len. A természeti ember számára ez lehetetlen. Ez az oka annak, hogy: „Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká lévén érettünk.” (Gal 3,13)

És mégis szükség van a törvényre! Miért?

– Mert a törvény *Istentől van*. Miként Isten az ószövetségi ígéreteket sem vonta vissza, sőt Jézus ezen ígéretek igenje és Ámenje, „Mert az Istennek valamennyi ígérete ő benne lett igenné és ő benne lett Ámenné az Isten dicsőségére” (2Kor 1,20), hasonló-képpen Isten az ő törvényét sem vonta vissza, hanem elküldte az ő egyszülött Fiát an-nak betöltésére. Az Istentől való törvény *szent és igaz és jó* (Róm 6,12). Olyan, mint egy tükör, melyben meglátod bűneidet, „mert a bűn ismerete a törvény által nagyon” (Róm 3,20).

– A törvény „*Krisztusra vezérlő mesterünkké lett*, hogy hitből igazuljunk meg” (Gal 3,24), de az is igaz, hogy „minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt” (3,25).

– Mi, akik „nem a törvény alatt élünk, hanem kegyelemből” (Róm 6,14), Isten vényéből *tanítást nyerünk*: „Mert amelyek régen megíratlak, a mi *tanulságunkra* íratlak meg.” (15,4)

Valaki pedig cselekszi

Ez a valaki te vagy. Cselekedd, amit Jézus cselekedett. Töltsd be te is a törvényt! hogyan? „Rabbi Schammai! Zsidó leszek, ha megmondod nekem annyi idő alatt, képes vagyok fél lábon egyensúlyozni, hogy mi a legfontosabb a zsidó vallásban. rabbi mindenekelőtt Mózes öt könyvére, azok magyarázatára gondolt, s mindarra, szükséges az üdvösséghez. Aztán így válaszolt: „Ezt lehetetlen egyetlen mondat összefoglalni.” A fiatalember ezután egy másik híres rabbihoz, Hillhez ment, ugyanazal a kéréssel. Hill így válaszolt: „Ami a te számodra kellemtelen és visszataszító, az nekem a te felebarátoddal. Ez az *egész* törvény, a többi csak magyarázat.” Jézus, a rabbi rabbiája téged is erre tanít.

Mit kell hát cselekedned?

a) *Szeresd felebarátodat*, és ne tedd vele azt, ami neked sem lenne jó. A törvényt úgy töltsd be, hogy azzal a szeretettel szereted felebarátodat, mellyel Isten szeretett téged. A farizeusok és írástudók éppen ezt magyarázták félre, kijátszották ezt a régi parancsolatot. A farizeus csak a farizeust, a kolléga csak a kollégáját, a szaktárs csak a szaktársát kellett szeresse. Sőt, szeretni a vámszedőt, a bűnöst, ne adj Isten egy pogány nemcsak nem szükséges, de egyenesen ellenkezik Isten törvényével, vallották. Ők csak „alja nép” volt a farizeus szemében. És ha egy zsidó megölt egy pogányt, a törvény nem csak felelősségre sem vonta. Az eset büntetlen maradt. Gyilkos csak az, aki honfitárat öli meg. Jézus ennek az ellenkezőjét tanítja. Mindenkit szeretned kell, a ma élő vámszedőket, bűnösöket, pogányokat, mert ők is a te felebarátaid. Isten gyermekeiről, a te testvéreid, nem mondhatod, hogy „alja nép” Sőt, még ellenségedet is szeretned kell. „Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeressétek, mert aki szereti felebarátját, a törvényt betölti.” (Róm 13,8) A törvény farizeusi félmagyarázása nemcsak hiba, de *bűn* is. A törvényt egyedül csak Jézus értette *Isten törvényeként*. A törvény nem Isten és Isten nem törvény. A törvény nem léphet Isten helyébe. Izrael bűne a törvény *megistenítése* és Isten *törvénye degradálása* volt. Isten sem azonosítható a törvénnyel, de nem is vonatkoztatható el tőle. Ha te is, miként a zsidók, a törvényt Istennel *azonosítod*, akkor Isten felett akarsz úrrá lenni, akkor őt a te szíved hatalmadba keríteni. Ne téveszd össze az ajándékot, azaz a törvényt az ajándékozóval, azaz Istennel. Hogy szól a parancsolat? „Ne legyenek néked idegen isteneid, mert én vagyok az Istenem.” Még az ő törvénye sem lehet istenné számodra. Mit kell hát cselekedned?

b) Törekedj az Istennel való *személyes közösségre*. Vele való közösség nélkül nem töltheted be Isten törvényét. De fordítva is igaz, a törvényt sem töltheted be az Istennel való közösség nélkül. A zsidók a törvényt az Istennel való közösség nélkül próbálták betölteni. A tanítványok pedig éppen fordítva: törvény nélkül akarták a Jézussal való közösséget. A törvény nélküli kapcsolat nem Istennel való kapcsolat, csak *féltelen* kapcsolat. Mit kell cselekedned?

c) *Tartozz Jézushoz!* Csak így lehetsz Isten törvénytisztelő gyermeke, Jézus tanítványa. Ha őt követed, ha annak követésében maradsz, aki betöltötte a törvényt, akkor magad is tanítod és cselekszed azt. Csak Jézus követésében maradhatsz engedelmes. Ugyan a törvényhez Krisztus keresztién át vezet. A keresztién betöltött törvényre mutat, mellyel egyedül csak ő volt képes. A törvény megtartása nem választ el tőle (Lk 9,57 skk.), hanem hozzá kapcsol. Igaz, hogy a törvényhez való ragaszkodásod nem azonos Krisztus kö-

tésével, de a törvény figyelmen kívül hagyása sem jelenti az ő követését, sőt a tőle való elszakadással azonos.

Az, hogy *üdvösséged ingyen, kegyelemből, hit által van*, nem jelenti azt, hogy ne tiszteld a törvényt. A törvényt nem azért cselekszed, hogy érdemeket szerezz, hanem hálából, hited gyümölcséeként. A törvény cselekvése *Isten ajándéka*. Hát cselekedd! Mert „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megy be a mennyeknek országába, hanem aki *cselekszi* az én mennyei Atyám akarátát.” (Mt 7,21)

Ha a ti igazságotok nem több a farizeusok igazságánál

A farizeusok igazsága *kevés* volt, hiszen a törvény mechanikus, nem lélek szerinti betöltése által törekedtek igazságra, megigazulásra. Ez túl kevés volt. Ők az emberek előtt akartak igaznak és istenfélőknek látszani. Vajon minket nem kísért ez a magatartás? „Mit szól a pap, ha nem megyek a templomba?”, ijedeztek annak idején szövérdei híveim. Bizonyára a mindig zsúfolásig megtelt szövérdei templomba nem mindenki a Lélek indítása által érkezett meg. A Mt 23,3-ban olvassuk, hogy a farizeusok a törvényt csak „mondják, de nem cselekszik”. Ők csupán *teljesítményre* törekedtek, s ezzel akartak Isten elé állni és kérkedni. Hitük szerint Isten és közöttük, mint szerződő felek között, létezik egy szerződés. Még belegendolni is istenkáromlás. Isten könyvel, vezet egy tartozás és egy követel oldalt. Ő csak partner egy üzletben. A jót cselekvő farizeus plusz pontot kap, melynek következménye egészség, pénz, áldás. De ha semmit vagy keveset teljesít, mínuszban maradt, s jön a betegség, szegénység, szerencsétlenség. Istent egyenrangú partnerként rántották le mennyei fenségéből a maguk istentelenségébe. Ha érdemeik többet nyomtak a latban, mint a törvény áthágásának gyakorisága, akkor igazaknak, ha kevesebbet, akkor bűnösöknek vallották magukat. Ma élő farizeusok is teljesítményre, érdemre törekszenek. Nemcsak szektatagok, de a történelmi egyházak tagjai közül is sokan ezt tartják a legfontosabbnak, mintha nem ingyen, kegyelemből, hit által igazulnánk meg. Ez a farizeusi igazság kevés, mondja Jézus.

Ennél *többre* van szükség. A görög *perisszevo* jelentése Károlinál *többnek lenni*, Luthernél *jobbnak lenni* (besser sein), Bonhoeffernél *kiemelkedik* (ragt hinaus). Mi által lesz a te igazságod több, jobb és kiemelkedőbb? Azáltal, hogy Krisztus saját igazságát *tulajdonítja* neked. Ő igazít meg téged, és ő a te igazságod. Rajtad is múlik? Igen, mert csak az ő követésében lehetsz hit által igaz, cselekedve Isten akarátát! Ez a neked tulajdonított igazság *tökéletesség*. Jézus titeket kér arra, hogy: „Legyetek azért ti is tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” (Mt 5,48) A kevesebb, a rész-, az elvértve igazság nem igazság: „Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de *vét egy ellen*, az egésznek megrontásában bűnös.” (Jak 2,10) Nem szelektálhatsz, azaz nem öllök, de hamisan tanúskodhatom, megtartom a nyugalom napját, de nem tisztelem szüleimet. Ha Jézust követed, ez nem fordulhat veled elő. A te igazságod azért több a farizeusok igazságánál, mert te nem egy még nem teljesített, vagy teljesíthetetlen, hanem a Krisztus által *már* betöltött törvénnyel állsz szemben. Még mielőtt engedelmeskednél, már valaki engedelmeskedett helyetted. Helyetted ő tett eleget a törvénynek, ő töltötte be, ő halt meg a kereszten. Mekkora kegyelem! A több igazság nem általad, *Általa* a tiéd! Ez az igazság nem Jézusnál *van*, ő maga az igazság. Krisztus elhív az ő követésére, s a vele való közösségben részesülsz az ő igazságában. Ez az igazság a lelki szegények, az éhezők, szomjúhozók, szelídek, sírók, békességre igyekezők, az igazságért és a Krisztus nevéért üldözöttek igazsága. Ez a te *láthatatlan* igazságod, amennyiben a föld sója vagy, és ez a te *látható* igazságod, amennyiben a világ világossága és hegyen épített város vagy. Így több a te igazságod a farizeusok igazságánál. Igazságod fundamentuma Krisztusnak az ő közösségébe való meghívása. Csak ebben a közösségben vagy képes

cselekedni és tanítani a törvényt, melynek betöltése a szeretet. Ezt nevezik egyetlen szóval *követésnek*. Ebben a követésben legyen hitvallássá az ének:

*Törvényednek eleget, bűnös ember nem tehet;
Buzgóságom égne bár, s folya könnyem, mint az ár:
Elégtételt az nem ad, csak te válthatsz meg magad.*

Kisebnek és nagyobbak a mennyeknek országában?

Igen! De ez nem azt jelenti, hogy ott fenn, Isten előtt ne lennénk egyformák, vagy hogy ő különbséget tenne közöttünk. Ott csak *keresztyének* vannak és lesznek. John Wesley, a metodista egyház alapítója álmot látott. A pokol kapuja előtt állva, bekiáltott: „Vannak itt katolikusok?” „Sok.” „Hát anglikánok, lutheránusok, reformátusok, baptisták, presbiteriánusok, ortodoxok?” „Sok.” „De metodisták nincsenek?” „Talán abból vannak a legtöbben” – hangzott a válasz. Ezután Wesley a mennyország kapujához érkezett. Kopogtatott, s megilletődve tette fel ugyanazokat a kérdéseket. „Vannak itt katolikusok?” „Egy sincs.” „Hát anglikánok, lutheránusok, reformátusok, baptisták, presbiteriánusok, ortodoxok?” „Egy sincs.” „De metodisták csak vannak?” „Egy sincs.” Rémülten kérdezte Wesley: „Hát akkor kik vannak a mennyeknek országában?” „Csak keresztyének!” – hangzott a válasz.

Isten országában a keresztyéneknek nagy méltóság, megtiszteltetés „nagy lenni”, de „legkisebnek lenni” sem méltánytalanság és igazságtalanság. Kicsik és nagyok a *szolgálatban* fognak különbözni egymástól (Mk 10,40; Jel 20,6). Kisebnek és nagyobbak keresztyénként fognak állni az ő fényességében, de a feladatok és a méltóságok különböznek egymástól. Ott a „legkiseb léssen” az, aki egyet is megrontott földi életében Isten legkiseb parancsolatai közül. De aki cselekszi, és úgy tanít itt lenni, ott fenn majd „nagy léssen” Mennyei megbízatást, feladatot kell érteni alatta, de semmi esetre sem érdem szerint.

A *mennyeknek országába bemenni* azt jelenti, hogy tanítványként Krisztushoz tartozol. Csak igazként mehatsz be, „igazságtalanok nem örökölhetik Istennek országát” (1Kor 6,9). De sem a hited megvallása, sem jó cselekedeteid nem elégségesek, hogy megállhass Isten színe előtt. Bánd meg bűneidet, higgyed, hogy Jézus Krisztus éretted, bűneidért a Golgota keresztyén Isten igazságos ítéletét elszenvedte, élj hitben és Krisztus követésében, az Ige iránti engedelmisségben, akkor majd te is igazként fogsz világitani: „Akkor az igazak fénylenek, mint Nap, az ő Atyjuknak országában.” (Mt 13,43) Isten segítsen! Ámen.

Ajánlott irodalom

BONHOEFFER, Dietrich: *Nachfolge*, Gütersloh 2008.

HOFFSÜMMER, Willi: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. Mainz 1990.

KÜHNER, Axel: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Neukirchen-Vluyn 1994.

REMMERS, Arend: *Die Bergpredikt*. Ulm 1997.

RIENECKER, Fritz: *Das Evangelium des Matthäus*. Wuppertal 1994.

SCHNIEWIND, Julius: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Göttingen 1950.

THEOLOGISCHES BEGRIFFSLEXIKON ZUM NEUEN TESTAMENT. Wuppertal 1971.

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walter

A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára

Egy királyi főember fiának meggyógyítása Kapernaumban

Alapige: János 4,43–54

Azért jegyezték fel ezt a történetet, és maradt reánk, hogy erősödjünk általa, hogy új reménységet nyerjünk belőle, hogy reménykedjünk Krisztusban, aki ma nem kevésbé él és működik, mint ember voltának napjaiban.

Mi történt Kána és Kapernaum között? Jeruzsálemből jövet Jézus két napot időzött Samáriában, s most éppen arra a földrészre szándékozik menni, amelyet szűkebb értelemben hazájának lehet mondani, ahol felnevelkedett, Galilea földjére. Ott ismerik őt a legjobban, legalábbis emberi-polgári vonatkozásban. De Jézus tudja, hogy ezen a földrészen különös ellenszegülések várnak rá. „A prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.” S mégis, talán éppen ezért megy most Galileába, ahol az Ő rendkívüliségéből megneszeltek valamit. Akadtak, akik tanúsítani tudták, hogy Jeruzsálemben látták, hogy Jézus keze érintésére betegek gyógyultak meg. Jézust Galileában megelőzte az Ő híre: betegeket gyógyít és csodákat tesz.

Jézusnak azonban nemcsak Galileában volt híre, hanem Ő ma, közöttünk is híres erről. Tud gyógyítani, segíteni, mert él. Az azóta eltelt évszázadokon keresztül is nyomában járt e hír. Még ma is él Bázelen egy jeles szerény gyülekezet, mely annak idején Johann Blumhardtban ezt a segítő és gyógyító Krisztust munkálkodni látta.

Itt két kijelentés szól a galileaiakról. Az egyik: „Mikor azért beméne Galileába, befogadták őt a galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, amit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen.” De ugyancsak róluk állítja Jézus: „A prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.” Ez látszólag ellentmondás. A galileabeliek befogadják, s mégsem fogadják be. Tárt karokkal fogadják a csodatevőt, aki betegeket gyógyít, és segít minden bajon. De otthonában, mint próféta, mint Messiás, mint Üdvözítő és Megváltó, mit sem jelent nekik. Ezzel arra a nagyon nyugtalanító tényre gondolunk, hogy ha az emberek el is fogadják Jézust, mint aki a szükségben segít, ez még korántsem jelenti azt, hogy Jézust Megváltóul is elfogadják. Mi is elfogadhatjuk Őt „galileus módon”, ahogyan a tenger melléki városokban történt, amelyekben nagy cselekedetek mentek végbe, Kapernaumban, Korazimban, Bethsaidában, ahol nagyon szívesen fogadták, de csak addig, amíg kívánságaikat teljesítette. Ha hálásan felismerjük és elismerjük, hogy Jézus ma is ezért gyógyít és segít, mégis hozzá kell tenni a figyelmeztetést: Vigyázz, nehogy rád is találjon e szó: „A prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.” Akarjátok üdvös gyógyítást, de nem akarjátok az üdvöt! Mivel Jézus él, nemcsak gyógyít és segít, hanem bűnöket is megbocsát és megment az örök kárhozattól. Jelent-é neked valamit Jézus, mikor érted függ a keresztfán? Akkor is Krisztus neked, ha bűneidet vére-

vel fedezi be? Ha megvált az örök életre? Jelent-e neked valamit az úrvacsora? Vagy neked is éppen elegendő Ő, mint csodatevő?

Annak híre, hogy Jézus gyógyítani és segíteni is tud, végül eljut egy szükségtől meglátogatott csendes betegszobába is. A galileai Kapernaumban Heródes királynak egy magas rangú hivatalnokai él. Ennek egyetlen fia halálos beteg. A fiú apja hallott Jézusról, és arról is értesült, hogy éppen útban van Galilea felé és Kánában időzik. 30 km-es utat tesz meg. Azzal a kéréssel keresi fel Jézust, „hogymenjen el és gyógyítsa meg az ő fiát” Jézus ebben az emberben tipikus galileai férfit lát, aki gyógyítást akar, de nem üdvöt. Ezért ezekkel a szavakkal fordul a kérő apa felé, ezek a szavak nemcsak neki szólnak, hanem érvényes minden „galileushoz is”, mind e mai napig: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.”

De ez a felelet nem sérti és nem riasztja el a gyermekéért fájdalmat hordozó apát, hanem alázatosan kér, még egyszer ezekkel a szavakkal: „Uram, jöjj, mielőtt a gyermekem meghal.” Édes gyermekem! Így lehetne lefordítani. Az eredeti szövegben nagy gyöngédség rejlik e szóban. A megkínzott atyai szív érverését érzi benne az ember. „Uram, jöjj, mielőtt a gyermekem meghal.” Vajon Jézusra csak az atyának nyomorúsága hat, s az indítja meg? Lehetséges. Jézus néha-néha kész volt arra, hogy megilletődjön, meginduljon, hiszen tökéletes ember is volt. De mégis azt kérdezzük: nincs itt valami más is, ami megindítja, ami hat rá? Ennek a galileabelinek a szájából olyan szót hall, amelyik egyáltalán nem hangzik „galileusnak” Tanítványait nem tekintve talán ez az első galileabeli, akitől ezt a szót hallja, alig hisz a fülének, és ez a szó: „ÚR”, KYRIOS, „Uram, jöjj!”

Így szólította meg Őt: Uram! Ez mégiscsak több lehet, mint csodakérés. Ez úgy hangzik, mint a hit szava. És Jézus próbára teszi ezt az embert, hogyan gondolja, amit mond: ÚR! Kemény próba ez. Ennek a férfinak egyetlen kívánsága az, hogy Jézus eljőjön hozzá gyermeke betegágyához. Jézus megtagadja ezt és e szavakkal küldi el őt: „Menj el, a te fiad él.” Elküldi, egy szóval elégti ki. Ha legalább egy üveg orvosságot vagy kenőcsöt adott volna hozzá! De nem, még ezt sem. Csupán egyetlen szava van számára, vajon megelégszik-e vele? Elmegy-e az egyetlen szóval? Ezen dől el, hit volt-e az, amikor így szólította meg: Uram! Sorsdöntő pillanat nehezedik a férfira, az édesapára... a döntés bekövetkezik, az apa kész engedelmeskedni e szónak. Hitt! Az eset leírója mérhetetlen csodálkozással állapítja meg: „Hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki, és elment.” És ez az ember galileai volt. Ez, aki hisz a szónak, hisz anélkül, hogy látott volna. Ő egy ama nép fiai közül való, amelyekre Jézusnak panaszkodnia kellett: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.”

Ha úgy folytatódna a dolog, ahogyan várná az ember, ennek a férfinak még ezen a napon haza kellett volna sietnie a fiához. Hazaérhetne Kapernaumba, hiszen csak a hetedik óra van, vagyis délután 1 óra. De ez a férfi, ez az apa késlekedik. Csak másnap mondják az eléje jövő szolgák: „Tegnap hét órakor hagyta el őt a láz.” Különös, attól a pillanattól fogva, hogy ez a férfi hitt Jézusban, az Úrban, az Ő szavában: beteg gyermeke láthatólag a második vonalba került, mintha más valaki jutna első helyre és a középpontba.

Heródes hivatalnokának fián nagy csoda esett. Meggyógyult, él! Az atyával még nagyobb csoda történt: hisz Jézusban, az Úrban! Ez a férfi eljött hazulról nyomorúságosan, amint mi is vagyunk, hozzánk hasonló állapotban. Jézus azonban a nyomorúság helyére hitet adott neki. Amikor eljött ez az atya, széles e világon semmi egyebet nem látott, csak egy kis betegszobát, abban egy betegágyat, benne kedves gyermekét. Ez emberileg nagyon érthető, de ő, amikor visszatér, most egy új világot lát: Isten kitárult világát, felette tág égboltozatot. Saul királyról mondja el az Ótestamentum, hogy elment

keresni apja nőstény szamarát és királyságot talált. Az apa elment, hogy haldokló gyermekének doktort vigyen, és megtalálta az Urat, mindenek Urát, minden királyi birodalomnak Királyát, az idő és az örökkévalóság Királyát. Elment, hogy gyermeke számára gyógyulást szerezzen, s íme: apa, anya, gyermek és szolgák számára megtalálta az üdvöt, s ezen felül még gyermeke gyógyulását is. Ez ennek az elbeszélésnek a csúcspontja, és nem a gyermek testi gyógyulása. – A kiáltás, melyre az angyalok hangja is felhangzik az örök hajlékokban: „És hitt ő, és az ő egész háza népe.” „A mélységből kiáltok hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg az én szómat, legyenek füleid figyelmetesek könyörgő szavamra! Ha a bűnököt számon tartod, Uram: Uram, kicsoda szabadulhat meg?! Hiszen te nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged!” (Zsolt 130,1–4)

De ami itt történik, az más tekintetben is föléje nő a galileai királyi hivatalnoknak. Jézushoz hivatalosan, „magánügyben” ment ez az ember, mint családfe, mint a gyermek édesapja. Fia számára keresett segítséget, és a nem remélt, sokkal nagyobb segítséget nyerte. Ezzel ez a férfiú olyan jelentős lett, hogy ezt soha nem sejtette volna. Olyan jelentőssé, hogy meghaladta személyét és tulajdon házáat. Nem vették észre, hogy e történetben kezdettől fogva milyen nagy jelentősége van annak, hogy Jézus Galileába megy, hogy ez a hivatalnok galileai? Feleslegesnek tűnik talán, hogy ezt nyomatékosan hangsúlyozzuk. De Isten Igéjében nincs semmi felesleges. Ez a döntő jelentőségű: Jézus ebben az apában azt látja, aki Galileát képviseli. Mint Jákób forrásánál a samáriai asszonyban Samária első gyümölcset látja, úgy ebben a hivatalnokban – nem tekintve tanítványait – gyümölcset lát a galileai mezőségről. Jézus a galileust úgy tekinti, mint akiben megvan a későbbi hit. Galileára nézve hallatlan dolog történt azzal, hogy ez a hivatalnok s egész háznépe hisz Krisztusban. Azzal, hogy ez az egyetlen család hisz, Galilea talajába búzaszem vetetett el, mely 30, vagy 60-szoros gyümölcset hozhat. Amikor Jézus népéből egyetlen embert bevesz a csapatába, ez az egész népre fordulatot jelentett. Ha egy hindu jut hitre, jelentős az egész Indiára, ha egy néger hisz Krisztusban, Afrikára nézve döntő e dolog. Ha egy francia, német, magyar ember jut hitre, az sohasem magánügy csupán. Nem! Annak jelentősége van az egész népre. Jézus nem magánembereket váltott meg, hanem megvált egy embert népének, amelyhez tartozik, ő annak zsengeje. Ha Jézus egyetlen embert választ ki népéből, mint itt egy galileait, ez olyan, mint mikor mi gyermekkorunkban búzaszálát húztunk ki a földből. Ezzel együtt jött a földcsomó is, amely a búzaszálhoz tapadt. Így van ez az Úr megváltottaival is. Sohasem csak magunkra nézve váltattunk meg, ők a házuk népe és a népük számára váltattak meg.

Eljutottunk addig, hogy megértsük, miért jelölte ki a hivatalnok fiának meggyógyításáról szóló hírt az egyház kezdettől fogva reformáció napi, ünnepi textusul? Most világosodunk meg, értjük meg: mi volt a reformáció, mi ma és mi kíván lenni? A reformátoroknak oly korszakban kellett élniük, amikor szerte a világon nagyon sok beteg és haldokló sínylődött. Egész népük, egész koruk beteg volt. Ők maguk nem különben. Az egész világ egy betegszoba, haldoklók helye volt. Ezek az emberek nyomorúságukkal úgy mentek Jézushoz, mint ez a hivatalnok. Először is azt ismerték fel, hogy nem segíthet semmiféle kenőcs, tapasz, hanem csak az Egyetlen Orvos – Jézus! Maguk és koruk nyomorúságával Jézushoz mentek, minduntalan Hozzá! Velük is az történt, mint ezzel a hivatalnokkal. Jézusban nemcsak azt látták meg, hogy Ő az egyetlen segítő, aki csodát művel. Benne a test és lélek Megváltójára találtak. Kezdték hinni az Ő szavaiban. Biztatta őket, hogy segít! Ezt az üzenetet kiáltották nemzedéküknek: Jézus tud és akar segíteni! De mint a hivatalnok, későbbben ők is felismerték, hogy Jézus segítsége sokkal átfogóbb annál, mint amelyet kezdetben kívántak. Így ők a mindeneket átfogó, teljes isteni segítség küldöttei lettek. És, mint a hivatalnoknál is, sok dolog egészséges

lett. A reformáció sok dolgot tett egészségessé, ami azelőtt beteg volt, sok mindent új életre hívott, ami már haldoklott. A reformátorok küldetése messze túlszárnyalt a parányimuló egészség felett. Kikiáltották: van örök egészség, van örök üdv! De ne gondoljuk, hogy a reformátoroknál megkísértés és küzdelem nélkül ment végbe mindez! Mi balgaton, testiekhez tapadva, mindig úgy képzeljük el, hogy a reformáció győzelme diadalmas és ragyogó volt, sikeres mozgalom. Hamis látás ez. Ezek a férfiak az Igében hittek, olyan úton jártak, amelyen még nem láthatták a beteljesedést, éppúgy, mint a hivatalnok sem. Luther nem hiába kedvelte a 12. zsoltárt: „Segíts, Uram, mert elfogyott a kegyes, mert eltűntek a hívek az emberek fiai közül.” Kálvint nem hiába üzték el egy időben hivatalából, nem hiába halt meg Zwingli a vesztett ütközet mezején. Nekik egyáltalán nem voltak sikereik! Nem is beszélhetünk egyáltalán semmiféle sikerről. Hittek az Igében, hittel járták útjukat mindenkor! Ez a hit, szándékuktól függetlenül, személyükön túlnövő jelentőséget nyert, jelentőséget a világra, hosszú évszázadokra! Útjukat eleinte ők is magánemberként járták, de anélkül, hogy sejtették és akarták volna, jelentősekké lettek egész népükre, Luther Németországra, Kálvin az akkori nagy kiterjedésű francia területre, Zwingli Svájcra! Így lett a reformáció, mert néhány ember hitt a „szónak” anélkül, hogy látta volna. Luther kifejezése szerint: mint egy „vak ló”, járták útjukat.

Ez vet fényt mai helyzetünkre. Beteg és haldokló dologban ma sincs hiány, mi is, mindenki személy szerint betegágyból és halálos ágyról jöttünk elő. Van, aki egyetlen gyermekért, van, aki gyermekeinek egészségéért aggódik. Az egyiknek szívét kicsiny gyermekei, másoknak a felnőttek miatti aggodalom tölti el. Vagy a házaseleted beteg, vagy az üzlet nem megy jól, vagy gyilkos kórt hordozol testedben. Még felmérni sem tudjuk, hogy a szószék árnyékában egy prédikációban mennyi nyomorúság található! Minden személyes nyomorúságunkat odavihetjük Jézushoz, mert Ő Úr! Nemcsak akkor, hanem ma is! Ő ma él, gyógyít és segíteni akar neked! Most, amikor annyi minden elkedvetlenít, hadd hirdessem neked is e szót: „Menj el, a te fiad él!” Bátorodj neki és higgy Jézusban, Aki tud és akar gyógyítani! Ennek az apának 24 órát kellett várnia, amíg ezen ígéret megvalósult. Lehetséges, hogy neked még 24 napig, vagy ha úgy tetszik Istennek, akkor 24 hónapig, esetleg ennyi évig kell várnod az ígéret beteljesedésére. Nálunk is a hiten fordul meg *minden!* Hiszel-e anélkül, hogy te is látnád? Azon fordul meg minden, hogy elmondható-e rólad is: „És hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki, és elment.”

Igen, ez az egész korszak, amelyikben most élünk, hallatlan módon beteg. A világháborúban haltak, egyre haltak, kiszámíthatatlan mértékben haltak. Mintha ez az egész nemzedék az a fiú volna ott a halálos ágyon. Az egész világ egyetlen betegszoba lett. Halálos betegek szobája. S ha mindjárt ezt az egyetemes nyomorúságot látjuk is, a népek Úra megajándékozhat minket reménységgel és hitet ébreszthet. Hihetünk és remélhetünk, nemcsak mint magánszemélyek, de mint magyarok is.

De Isten Igéje a maga ígéreteivel túlvezet minket korunkbeli és jelenlegi bajainkon. Az Isten Igéjében nekünk adott ígéretetek a test és lélek szerinti egész emberre vonatkoznak, mindenre, szólnak arról az új égről és új földről, melyben igazság lakozik. És ha 24 évszázadig kellene is várni, Isten előtt ezer esztendő annyi, mint egy nap. Krisztus él! Mivel Ő él, tud gyógyítani és megváltani. De még ennél is többet tud. Meg tud menteni az örök pokoltól, és meg tud váltani az örök haláltól. „S hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki és elment.” Igen, higgy a szóban és indulj el! Így lesz reformáció! Ámen.

Jézus beteget gyógyít szombatnapon a Betesda tavánál

Alapige: János 5,1-47

Ebben a fejezetben egy áttetsző fátyol takarja az emberré lett Krisztust. Ezen át lehetetlen meg nem látnunk az Úr fenségét, majdnem kézzel foghatjuk meg azt. Vaksággal van megverve az, aki itt nem lát. Süket a hallásra, aki itt nem hall. Emellett két dolgot kell megfigyelnünk: azt, ami történik és a beszédet, ami elhangzik. A negyedik evangélium első fejezeteivel úgy szoktunk elbánni, mint a csemegével, aminek csak finomabb darabjait fogyasztjuk el és a többit otthagyjuk. Nem helyes ez a módszer, mert gyakran a kevésbé szemléletes beszédről a fejezet elején levő elbeszélésre a legvilágosabb fény hull vissza.

De nemcsak az Úr fenségét látjuk itt. Ez az 5. fejezet különösképpen felfedi előttünk szánandó voltunkat és emberi nyomorúságunkat. Mindjárt a bevezetés siralmas helyre vezet el. Egy tó van a városon kívül, fürdésre alkalmas tó, a város falainak tövében. A modern higiénia követelményei szempontjából kétes értékű hely. Betegek, akik megfürdtek benne, többen meggyógyultak Isten segítségével. De ez csak akkor következett be, ha időnként megmozdult a tó vize, és felzavarta az iszapot. A nép azt tartotta, hogy angyal cselekszi ezt, de csak nagyon ritkán. Ki tudja, mennyi időt töltöttek itt várakozva a betegek! Sok nyomorúság gyűlt itt össze, a szenvedések tavának partján.

A nagyközönség intézkedett, csarnokot épített, s amikor ez nem volt elegendő, egy második, harmadik, negyedik és ötödik várócsarnokot is. Valamennyi megtelt. Sok beteg volt itt. Olvassuk: „Vakok, sánták, aszkórosok” Ez mutatja, ritkán ment el innen meggyógyultan valaki is. Ezt a csekély gyógyulási lehetőséget korlátozza az is, hogy ha végre-valahára megpezdült a forrás, valamennyi gyógyulni akaró ember közül csak egyetlen egy ember szállhatott bele, akár, mert rövid ideig tartott a forrás, akár, mert kis erejű volt. Mindenesetre határtalan nyomorúság képe tárul itt elénk. Mily vékony szalmaszálba kapaszkodunk mi, emberek, ha baj van! Ez nem csak akkor volt így, ma is ez a helyzet! Amint éhínség idején az ember gyökereken és fák törzsén élt, úgy lelki éhínség is van, amikor parányi segítségi lehetőségekbe kell fogódznunk. Pedig, milyen közel van Jézus! Jézus, akiről az előbbi fejezetben azt olvastuk és hallottuk, hogy Ő a Világ Idvezítője!

Hasonló reménykedés és hasonló reményvesztettség jellemzi a mai embernemzedéket is. Ha az ember az ily nyomorultak csekély gyógyulási lehetőségére gondol, nem terelődnek-e gondolataink önkéntelenül is korunk hasonló jellegzetességeire? Nem látjuk-e magunk között is a sóvárgás hasonló példáit?

A Lelki szomjúhozás siralmas állapota lett nyilvánvalóvá ott, a Betesda tavánál, Jeruzsálem falai előtt. És most erre a helyre jön – nem tudjuk, hogyan és miért – Ő, Jézus, a Világ Megváltója. Ő, akire Keresztelő János rámutatott, mint a Nagy Érkezőre – íme, most itt áll. Mintha a negyedik evangélista azt akarná mondani: számunkra nincs oly reménytelen hely, amely hozzáférhetetlen lenne, amelyikről megfeledkezett volna! Mózes és a próféták nem hiába reménykedtek. Íme, Ő. Ez az a Férfiú, akire az Ószövetség iratai száz ujjal mutatnak: Ő az, íme itt áll, testet öltve, az atyák reménysége: „Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek, mert én rólam írt ő.” „Tudakoztátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek, és ezek azok, amelyek bizonyágot tesznek rólam.” De lássátok, itt áll most Ő, „Az Istennek ama báránya, aki elveszi a világ bűneit!” Ő, akiben betelt a reménység, s akadnak papok, a Biblia tekerseivel a kezükben, akik nem ismerik fel őt. Ez az, amit Jánosnak újra és újra mondania kellett és kell, amit már az első fejezetben is hallottunk: „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt.” Egy nép és egy nemzedék nyomorúsága akkor ér a mélypontra, ha eb-

ben a népben olyan egyház van, amelynek csak papír-reményei vannak. Az emberek tulajdonképpeni nyomorúsága mindig és mindenkor a reménytelenség!

Jézus a Betesda tavánál beszédbbe elegyedek az egyik nyomorulttal. Miért éppen ezzel, s miért csak eggyel? Arról nem beszél az Írás. Amit Tőle hall, mélységbe enged betekinteni. Ennek az embernek nagy tapasztalatai vannak, hiszen 38 éve fekszik itt betegen. Magára hagyottan áll, vagy helyesebben mondva: magára hagyva fekszik ott, s így szól Jézusnak: „Nincs emberem, Uram!” Azt hinnénk, hogy a nyomorultak ott egymás közötti szép baráti kapcsolatban, hogy ne mondjam: közösségben élnek. Azt remélnénk, hogy a baj, a próba, a nyomorúság az embereket közelebb hozza egymáshoz, és át tudja hidalni az ellentéteket. De megfélemlünk arról, hogy a mindennemű nyomorúsággal együtt jön és együtt jár sokféle rossz szokás is. A Betesda tó nyomorultjai között is az ököljog uralkodik, az erősebb joga a gyengébb felett. Küzdelem a létért az egészségesek között bent a városban, de küzdelem a létért a betegek csarnokában is a város kapui előtt. Ha a tó egyszer ismét hullámszába jön, elképzelhetők azok a szívet tépő jelenetek, amilyenről itt ez az ember Jézusnak panaszkodik: „Uram, nincs emberem, hogy amikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; mire én odaérek, más lép be előttem.”

Ezen az egyen, a 38 év óta itt várakozó betegen Jézus megmutatja fenségét és teljhatalmát. Hogyan? Fenségét úgy, hogy teljesen alárendeli magát az Atyának. Teljhatalmát úgy, hogy bizonyítja: egyedül az Atya hatalmas és mindenható. Vörös fonálként húzódik át ezen az egész fejezeten ez a megisméltető kijelentés: Nem én, hanem az Atya! 14-szer van itt szó az Atyáról. „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (17. v.) „Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert amiket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképpen a Fiú is cselekszi.” (19. v.) Jézus itt teljesen függő, fiúi engedelmisségben áll előttünk. Az a fensége, hogy igent mond a maga alacsony mivoltára, ez az oka annak is, hogy Jézus a megmozduló tónál nem az egész tömeget gyógyítja meg. Krisztus tudja, hogy az Atya terve, végzése szerint az az idő, amikor megszűnik minden betegség, minden halál és minden nyomorúság, még nem érkezett el. Ezért korlátozza magát Jézus itt is bizonyos példák szolgáltatására, bizonyos jelek felmutatására, és egyes szabaddításokra is. Ennek az embernek a meggyógyítása után ezért vonul vissza menekülés-szerűen erről a helyről. Az öt csarnokban a remény hirtelen való fellángolása miatti pánik elől tér ki Jézus. Méghozzá főünnepet ünnepel Jeruzsálem. Mint a királyfi, aki atyja birodalmán keresztülmenve, nyomortanyára jut, és könnyöretől indítva, a legnyomorultabbnak, aki éppen a lába előtt hever, mindent az ölébe szór, ami éppen nála van, ami felett az atyától rendelkezik, úgy ragadja ki ezt az egyetlenegy nyomorúságából a Világ Megváltója és Szabadítója: Jézus. Bizonyára ez a legnyomorultabbak egyike volt. Maga a testet öltött reménytelenség. E hely, nyomorúságának szelleme, teljesen úrrá lett rajta. A reménytelenség szinte a második természetévé vált.

De most itt van Jézus, a testté lett reménység. Itt áll az, Aki – amint azt a Jákób kútjánál a samáriai asszony esetében is láttuk – a legnagyobb omladékon át is megtalálja az utat. A beteget úgy szólítja meg, hogy annak elevenébe vág: „Akarsz-e meggyógyulni?” A kérdés a nyomorultat váratlanul éri, felocsúdni sem tud, elfeledkezik, hogy igent mondjon. Ehelyett betegsége elbeszélésébe kezd inkább, ahogyan azt eddig már talán százszor is elmondta. Könnyed mankójává vált az már, szinte hanglemezzarabbá. De most olyan valaki áll előtte, aki nem hallgatja végig őt s ezt a betegségstóriát, hanem röviden közbevig: „Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj! És azonnal meggyógyula az ember, és felvevé nyoszolyáját, és jár vala.”

Ez a nyoszolya! Érdemes arra, hogy megtekintsétek! 38 évig volt nyomorúságának jele, és most hátára veheti, diadalmasan viheti az utcákon át, mint szabadulása jelét. Szinte isteni humor van a parancsában, mintha csak ezt akarná mondani: végre cseréljétek szerepet! Ez az ágy elég sok ideig hordozott téged, most az egyszer te hordozd azt! Mint ahogyan a fogorvos a gyermek kihúzott fogát kis skatulyába helyezi és odaadja neki, hogy mindenkinek diadalmasan mutogassa azt a rossz csontot, amelyik olyan nagy kínokat okozott neki. Így mondja az Úr ennek az embernek is: „Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj!” De ez a parancs nem csupán ennek az embernek jelent örömet, hanem kifejezi azt az örömet is, amelyet a Világ Üdvözítője érez. Ujjongás csap elő a parancsból, visszhangot ver az örökkévalóság csarnokaiban, elhat oda, ahol az angyalok éjjel és nappal térdet hajtva szolgálnak és dicsérik az Urat. Így minden emberi értelmet meghaladó módon történik: „Munkálkodik az Atya, s az Atya által a Fiú is”, „Kelj fel, vedd a te nyoszolyádat, és járj!”

Történetesen azonban szombat van Jeruzsálemben. Ilyenkor emberfia még egy mapát sem visz a hóna alatt, nemhogy az ágyát vigye a hátán. Diadalmas terhével nem is jut messzire ez az ember. A rend őrei hamarosan elfogják és fogságba vetik. Vannak kegyes emberek, akik még Istennek is előírják, mikor szabad nyomorultat menteni és mikor nem, akik még az ég angyalainak is megszabják, mikor szabad ujjonganiuk és mikor kell hallgatniuk. Ezek az írástudók hamarosan kinyomozzák, ki a tulajdonképpeni szerzője ennek a „kihágásnak”? Halállal fenyegetik Jézust, mert a szombat durva meggyalázójára halálbüntetés jár és vár mindenkor. Csakugyan van olyan vakság, és van olyan sükettség, amelyik kegyességgel társulhat. Jól vigyázzunk, milyen a mi kegyességünk! Ha Krisztus azt mondja: Vigyázzunk és imádkozzunk – ezzel nemcsak a kifelé való vigyázásra gondol. Nem a világgal szembeni vigyázásra, hanem elsősorban a befelé való vigyázásra gondol itt. Ügyeljünk azért mi is, milyen a mi kegyességünk, nehogy göggé és önigazsággá váljon. A kegyesség képtelenné tehet arra, hogy felismerjük azokat a cselekedeteket, amelyeket az Atya, és az Atya által a Fiú is cselekszik. Akkor az Atya és a Fiú az emberi kegyességet mellőzve munkálkodik, ahelyett, hogy vele és általa hatna. Az olyan kegyesség, amelyik megfélekedzik arról, hogy hitet tegyen Isten mellett, és hogy van Megváltónk és Szabadítónk, aki munkálkodik: csak kerékkötő Isten országában.

De éppen annak a kegyességnek, amelyik arra vetemedik, hogy gátul vesse magát Krisztus munkálkodásával szemben – éppen ennek kell szolgálnia azt, hogy nyilvánvalóvá váljék az Ő cselekvésének fensége és dicsősége. Krisztus beszédbé ereszkedik ezzel a kegyességgel, amit itt Jeruzsálem farizeusainak és írástudóinak nyilatkoztat ki, az az evangélium legfenségesebb része. E magasztos szavakból, az egyszerűség köntöse alól kivillan a királyi öltözet. Krisztus azt mondja, hogy ami most, ezzel az emberrel történt, parányi és semmis dolog ahhoz képest, ami még ezután történni fog. Ez csak egy még nagyobb esemény előhírnöke. Az az élet, melyet ez az ember nyert, ez a darabka földi élet csak halk utalás arra az életre, amelyet a Világszabadító osztani és nyújtani fog övéinek, ami az *örök élet*. Halottak fogják majd meghallani hangját, ti pedig, Jeruzsálem kegyesei, akik nem hallotok és nem láttok, tudjátok meg: E hang behatol a sírokba, s a holtakon nyilvánvalóvá lesz, amit az Atya és a Fiú cselekszik: „Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, amiket ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csodálkozzatok. Mert amint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is akiket akar, megelevenít. Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem átalment a halálból az életre. Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a

halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek. Mert amiként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában.” (20–21.24–26. v.)

S vannak e fejezetben olyan szavak, amelyek még magasabbra irányítják tekintetünket. De mielőtt felnéznénk a legmagasabb hegyekre, ahonnan jó a segítségünk, egy pillanatig még visszafelé, a mélybe kell néznünk, s vissza kell térnünk a meggyógyított-hoz. Kevéssel ezután Jézus a templomban találkozik vele, s e különös szavakkal köszönti: „Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod.” Mi lehet ennél még rosszabb? Hát nem volt elég rossz az, ami eddig történt vele? Bizony, gonosz dolog volt, emberileg szólva az összes esetek közül talán a legrosszabb, amelyekről az evangéliumok szólnak. A vérfolyásos asszony 12 évig volt beteg és szenvedett, de ez az ember 38 évig. A vak születésétől fogva viseli szenvedését, de apjának, anyjának gondviselése veszi körül. A kapernaumi gutatűtött is nyomorúságosan fekszik ágyán, de négyen emelik és viszik Jézushoz. Ezen azonban senki nem könyörült meg, hogy segítette, hogy vitte volna! Sorsa a legnyomorultabb volt. De annál megfoghatatlanabb az Úr szava: „Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!” (14. v.)

A betegség és halál gonosz dolgok életünkben. Azonban még gonoszabb, ha meg nem békülve megmaradunk a bűnben. 38 évig betegen, bénán heverni tehetetlenül, mert „nincs embere”, aki segítsen rajta! De nemcsak idült betegségek vannak, hanem régi keletű bűnesetek is, ezek még rosszabbak. Gonosz dolog, amikor a meggyógyult tovább bűnözik. Itt egy régi alkoholista, ott egy régi erkölcstelen tett: házasságtörés, zsarolás, fősvényesség, hazugság brutális bűnesete. Nemcsak betegség és halál, hanem ilyen régi bűnesetekben is cselekedni akar az Atya, és általa a Fiú. Az Atya a Fiún keresztül ezeken is ki akarja nyilatkoztatni a maga legmagasztosabb dicsőségét. Az Atya az embereknek a Fiú által nemcsak időleges gyógyulást és örök életet akar adni, hanem a bűnös számára megbékélést is. Emberi életünkben vett hasonlattal élve: a király a fiának nemcsak a betegosztályt adta át, hanem a törvényszéki osztályt is, a bírói és a békéltető hivatalt is. Az Atya „hatalmat ada néki az ítélettelre is, mivelhogy embernek fia. Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, amelyben mindazok, akik a koporsóban vannak, meghallják az ő szavát. És kijőnek; akik a jót cselekedték, az élet feltámadására; akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.” (27–29. v.)

Íme, Krisztus megváltó szíve kitarul előttünk. Nem az a legdicsőbb, bár ez is eléggé dicsőséges, hogy ez az ember 38 évi sínylődés után feláll a Betesda tavánál, hanem hogy a szegény bűnös számára Krisztusért van feltámadás az életre. Viszont a leggonoszabb dolog nem az, hogy valakinek 38 évig kell betegen feküdnie ágyán, hanem az, hogy van lehetősége arra, hogy a test és a lélek pokolra jusson. Hogy a második haláltól meg lehet szabadulni Krisztusért és Krisztus által, ez dicsőség dolgában felülmúlja mindazt, amit ez ideig hallottunk.

„Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (17. v.) Most ismerni fel e munkálkodás egész horderejét és dicsőségét! De gondoljunk csak arra, hogy az Atya a Fiú által rajtunk is munkálkodott. Kiragadott az örök halálból, abból a betegágyból, amelybe nem 38 évig, hanem egy örökkévalóságig kell szenvedni, s mert Krisztus, a világ Üdvözítője ekképpen dicsőítette meg könyörületét rajtunk, ezért van ebben az időben is gyülekezet a népek között. Megtapasztalhatjuk, hogy Isten a maga könyörületességében nagyobb, mint a mi „eseteink”. A megtapasztalt szabadulás feletti hála indította el a gyülekezetet a világba. Az a megbízás, hogy minden esetben bizonysgot tegyen Krisztus dicsőségéről. A régi esetekben a tulajdonképpeni baj ez: „Nincs emberem, hogy amikor a víz felzavarodik, bevigyen a tóba.” (7. v.) Mégis szükséges az

emberi segítség. Kellenek emberek, akik nagy köszönettel, Krisztus szeretetével elvégzik rajtunk az irgalmas samaritánusi szolgálatot. Tudd meg, gyülekezet, nagy a hiány ma olyan emberekben, akik készek arra, hogy ilyen esetekben, Krisztusért, időt szakítsanak és rendelkezésre álljanak. Tudjátok meg, sok ember nem csak múló bajokban, de a bűnei saráiban is bennragad, amelyikbe beleesett, hacsak nem támad élő gyülekezet, amely hálára indul, mivel maga is megtapasztalta a szabadítást. Minden eset, amit elmulasztottunk, ama napon vádként fog ránk hullani. Mily sok szerencsétlen bűnös áll majd elélni ezzel: Nem volt emberem, te sem voltál ott, hogy amikor a víz felzavarodik, a kezedet nyújtottad volna, s vezettél volna engem az Úr Igéje alá, az óvízhez!

Ha a végítéletre és mulasztásainkra gondolunk, természetesen arra a meglepő felfedezésre jutunk el, hogy mi, a megmentett bűnösök is a siralmas, régi bűnös esetek maradtunk, s a Megváltónknak minden napon újabb fáradságot szerezünk. Úgy vélem, amilyen öregek vagyunk, olyan öregek az eseteink is. De az a Krisztus dicsősége, hogy Ő „nagyobb”, mint az én esetem és a te eseted. Az a dicsősége, hogy előtte senki sem marad reménytelen eset. Mert Ő, igen, nagyobb, mint a legrégebbi eset, nagyobb, mint Ádám bűnesete. Felvilágol még egyszer az Ő dicsősége, és akkor ujjonganak az angyalok. Ámen.

Az ötezer megvendéglése

Alapige: János 6,1–71

A résztvevők közül senki sem kételkedik abban, hogy Jézus a maga mindenható, teremtő Igéjével öt kenyérből és két halból ötezer ember megvendéglésére elegendő eledelt szerzett. A megelégtetés ténye beszél és nem tűr ellentmondást. Ez az étkezés magától értetődő egyszerűséggel megy végbe, olyan természetesen, akár csak egy nagy asztal mellett. Abban, aki ott áll az ötezer ember előtt, kevésbé bízunk-e, mint a Sátán, aki pontosan tudja, hogy Jézus nemcsak öt kenyérből és két halból, hanem a kövekből is tud ételt teremteni?

De ez a jel, amelyet a Világ Üdvözítője cselekszik, Ő, aki mint Ige, kezdettől az Istennél volt, és aki által teremtettek mindenek, nem annál a hatásánál marad, hogy a résztvevők megelégtettek. Jézus teremtő cselekedete nyomban és következképpen egy második hatást is vált ki, s erre a másodikra kell figyelni. A nagy megvendéglés résztvevői felismerik: itt olyan ember áll, aki nem csupán enni tudja a kenyeret, hanem teremteni is, ezért Ő a mi emberünk! Az ötezret a megvendéglési csoda, egyetlen csapással, egy akarattal olvasztja egybe. Egy emberként emelkednek fel helyükről. Vulkánszerűen robban ki belőlük a viharos kívánság: Ez, és senki más! Ez legyen a mi királyunk, aki kenyeret teremt. Annak az egységnek, annak a félelmetes közakaratsnak titokzatos szelleme nyújtja itt ki kísérteties kezét Jézus után, amelyet ma kollektivitásnak, közakaratsnak, tömegnek nevezünk. Lelkes közakarattal Jézust királlyá akarják tenni. Az evangélisták hangsúlyozzák – bizonyára nem véletlenül –, hogy ez az ötezer résztvevő: férfiak! Férfimozgalom tört fel, és csak alkalmas vezérre van szükségük. Keresik azt. Örkdő szemmel vigyáznak rá, körülfutják érette a tavat. Ahogyan a rajzó méhek az anyakirálynőt hordozzák, a többiek emelik, viszik. Ahogyan a királynő eggyé olvasztja a sok ezres méhrajt, úgy rajzanak ezek az ötezrek is. Szeretnék Jézust körülfogni, vinni, szeretnének vitetni általa, vezetetni, ahova csak akarja vezetni őket. Ők, ezek az ötezrek bizonyosak abban, hogy hamarosan nemcsak ennyien lesznek, hanem lesz belőlük 50 ezer, majd 500 ezer is. Az egész nép a vállán fogja hordozni ezt a férfiút, aki elmondhatja: teremtek kenyeret!

Nem a legtermészetesebb, magától értetődőbb dolog történik itt? Másképpen gondolkodunk-e, mint ez az ötezer ember? Nem azzal az uralommal tartunk-e mi is, amelyik gondoskodik arról, hogy minden embernek legyen munkája és kenyere s a munkanélküliséget végérvényesen megszünteti? A nagy gazdasági zavar évében nem kutattunk-e, hogy találjunk embereket, de legalább egyet, aki tud kenyeret teremteni? Nemcsak a mi népünk, de a világ minden népe hódolna annak az embernek, aki végre megoldaná a munka- és a kenyérkérdést. S kérdezzük: nem érthető-e ez? Hamis ez az elképzelés? Mi volna elvetendő abban, ha azt várjuk a Világ Üdvözítőjétől, hogy tágítson ott, ahol szorít a cipő, segítsen emelni ott, ahol nehéz a teher! Segítsen, hogy a mindennapokat jobban ki tudjuk használni, ésszerűbben dolgozzunk. Nem jó-e az, ha arra az örvendetes felismerésre jutunk, hogy Jézus a mi szegény idegrendszerünket meg tudja erősíteni. Hogyne kellene Őt hétköznapiaink Királyává, Urává koronáznunk! Így gyermekeink türelmesebb atyjává és anyjává válnánk. Hogyne kellene Jézust pajzsra emelni, amikor hajótörött házasságokat hozott helyre? Ő maga bátorít arra, hogy bevonjuk Őt mindennapi életünkbe. Ő tanított így imádkozni bennünket: a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, vagyis mindazt, amire az embernek az életben szüksége van: egészség, kenyér, béke, nyugalom, rend. Ő maga gyógyít lelki-testi betegségeket, nyomorban lévőket is! Éppen azzal, hogy ötezer embernek kenyeret teremt a pusztaságban, újból megmutatja, hogy Ő jól tudja, mire van szüksége az embernek az életben.

Az Úr mégis elvonul ennek az ötezernek utána nyúló keze elől. Tudja, hogy az ember kenyérrel él, de nemcsak kenyérrel, hanem azzal az Igével is, amely Isten szájából származik. Azért vonul el előlük, mivel csak kenyeret akarnak Tőle és nem az élő Igét is. Máté elmondja, hogy Jézus az étkezés után a tanítványokat bekényszerítette a hajóba. Habár este lett, ellenkező szél támadt. Ő maga elvonul előlük olyan helyre, ahol nem találnak rá azon az éjszakán, olyan ösvényen jár, ahol ember nem fogja Őt követni. Ez a menekülés nem volt könnyű számára, mert jól tudja, hogy az ember kenyérrel él. Csak a következő nap találnak rá, mégpedig olyan helyen, amely védelmet jelentett számára az ök lelkesült keresésükkel szemben, a kapernaumi zsinagógában. A zsinagógában aligha fogják királlyá emelni.

Itt, a zsinagógában kerül sor tárgyalásra közte és az ötezer ember szóvivői között. Jézusnak ezen az ötezerrel – és ezek mi vagyunk – való tárgyaláson lesz szembetűnővé, hogy mily türelmes, mily emberszerető Ő azzal a néppel, amely kenyeret akar, és amely élni szeretne. Mennyit bajlódik velük! Nem sajnálja az időt, nem fogy ki türelme sem. Minduntalan rátér arra, hogy megvizsgálja kérdéseiket és válaszaikat, kételyeiket, de szükségeiket is. Ő, így kellene beszélünk az olyan emberrel, aki kenyeret akar, hiszen élnie kell. Ennél a zsinagógai beszélgetésnél még egy dolog feltűnő: olyan nyelven szól hozzájuk, melyet megértenek. Beszél velük az evésről, ivásról, kenyérről, húsról, vérről, ételről, italról, szomjúságról, életről. Azon a nyelven szól, amelyet meg tudnak érteni. Íme, Jézus emberbaráti szeretete azzal az emberrel szemben, aki kenyeret akar, mivel élnie kell.

Az első kérdés, amiben Ő a harc kiindulópontját határozza meg: Nemde azért kerestek engem, mert a pusztában kenyeret kaptatok tőlem, s az megalégitett titeket? Erre nem felelnek, bár a hallgatás is felelet. Igen, így van. Erre Jézus így folytatja: Van számotokra más eledelem is, amely értékeesebb, mint az előző napi volt! Ők ezt kérdezik: Hogy tehetünk szert erre az eledelre? Ő így felel: nem kell szereznetek, mert a mennyei Atya adja nektek ezt az eledelt, csak fogadjátok el, higgyetek Benne. Abban, akit Isten küldött, higgyetek! Nyilvánvalóvá lesz újra ennek az ötezernek, akik mi vagyunk, a gyámoltalansága. Hogyan higgyünk, amikor nem látunk? Látni szeretnénk és nem hinni! Milyen jó dolguk volt elődeinknek, ők látták, mint hull alá a manna az égből. „A mi

atyáink a mannát ették a pusztában; amint meg van írva: Mennyei kenyeret adott enniök.” (31. v.) Igen, kenyér a mennyből! Mennyei kenyér! Éppen ezt akarom adni én is nektek! Erre kíváncsian és félig bizalmatlanul felelik: „Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!” (34. v.) Most Ő világosan kijelenti: „Én vagyok az életnek ama kenyere; aki hozzám jó, semmiképpen meg nem éheznek, és aki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha.” (35. v.) Nem kevesebbet akarok adni nektek, mint amennyit Atyám adott a ti atyáitoknak a pusztában! Még többet, ők ugyanis ettek, de meghaltak, sok nép ette a kenyeret, mégis a test útján jártak. De én az élő kenyér vagyok. „Aki énbennem hisz, örök élete van annak. Én vagyok az életnek kenyere.” (47–48. v.)

Királyá akarták tenni Jézust. Máshoz hasonlónak, olyanhoz, aki kenyeret szerez az asztalra. De ezt a fáraó is meg tudta tenni József idejében. Megtette ezt Nabukodonozor is Dániel idejében. Augustus császár is tud kenyeret helyezni az asztalra, ám én olyan kenyeret teremtek, amelyet senki sem ad, sem császár, sem király, én örök életet adok nektek. Ne állítsatok engem ezekkel egy sorba, a földi kenyéradók közé. Azt adom, amit egyetlen kenyéradó úr sem adhat. Érettetek vontam ki magam a királykoronázás alól. Ti lennétek megcsaltak, ha engednék szorongatásoknak. Egy időleges tál lencséért az örök életet, örökségeketek szórjátok a szélbe, ha akaratoknak engedve királlyá koronáztatom magam, mert én több vagyok. Én vagyok az életnek kenyere.

De egyébként sincs Jézusnak szüksége arra, hogy Őt ötezer ember királlyá tegye. Ő máris az, szükségtelen, hogy most tegyék azzá. Nem emberek, hanem Isten kegyéből király. Nem kell ember emelje Őt pajzsra. Már pajzsra ül, Isten angyalai tartják a pajzsot. „Minden, amit nékem ad az Atya, énhozzám jó; és azt, aki hozzám jó, semmiképpen ki nem vetem. Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem. Az pedig az Atyának akaratát, aki elküldött engem, hogy amit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam azt az utolsó napon.” (37–39. v.) Ő az a király, aki egyedül az ég kegyéből uralkodik. Aki még nincs tisztában azzal, hogy ebben a királyban lehet hinni, azzal még kézzelfoghatóbban kell beszélni. Ő, aki az Atyától jött, az Atya akaratából fog meghalni is. Ez az Ő halála evés és ivás lesz övének az örök életre. Testemet megtörik, véretem kitöltik, és a népek ebből fognak élni. Hitben eszitek testemet, hitben isszátok véretem, ez lesz a ti életetek. Micsoda különös Király Ő? Adja az örök életet, miközben ezt mondja: meghalok! Éppen fordítva tesz és cselekszik, mint más földi királyok szoktak cselekedni. A földi királyok alattvalóik testét és vérének kívánják. Ez a király pedig a Genezáret-tó partján alattvalóinak a maga testét és vérének nyújtja. „Az a kenyér pedig, amelyet én adok, az én testem, amelyet én adok a világ életéért.” (51. v.) Aki engem eszik – hitben –, élni fog érettem.

Ez a fejtegetés hat a hallgatókra, de másképpen, mint az előbbi „kenyérjel” a pusztában. Miután világosan megmondta nekik: „Én vagyok az örök élet”, aki engem eszik, aki hittel fogad magába, az élni fog. Miután Ő magát nyújtja oda nekik, ők „zúgolódnak”, későbbben „tusakodának”. Akik a megvendéglés után királlyá akarták emelni, ugyanazok segítik elő a megfeszítést, mivel Ő a kenyér Ura, de több ennél, a világ Szabadítója is.

A kísérei is ezt mondják: „Kemény beszéd ez, ki hallgathatja őt.” (60. v.) Ettől kezdve sokan visszavonulnak az Ő tanítványai közül, nem járnak többé vele. Újra kérdezem: csodálkozunk-e ezen? Nem nagy botránkozás ez mindenikünknek, hogy ez a Krisztus úgy kínál életet, hogy meghal? Hogy ez a Krisztus tud ugyan kenyeret adni, de aki csak kenyeret akar tőle, az nem nyeri el Őt. Sőt, aki nem érzi, hogy ez a botránkozás szinte szétveti az embert, az talán fel sem fogja a fejezet ígét. Jellemző, hogy ennek a helynek egyik magyarázója a fejezet vége felé szinte abba hagyja a magyarázást. Hirte-

len így fohászkodik: „Úr Jézus, tarts meg engem hitben, hogy egyik szavadon se akadjak fel, botránkozzak meg, ha mindjárt nem is tudom beleélni magamat.” Ez becsületes beszéd. E fejezet csakugyan azt kérdi tőlünk: igent mondunk-e akkor is Jézusnak, ha rajtunk és népünkön nem úgy segít, ahogyan mi gondoljuk, hanem ahogyan Ő akar segíteni? Akkor is készek vagyunk-e hallgatni Rá, követni Őt, ha semmi, de semmi sem marad számunkra, csak a hitünk. Az a hit, hogy Ő az élet kenyere.

Ettől kezdve sokan visszavonultak, s többé nem tartottak vele. Végül csak a tizenkettő maradt. Hogy ezek meddig maradtak, nem tudjuk. Eljött a nap, amikor ezek is valamennyien megbotránkoztak, eljött az idő, amikor ők mindnyájan, a tizenkettő is az ötezer ember oldalára áll. Mesterüket nem tudják megérteni. E fejezet elején még ötezer vannak, a végén már csak tizenketten, s egy közülük áruló. A tizenkettőhöz szól most a királyi szó: „Vajon ti is el akartok-e menni?” (67. v.) Ha ti is elmentek, én akkor is király vagyok! Ennyire nem a mi akaratunk szerint király Ő, ennyire nem a mi pajzsunkon, a mi vállunkon nyugszik királysága. Ő király, mert Isten tette azzá!

Azzal, hogy az ötezerk elgondolását elhárítja magától, Jézus azon a vonalon marad, melyet Isten az Ő királysága számára kezdettől fogva meghúzott a földön. Sámuel első könyvéből azokra a megvilágító fejezetekre (6–10) gondolunk, amikor a nép hirtelen a próféta-bíró elé lép, s ezt mondja: Mostantól fogva mi is királyt akarunk, mint a népek. Sámuel elretten, elcsendesedik az Úr előtt. Eddig nem volt királya Izraelnek, Isten népének, csak a pogányoknak. Isten figyelmezteti övéit a próféta által, mikor ezt mondja: királyt követelni annyit jelent, mint Istentől elpártolni. Ha királyt akartok, át kell adni neki szülőhegyeiteket, fiaitokat és leányaitokat is. De a figyelmeztetés ellenére is kitarának akaratuk mellett. Akkor ezt mondja Isten: Jól van, királyt kívántok, ezentúl lesz királyotok, és pedig olyan, aki mindazt magával hozza, ami ezzel jár.

Így akar ez az ötezer is királyt. Isten királyságát evilági királysággá akarja tenni. Ő azonban, a minden királyok Királya, szabad marad, az ő pajzsuk helyett a keresztre megy, amelyet az Atya készített számára. Krisztus szabad marad, ha mindjárt ötmillió, vagy bármennyi ember akarja is királlyá tenni. Aki hisz benne, azt befogadja szabadságába. Ámen.

Jézus Jeruzsálemben a lombsátor ünnepén

Alapige: János 7,1–53

Ennek a fejezetnek a látszólagos kuszáltsága ne befolyásoljon bennünket túlságosan. Itt ünnepi tömegbe sodródtunk. Volt ebben valaha is rend? Aki nem restelli a fáradságot, hogy e tolongásba némi csoportosító áttekintést nyerjen, annak nem lesz nehéz, hogy három határozott, egymástól teljesen elütő embercsoportot ismerjen fel. Mindjárt itt vannak Jézus atyafiai, legközelebbi hozzátartozói. Azután a nép, mely mit sem tud a törvényről, a falusi és a városi nép. A harmadik csoport a farizeusok és az írástudók csoportja, valamint azoké, akik hozzájuk csatlakoztak. A negyedik evangélista nyelvi sajátosságaihoz tartozik, hogy Izraelnek ezt a vékony, de befolyásos felső rétegét egyszerűen „zsidóknak” nevezi. Tehát az *atyafiak*, a *nép* és a *zsidók*. Ha megkíséreljük, hogy e három csoportot közelebről szemügyre vegyük, akkor megtörténhet, hogy egyszer csak észrevesszük, milyen nehéz éppen itt a pusztá szemlélő szerepét játszani, mert valójában mi magunk is a résztvevők valamelyike között vagyunk. Sőt, az is előfordulhat velünk, ami azzal az öreg katonával esett meg, aki a mozivászon előtt ült, kedélyesen nézegette az elvonuló képeket, az egyik csoportban hirtelen önmagát látta feltűnni, amint csapatával felvonul, és első meglepetésében hangosan megszólalt: No lám, ott az meg én vagyok.

Az atyafiak a jeruzsálemi ünnepre akarják irányítani Jézust. Ez a megfeszítés előtti őszre eső *lombsátor-ünnepe*. Nehezen viselik el, hogy Galilea kincseit a világtól félreeső helyen ássa el. Véteknek és kárnak tartják, hogy nem szerez magának nagyobb közönséget. Megelégedtek, hogy minduntalan szenvedjenek azoktól a vádaktól és rágalmazásoktól, amelyek Jézust érik. Sőt inkább az általánosan szeretett és nagyra becsült rokon fényében szeretnének ők maguk is sütkérezni. (3–4. v.)

Jézus tudja, hogy erre az ünnepre el fog menni. Atyafiai elgondolásában azonban abból érez valamit, amit Péter gondolt akkor, amikor Jézust a szenvedés útjáról el akarta téríteni, amiben Ura a Sátán kísértését volt kénytelen felismerni, ugyanazon Sátánét, aki Őt magát is megkísértette, amikor a templom ormára vitte, hogy onnan vesse alá magát. Jézus is fel fog menni, de másképpen, mint azt atyafiai gondolják. Nem azért megy az ünnepre, hogy magát és házának népét megkedveltesse, hanem hogy mindenki gyűlölje. Ezért marad el atyafiaitól, s hárítja el azt, hogy együtt maradjanak. János ehhez ezt a rövid megjegyzést fűzi: „Mert az ő atyafiai sem hívének benne.” De vajon mi hiszünk-e Benne?

Hiszünk-e mi abban a Jézusban, aki atyafiaiainak ezt mondja: „Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonyoságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak.” (7. v.) Vagy titokban nem azokkal a testvérekkel tartunk-e, akik bár szeretik Őt, szívesen vallják Őt testvérüknek, de csak amíg hasznukra van, valameddig úgy megy velük az ünnepre, ahogyan ők gondolják? Nem kísért-e minket minduntalan – legyünk csak őszinték –, hogy azt kívánjuk, Jézus atyafiaiainak elgondolása szerint és szellemében menjen fel az ünnepre? Ez a Jézus van jelen a mi keresztelési lakomáinkon és a mi halotti torainkon! Nagyon kedvünkre van, hogy ilyenkor velünk legyen. De ezentúl...? Ő, ez a Jézus, akit arra kényszerítünk, hogy jöjjön el lakomáinkra, távol marad ünnepeinktől. „Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre, mert az én időm még nem tölt be.” (8. v.)

Krisztus nincs ott mindenütt, ahol a nevét a legtöbbet emlegetik. Ha mindjárt meg is említjük azt ünnepeink kezdetén és végén, s ha a kettő között százszor is néven szólítjuk, az még nem bizonyíték arra, hogy Ő ott van. Nevét magunkhoz ragadhatjuk, azzal visszaélhetünk, de Őt magát nem. Jézus határoz és nem a rokonai, hogy hol és mikor akar az ünnepen részt venni. Ne kételkedjete Jézusban! Nincs jogotok kételkedni Abban, aki mikor betelt az ideje, felment arra a másik ünnepre, de mint olyan, aki nyilvánosságra hozza a világ gonoszságát, amely meggyűlöli és keresztre feszíti Őt. És ott a keresztre feszített Igazság, a keresztre feszített Szeretet, a keresztre feszített Irgalom most a mi vigaszunk és megtartásunk!

A második csoport azon a lombsátor-ünnepen a *nép*, melyről a felsőbbtség ezt mondja: átkozott, mert nem ismeri a törvényt, ezért hallgasson. Ez a mit sem sejtő, tudatlan nép, amely keveset tud felsőbbsege terveiről, ezért mondhatja: „Ördög van benned. Ki akar téged megölni?” (20. v.) A félénk nép csakugyan hallgat, ha meg beszél, beszéde zúgolódás és suttogás. „Senki sem beszélt nyíltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt.” (13. v.) A nép ingatag és gyöngé, nagyszájú, de nem cselekszik. Gyöngé nád, amit a szél ide-oda ringat, ingadozik aközött, amit az egyik beszél és a másik ír. „A sokaságban nagy zúgás volt ő miatta. Némelyek azt mondták, hogy jó ember; mások pedig azt mondták: Nem, hanem a népnek hitetője.” (12. v.) Lehet-e ugyanarról a személyről két-félét is mondani? „Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, akit meg akarnak ölni? És ímé nyíltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus?” (25–26. v.) Milyen nagyfokú, irányítható jóhiszeműség! A nép mindkettőre kész: Hozsánnára és feszítsd meg-re is! „De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.”

(27. v.) „Sokan azért a sokaság közül, amint hallák e beszédet, ezt mondták: Bizonynal ez ama Próféta. Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus? Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Betlehemből, ama városból jön el a Krisztus, ahol Dávid vala? Hasonlás lön azért ő miatta a sokaságban.” (40–43. v.) Így beszél a nép. Mindig is így beszélt!

Sokat vitatkozunk felőle, de – ő, jaj – a döntés elmarad. A nép kijelentései nem egy-behangzóak. Azért nincsenek sejtelmői, azért olyan gyöngö, ingadozó, aggodalmaskodó, következtelen, mivel vitatkozik ugyan Krisztus felől, de nem engedi magát behívni követői közé. Jegyezzük meg: Az a nép, mely csak a Krisztusról való vitatkozásnál marad, nem tehet mást, mint hogy ingadozzék, mint az inga, erre, majd arra mozduljon ki. Az a nép, mely Krisztust ennyi ideig elutasította, kigúnyolta, nem juthat másra, mint hogy gerinctelenné legyen. Amíg a Krisztusról való vitatkozásban akadunk fel, amíg nem teszünk határozott lépést, addig semmiben sem jutunk bizonyosságra, sem gondolatainkban, sem cselekedeteinkben. Feltűnő, hogy az utóbbi időben milyen sok emberrel találkoztam, akik hosszú idő óta Krisztussal vannak kapcsolatban, ismereteik vannak Róla, mégis egyre mélyebbre süllyedtek a Róla szóló töprengések, magyarázatások zűrzavarában. Az ember szeretné galléron ragadni őket, jól megrázni, ezt mondani: Szüntesd be végre a Krisztusról való szóáradatokat, egyetlen dolgot cselekedj: Engedelmeskedj! „Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?” (17. v.) Ha valaki, még oly töredékesen is, de Isten akaratát cselekszi, világosságot nyer Krisztus felől, mert a vitatkozások csak elködösítik alakját.

Ha az első csoport, amely az Urat csak az ünnepen akarja, inkább a mai keresztyén-ség római felével egyezik – minden elfogult ítékezés távol áll tőlem –, a másodikban a keresztyénségnek evangéliumibb csoportját találjuk. Egyházunkat megodvasítják és üressé vájják a Krisztusról való vég nélküli bizonytalankodások és véleményeltérések. A különféle irányok közötti meddő kötélhúzásokkal emésztyük fel erőnket, a templom-torony körüli kisszerű viták, papi házak pletykálkodásai között elmulasztyuk Isten közelgő napjára vetni tekintetünket. „Hasonlás lön ezért ő miatta a sokaságban.” (43. v.) Ez az evangéliumi egyházunk bűne. Jézus ítélete alatt állunk valamennyien, azok a rómaiak ott, és mi, az evangélium népe itt. Ott, ahol ez áll: „Mutasd meg magadat a világnak.” (4. v.), és itt, ahol ez áll: „Hasonlás lön ezért ő miatta a sokaságban.”

S íme a harmadik csoport: a *farizeusok és írástudók* csoportja. Ezek világosan meg-egyeznek abban, amit akarnak. Gyorsabban jön létre egység Isten *ellen*, mint Isten *mellett*. Ebben a fejezetben tulajdonképpen ezek a „zsidók” az aktívak. „A zsidók azért keresik őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő?” (11. v.) Később ezt halljuk tőlük: „Akarják vala azért őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája.” (30. v.) De mikor észrevették, hogy a nép befolyása alá került, s pártjára állhatnak, ezt halljuk: „Meghallák a farizeusok, amint a sokaság ezeket suttojga felőle; és szolgálkat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt.” (32. v.) Mialatt egyesek ragyogni és parádézni akarnak vele, míg mások disputálnak róla és civódnak felette, az ellenség munkában van, arra tör, hogy megfogja és megölje őt.

De a harmadik csoporttal is szembekerül Jézus. Nem vették észre, hogy ha még annyira összefognak is ellene, milyen tehetetlen ez a harmadik csoport Jézussal szemben. Nem hallottátok-e, mit olvastunk ott, ahol az ellene kiküldött szolgálk visszatérnek: „Elmenének azért a szolgálk a főpapokhoz és a farizeusokhoz; és ezt mondának azok ő nékik... Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember.” (45. v.) Bárcsak mi is megajándékozthatnánk ezzel! Imádkozzatok azért, hogy dolguk végezetlen legyenek

kénytelenek visszatérni a szolgák. A keresztyénség azzal az igével ajándékozta meg, amely elől a szolgák visszaforduljanak. Könyörögjétek ezért!

Azon a lombsátor-ünnepen Jézus e hármassal találja szembe magát: a téves hitű elképzeléssel, a kishitű kételkedéssel és a hitetlenség gyűlöletével. Sajátságos egységfront ez Urunk ellen. Jézus azonban nem áll tétlenül ezzel az ellene oly egységesen felépítő tömeggel szemben. Az ünnep közepén – mintha csak a földből nőtt volna ki – ott áll. Még mielőtt megjelent volna, máris hatalma alatt tartotta őket. A templomban ül, központi helyen! Ott, ahol vele szemben a legerősebb az ellenség frontja. Jézus ott ül és tanít. A régi üzenetet tanítja: A mennyei Atya küldött engem. Tanít oly teljhatalommal, amilyent eddig soha nem ismertek. Ahogyan Mózes a népek a körülmetélkedést adhatta, azt a körülmetélkedést, melyet szombaton teljesítenek, Jézus úgy van birtokában annak a felülről való teljhatalomnak, hogy szombaton embereket gyógyítson. Ezt tanítja: olyan helyre megyek, ahová nem fog közületek követni senki sem. Az ünnep közepén ott ül és tanít. Az Atya máris „asztalt terít neki az ő ellenségei előtt” (Zsolt 23).

Azután meglepő dolog történik. A hét utolsó napján, amely a legdicsebb nap volt, felállt Jézus és kiáltott. Az ünnepély csúcspontján Jézus hangos szóval fordul a nagy nyilvánossághoz. A hármassal ellen kiált. Ki után? Ki fogja őt itt meghallani? Nem lesz-e valamennyiüknek süket a füle, a tévhitnek, a kishitűségnek és a hitetlenségnek? De jön-e más onnan a hármassal, mint üres visszhang? De Jézus mégis kiált! Azért talán mégis akad olyan, aki hallani fogja. A széles templomtérén át egy ember után kiált, aki szomszédhoz szól: „Ha valaki szomszédhoz szól, jöjjön énhozzám, és igyék.” (37. v.) Van-e itt valaki, aki többet vár tőlem, mint vitatkozáshoz való anyagot? Hol van, aki szomszédhoz szól, jöjjön énhozzám és igyék!

Jézusnak ezt a kiáltását ma tisztelettel és rettegéssel kiáltom bele mai napjainkba: Van-e itt valaki, aki szomszédhoz szól? Jöjjön Jézushoz és igyék! Van-e itt valaki, aki nem elégtűnt meg? Talán van itt valaki, aki hatalmasat húzott a világ forrásából! Csak most jut annak tudatára, hogy mindaz, amit a világ nyújtott neki, nem tudja csillapítani a szomszédját, mert valahogy úgy vagyunk a világgal, mint a hóval, minél inkább ezzel oltjuk szomszédunkat, annál égetőbb szomszédjúság marad utána. Ha van itt valaki, aki így szomszédhoz szól, jöjjön Jézushoz és igyék! Vagy van itt valaki, akit a mások nyomorúsága – bár a legkisebb köze sincs ezekhez – annyira megindít, hogy ezt testet-lelket kínzó szomszédjúságnak kell éreznie? Van-e itt valaki, akit mélyen el tud szomorítani, hogy egy egyszerű szabó azon tépelődik, hogy nem kap munkát? Van-e itt valaki, aki nem farizeusi módon, hanem Isten és ember előtt mélyen megrendül azon, hogy egy-egy nagy városban évről évre minden hétköznapon átlag egy házasságot bontanak fel? Vagy van-e valaki, aki éhez és szomszédhoz szól az igazságra, aki egyszerűen nem tehet arról, és csak elbűsul azon, hogy a múltban annyiszor sírba temették az igazságot és jogosságot és minden nap egy-egy ásovágással mélyebbre temetik, s emiatt olyan fájdalmat hordoz, mintha csak közeli hozzátartozójáról lenne szó?! Van-e itt valaki, aki látva evangéliumi egyházaink tehetetlenségét és szétszakadozottságát, csak sírni tud ezen? Ha van ilyen, jöjjön Jézushoz és igyék! Ha valaki nem ennél a megfeszített és gyűlölt, igazságosságáért és szeretetéért kitalált Jézusnál keres enyhülést, ugyan hol találhatná meg azt? Ha többé nem bízunk ebben az egyetlenben, mi más marad számunkra, mint a kétségbeesés éjszakája? Ha valaki nem veszi elő az evangéliumot és nem olvassa azt napról napra, reggel és este, ha nem a Szentírásban, akkor hol fogja megtalálni a szellemi élet lehetőségének egyetlen cseppjét is? Aki szomszédhoz szól, jöjjön Jézushoz és igyék! Elég kézzelfoghatóan kínálta, amikor a kelyhet középre helyezte ezzel az utasítással: „Igyatok ebből mindnyájan!”

Aki részesül abban a kegyelemben, hogy meghallja az ünnep utolsó napján ez egész világhoz szóló hívást, azzal a következő történik: „Aki hisz énbenem, amint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.” (38. v.) Élő víznek folyamai. Aki a Jézus Krisztusba való csatlakozással engedi magát megajándékozni, az folyam lehet – nemcsak forrás, mely egyeseket erősít meg, hanem folyam –, mely egy egész vidéket megment a kiszáradástól. Élő víznek folyamai, tiszta megismerés folyamai, öröm folyamai áradnak ki abból, akinek kapcsolata van ezzel a folyammal, amely Krisztusból kiindulva ömlik ezekbe az időkbe. Krisztus itt arra a messiási folyamra gondol, amely Ezékiel szerint, Krisztusra mutatva, a templom oltárától indul ki, aláömlik a síkságra, a távoli tengerig hömpölyög, arra a folyamra, amelyről az áll ott: mellette fák nőnek, amelyek „havonként új meg új gyümölcsöket teremnek.”

Jézus olyan ember után kiált, aki szomjúhozik és aki valóban meg is hallja a kiáltást. Csak egy valaki van itt, aki igazán szomjúhozik! Ez az egy olyan helyen van, ahol senki nem kereste volna: a radikális hitetlenség csapatában, a gyűlölet csoportjában. És ha akadt ott egy ilyen ember, hogyan lennének a másik két csoportban is sokan? Ez az egy, aki most csakugyan szomjúhozik: Nikodémus. Nikodémus az a férfiú, aki a legmélyebb evangéliumi módon szomjúhozik, éhsége és szomjúsága a Legvégsőre, az Egészre irányul. Ezt a férfiút nem hagyta aludni a szomszédja, ez őt éjjel, viharban űzte, hajtotta Jézushoz. Szeretne más emberré, más Nikodémussá lenni! Nem bírja már így tovább! Nem tud ebben az állapotban megmaradni tovább! Jézusnál keresi a Békét, amelyet ez a világ nem tudott neki megadni, még a kegyes világ sem! Először beszélgetéssel próbálkozott Jézusnál. A vele való vitatkozás az utolsó is lett. Nikodémus a száját nemsokára másra használta, nem vitatkozásra, hanem arra, hogy IGYÉK!

Az, hogy jött és ivott, itt termi meg első látható gyümölcsét! Gondoljuk csak el, mi is történik? Nikodémus előlép és szót emel Jézus mellett. A kőfalból kilép egy kő. Valaki megindul, még gyámoltalanul ugyan, de ez mégis valóságos lépés Jézus Krisztus követésében. Nikodémus ezzel nem kevesebbet kockáztatott, mint azt, hogy kizárják a pártból, elveszti társadalmi tekintélyét. „Vajon te is Galileus vagy-é?” (52. v.) Nikodémus ezzel a lépésével sokak számára szilárd ponttá, jellé, szirtté lesz. Ha van valaki, aki úgy szomjúhozik, mint Nikodémus, az jöjjön Jézushoz és igyék. „Boldogok, aki éheznek és szomjúhozzák az igazságot, mert ők megelégedtetnek.” (Mt 5,6) Ámen.

(Ford. Kádár Miklós ny. lelkipásztor)

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

XIV.

A Diabolos „ellenszere”*

Hogyan állunk ezzel a bibliai fogalommal: „ördög”, Diabolos?

– Benne van ugyan a Bibliában, de azért... sok mindent olvashatunk ott, amit ma már nem kell túlságosan komolyan venni – mondják egyesek.

– Ördög? De hiszen a sötét középkoron már túl vagyunk! ... – ez is gyakori érv.

– Amit régen úgy mondtak: ördögi befolyásoltság, arról a mai modern orvostudomány már tudja, hogy egyszerű pszichés jelenség, nem pedig kívülről jövő hatás – hallani ilyen vélekedéseket is.

Jézus viszont egész életén át beszélt róla! Sőt, megkísértetett általa! Hiszünk-e Ne-ki?

Ma már tudjuk, hogy van anyag és antianyag. Ha hisszük, hogy van Szentlélek, miért hihetetlen, hogy van Antilélek?

Világunkban sok-sok olyasmit tapasztalunk, amit megmagyarázni nem tudunk. Például az elektromosság: ma sem tudjuk, hogy lényegében micsoda, de ha megfogunk egy áramjárta drótot: megráz. Szembesülhetünk olyan lelki jelenségekkel is, amelyeknek az orvostudomány ad ugyan egy szép latin nevet, de igazából nem tud vele mit kezdeni. Legfeljebb azt mondja: parapszichológiai jelenség.

– Nem tehetek róla, csinálnom vagy mondanom kell!... – milyen gyakran hangzik el ez a mondat az ideg orvos vagy a lelkigondozó előtt! Mégis, az illető leletei nem mutatnak semmi kóros elváltozást. Ilyenkor diagnózisul például azt mondják: *kényszerneurózis*. – Ám ez csupán egy elnevezés. Mi van mögötte? *Ki* van mögötte?

Olykor valóban csak pszichózis, lelki sérülés. Orvosi kezelésre jól reagál, gyógyulni kezd.

Ám olykor valami más van a háttérben. A kezelés hatástalan marad, sokszor inkább még romlik a beteg állapota. Egyik jellemzője a Jézushoz való vonzás-taszítás kettőssége: néha mást tenne egész nap, csak imádkozna, vallásos dolgokkal foglalkozna; más-kor épp az ellenkezője: riasztja, utálattal tölti el minden, ami Jézusra emlékezteti. Ha például mégis templomba megy, kínosan és keservesen érzi ott magát, talán ki is kell futnia, vagy belül dühös szavakat mormol és káromkodik.

Diabolos – ez a görög szó azt jelenti: *felforgató, közbetolakodó, szétválasztó, szét-dobáló*.

Nem tapasztaljuk-e ezt akár a magunk életében, akár világviszonylatban? Rengeteg jóakarat és erőfeszítés ellenére mégis szétdobált az éntünk, életünk, családi életünk, a világ élete...

Mit mond róla a Biblia?

– *Erősebb nálunk – de Istennél nem!* Hatalma Isten hatalmán belül való. *A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot.* (Jn 16,33) Gondoljunk arra, még a júdási árulás is a megváltó kereszt előkészítője!

* Gyökössy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

(Nagyon csöndesen és szinte félve mondom ki: a Diabolos Isten kezében életünket alakító vésővé válik.)

– *A hazugság atyja.* Az ördög embergyilkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja, a magáéból szól, mert hazug, és a hazugság atyja (Jn 8,44). Hazugságai közül az egyik legnagyobb, hogy ő nem is létezik. Vagy csak kedves, játékos kis krampusz...

– *A Világossággal való elsötétítés nagymestere.* Maga a Sátán is a világosság angyalának adja ki magát. (2Kor 11,14) Például egy remek ideával, gondolattal. Megesett már, hogy egy-egy színházi estén szellemi örömmel és élvezettel néztem végig az előadást, és csak hazafelé kezdett bennem derengeni: itt átejtek! S rábukkantam a csapdára; szép gondolatokkal, féligazságokkal fedték el az aljasságot.

– *Nem mutatkozik be.* Sose mondja: Jöjj, bűnre csábítalak, amelyre rámegy az életed vagy örök életed. Nem, hanem: Jöjj, mutatok valami izgalmasat!... Valami érdekesre, modernre, szépre tanítalak... – *Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odafordulnak.* (2Tim 4,3–4)

– *Még vallásosan is tud viselkedni!* Jézusnak a pusztában a 91. zsoltárt idézi. A Diabolos nagyon is jól tudja, hogy van Isten: *Te hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed. Az ördögök is hiszik és rettegnek.* (Jak 2,19)

– *Felforgatja az értékeket!* Legfőképpen bennünk. A Teremtőből teremtményt „csinál” „Mi alkottuk Istent.” A teremtményből istent, és még azt is eléri, hogy szolgáljunk azoknak és azokért: régen a napnak, a holdnak, csillagoknak, ma pedig vagyonnak, luxusnak, egy családi háznak, autónak – ...és a halhatatlan Isten dicsőségét felcserélték emberek és madarak, négy lábúak és csúszómászók képével. (Róm 1,23) Bálványozhatunk egy másik embert is, „imádhajjuk” őt istenként – és ekkor a Diabolos még a szeretet értékét is felforgatta...

– *Megkötöz.* Például hozzáköt valakit egy sértéshez. Vagy önmagához, ahogy a lovat kötik meg, hiúságához vagy szexualitásához. Testéhez. *Ha tehát Krisztussal meghaltatok a világ elemei számára, miért terhelitek magatokat olyan kötöttségekkel, amelyek csak az e világ szerint élőkre kötelezők?* (Kol 2,20)

– Végső célja: *Elválasszon Istentől.* Embertársaimtól. „Öröklakást” szerezzen bennünk.

De olvassuk János leveléből az örömhírt: *Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.* (1Jn 3,8)

Ha a Diabolos vádol – megvéd bennünket Jézus Lelke, a Paraklétos, a mi Szószólónk, Védőnk, Vigasztalónk.

Ha a Diabolos sézt dobál – Isten Jézusban ismét egybeszerkeszt bennünket: *Krisztusban egybefoglal mindeneket, azt is, ami a mennyben, és azt is, ami a földön van.* (Ef 1,10)

Ha a Diabolos megköt – Ő fölold, mint az asszonyt, akit tizennyolc éve megkötöztött a Sátán, és Jézus feloldotta őt ebből a kötelékből (vö. Lk 13,16). *Az igazság megszabadít titeket.* (Jn 8,32)

Ha ő „öklöz”, mint ahogy Pált is öklözte, gyötörte – a Lélek gyógyít. Vagy erőt ad a tövisek elviseléséhez.

A Diabolos egyetlen igaz ellenszere, ellensége – a Lélek! Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt (akaratlan), mert az ő maga van benne, és nem vétkezhet, mert az Istentől született. (1Jn 3,9)

Kérjük Isten Szentlelkét, hogy feloldjon, gyógyítson, megszabadítson. És bennünk maradjon!

Móra László Tibor

Kajántó

Trombitaszóval való visszajövetel

Alapige: 1Thesszalonika 4,15–18; Márk 9,1

Krisztus visszajöveteléről inkább A jelenések könyve alapján próbálunk beszélni, ahol János apostol Patmosz szigetén látja a visszatérő Urat és azokat a jelenségeket, amelyek visszajövetelét megelőzik. Ezek inkább természeti katasztrófák leírásaira emlékeztetnek, amelyek sokszor napjaink híradásaiban is szerepelnek. Elretentő képek, amelyek félelmet gerjesztenek az emberben, hisz a teljes pusztulást vetítik előre. Erre még rájátszanak a szuperprodukciós katasztrófafilmek is, amelyek sokszor a világ pusztulását mutatják be, és elültetik az emberben a rettegést. Ezek láttán még a keresztyén ember is megretten. Mindenki felteheti magának a kérdést, hogy miért várja ezt az alkalmat, mely ekkora félelmet kelt.

Pál apostol és Márk azonban teljesen más képet fest erről, teljesen más megvilágításba helyezik az egész visszajövetelt. Itt kaphatjuk meg a választ arra a kérdésre, hogy hogyan jön el az Úr, mi lesz velünk akkor, amikor megjelenik.

Hogyan jön el? Az evangéliumokban Krisztus sok képet használ erről az eseményről, amelyek mind azt mutatják, hogy váratlanul. Például ott van a példázat, hogy a gazda, ha tudná, mikor jő el a tolvaj, akkor vigyázna (Mt 24,42 skk.), vagy az ő eljövetele olyan váratlan, mint amikor a várandós asszonyra rájön a szülési fájdalom (1Thessz 5,3). Mind a kettő a váratlan, meglepetésszerű megjelenést mutatja be.

A mai ige is egy ilyen meglepetésszerű megjelenésről beszél. Az Úr riadóval, harsónával, arkangyal szózatával lép be valamikor, újra láthatóan a világba. A katonaság életéből veszi az apostol a képet. Bármikor szólhat a riadó, bármikor jöhet a parancs, hogy meg kell jelenni a parancsnok előtt felkészülve arra, hogy megmondja, mit kell tenni, mi a feladat, amit teljesíteni kell. Akik voltak katonák, tudják, mit jelent a riadó. Váratlanul éri az embert, megzavarhatja. Rövid idő áll a rendelkezésére, hogy felkészüljön, és várja a parancsot.

Abban az időben a riadót a kürt szava jelentette, ami nagyon hangos volt. Túlharsogta a csaták zaját is. Ezzel jeleztek a csapatoknak, hogy mit csináljanak. Az Úr visszajövetele nem csendes karácsonyi angyali üzenet lesz, mint ahogy megjelent első alkalommal ebben a világban, nem is a csillag ragyogó fénye fog felragyogni, amely vezetni tudja azokat, akik megféjtik annak a jelentését, mint a napkeleti bölcsek, hanem mindenben túlharsogó csatakürt. Miért? Ez az a végső küzdelem, amit megvív az Úr. A bűn a Sátán, a halál elleni végső küzdelem lesz ez, amikor mindezek véglegesen legyőzettek.

Hogy jön el tehát? Teljesen más Krisztus-kép jelenik meg itt, mint amit eddig megszoktunk. Hisz eddig vagy a karácsonyi jászolbölcsőben levő gyermek, vagy a szenvedő szolga, vagy az alázas Úr jelent meg. Most pedig a győztes király képe van itt, az a győztes Isten, aki a végső csatát vívja meg és a végső győzelmet szerzi meg, hogy ezzel beteljesüljön és megvalósuljon az ő országa.

Mit tesz amikor eljön? Előbb feltámasztja a halottakat, akik Benne haltak meg. Ez tulajdonképpen az igazi és a végső győzelem is egyben, amikor nemcsak az ő feltámadása lesz nyilvánvaló, hanem mindenkié. A feltámadás számunkra még ismeretlen dolog. Tudunk róla, de sokszor nem értjük meg. Úgy, ahogy Krisztus feltámadása misztérium, ez is az. Hogy lehet, hogy az, ami már semmivé lett, újra élő legyen. Az, akit kikísértünk a temetőbe, és értelmünkkel nagy nehezen felfogtuk, hogy ennek az emberi életnek vége, most az megjelenik. De akkor ennek a csodának mindenki részese lesz, és mindenki ebben a győzelemben fog részesülni – akik benne bíznak.

Küzdelem és harc, amikor visszajön az Úr. De ebben részt veszünk-e vajon? Nem vagyunk-e túl „kicsik”, hogy ebben a világmindenségre kiterjedő egyetemes csatában részt vegyünk? A Heidelbergi Káté azt mondja, hogy Isten a világ teremtésétől kezdve a világ végezetéig, önmagának az igaz hitben megegyező sereget gyűjt, és ennek én is élő tagja vagyok. (54. fejelet)

Mire kötelez engem ez? Mít kell tennem? Hogyan tudok harcolni? Az efézusi levélben le vannak írva, hogy milyen fegyverei kell legyenek az embernek: igazság mellvésa, hit pajzsa, üdvösség sisakja, lélek kardja. Fegyvere tehát van az embernek. Csak győzni kell! Le kell győzzem a félelmem, vagy talán a közömbösségem. Vállalnom kell a küzdelmet együtt a győzedelmes Úrral, a győztes seregben.

Mikortól kell ezt vállalni? Már most el kell kezdeni ezt a harcot. Imádsággal, hittel, Istennel és egymással való közösséggel. Nem szabad engedni azt, hogy a gonosz éket verjen közénk. Meg kell tudnunk tartani mindazt, amit Isten nekünk adott, amit örököltünk, és tovább kell adnunk mindazt, amivel el kell számolnunk. Például azokat a talentumokat, amelyeket a visszajövő Úr számon kér.

Mi történik velünk, akik ebben a harcban részt veszünk? Két dolgot mond az apostol: akik meghaltak, azok feltámadnak, akik élnek, azok átváltoznak, elragadtatnak. A Szentírásban van erre példa. Amikor Mózes az Ígéret földjének a határán van, és nem mehet be oda, felmegy a hegyre, és Isten maga temeti el, a nép pedig nem találja a sírját. (5Móz 34) Illés története is ezzel fejeződik be. Amikor Illés Elizeussal együtt mennek, Illés megkérdi tanítványától, hogy mit kér. A válasz pedig az, hogy az Illés lelkének kétszerese legyen rajta. Illés pedig azt felelte erre, hogy ha látni fogja, hogyan ragadja el őt Isten, akkor meglesz. Elizeus meglátja a tüzes szekeret, amely felviszi a prófétát. (2Kir 2)

Az Úr, ha akkor még életben leszünk, magához vesz minket. Felel. Elhagyja az ember ezt a földi világot. Mindaz, ami itt van, már nem lesz fontos akkor. Sokkal jobb dolog várja őt ott fenn az Úr országában.

Mit jelent ez a mi számunkra? Vigasztalást. Kiket kell vigasztalni? Csüggedteket, a próbák között élőket, a nehéz szívűeket. Mintha visszacsengene Ézsaiás próféta szava, amely vigasztalta a fogságban levő népet: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Istenetek.” (Ézs 40,1)

Az apostol egy felszólítással fejezi be a levelét. Vigasztaljátok egymást ezekkel a beszédekkel. Ezt kell tegye az ember, ezt kell hirdesse, ezzel kell foglalkoznia, ez kell legyen a legfontosabb a mi számunkra.

Miért? Mert minden más elmúlik, de ez a beszéd, Isten szava megmarad. Ezt mondjuk tovább, az örök várakozás szavát, amikor várjuk a harsona szavának a felzengését, a végső küzdelmet és az azt követő végső győzelmet, hogy vagy feltámadva, vagy elragadva ott legyünk a visszatérő Úr közösségében. Ámen.

Esketési igehirdetés

Bartalis Sz. Pál

Százazajta

Jöjjön velünk az Úr!

Alapige: 2Mózes 33,15

Kedves ifjú pár! Szeretettel köszöntelek benneteket ebben az ünnepélyes pillanatban, amikor azzal az elhatározással jöttetek Isten házába, hogy Isten és a gyülekezet előtt házassági fogadalmat tegyetek. Olyan csodálatos, hogy két különböző családban, különböző körülmények között, talán éppen különböző felfogásban felnőtt ifjú az élet útján egymásra talál, s elindulnak együtt egy közös életúton. De mindez nem az emberi ész találmánya, hanem Isten rendelte így a teremtéskor, amikor így szólt: „Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt.” (1Móz 2,18)

A mai szabadelvű világban jó, hogy még vannak, akik nem elégednek meg az öszszeköltözéssel, a polgári esküvel, hanem szívük vágya, hogy Isten előtt is elkötelezzék magukat egymásnak és Istennek egy közös útra. Nem elégednek meg a ma elhangzó sok jókívánsággal, hanem fontosabbnak tartják Isten tanácsát.

Ebben az ünnepélyes pillanatban számotokra Mózes szavai csendültek fel. Az ige nem más, mint egy imádság, egy kérés, egy könyörgés: „Ha a te orcád nem jár *velünk*, ne vgy ki minket innen.” (2Móz 3,15)

Amikor ez a kérés elhangzott, Izráel népe már nagy utat tett meg az egyiptomi szabadulástól a Sínai-hegyig. Ez a megtett út nem volt könnyű. Éppen ezért sokszor visszafelé tekintettek azt hangoztatva, hogy jobb lett volna Egyiptomban. (Utólag általában megszépül a múlt.) De Isten ott volt, vezette övéit felhő- és tűzoszloppal, amíg eljutottak a Sínai-hegyig. Ez a hely fontos állomás volt, hisz itt történt meg a szövetségkötés.

Ti is megtettétek eddig életeteknek egy szakaszát. Ezen az úton veletek is ott volt az Úr. Volt öröm és volt nehézség is. Így Isten vezetésével elérkeztetek ebbe a templomba, mely számotokra most a Sínai-hegy. Itt köttök szövetséget, hűséget egymásnak. Itt mondjátok el: „Isten engem úgy segítjen!” Nagy dolog ez, nagy dolog a fogadalomtételel, a szövetségkötés. Ezért nem szabad erről a pillanatról soha megfeledkeznetek!

De itt nem szabad megállnotok! Tovább kell mennetek, mint egykor Izráel népének. Mózes tudta, hogy ez az út sem lesz könnyű. S erre jön a legnagyobb probléma: Isten nem akar velük menni. Az ok az aranyborjú felállításáa.

Mózes előtt lejátszódik a múlt a sok problémával. De eszébe jutott Isten segítsége is: a manna, a fűrjek, a keserű víz megédesítése. Rájött arra, amit a házi áldás így fejez ki: „Hol Isten, ott szükség nincsen.” Lehet forró a homok, göröngyös az út, bátran lehet haladni, mert ott van Isten.

Ti is visszagondoltok az eddig megtett útra. Sok minden eszetekbe jut: rossz is, jó is. De most ebből a templomból tovább kell mennetek, hisz még hosszú út van elöttetek. Hogyan indultok el? Azzal a magabiztossággal, hogy most mi bizonyítunk, majd megmutatjuk, majd meglátjátok...

Egy biztos! Mózes azt mondta, ha nem jössz velünk, akkor kis se vigyél minket, akkor hagyj itt az „aranyborjúnál”. De kicsendül a vágy, az óhaj is, hogy jöjj velünk, vezz tovább, segíts, mert még sok próbatétel vár ránk!

Ezt tegyétek ti is! Kérjétek az Urat, hogy menjen veletek. Legyen ott a most létrejött új családokban, munkahelyeteken, életetek minden területén.

Mózes nem egyes számban imádkozik, nem magáért esedezik, hisz azt mondja: MINKET. Ott van a családja: gyermekek, felesége, apósa s Izráel egész népe. Mindenkiért imádkozik.

Mi is ezt tesszük. Veletek együtt kérjük Istent, hogy vezessen tovább az úton, s az úton jöjjön velünk. Vezessen titeket, legyen veletek, de vezesse szüleiteket, rokonaitokat, ezt a gyülekezetet, minket, MINDENKIT az Ígéret földje felé.

Jó tudni, hogy Isten meghallgatja az imát, ahogy Mózesét is: „Megteszem ezt is a mit kívántál; mert kedvet találtál szemeim előtt, és név szerint ismerlek téged.” (2Móz 33,17)

Tegye meg az Úr ezt veletek is, aki titeket is ismer, s találjatok kedvet előtte! Vezessen titeket a családi élet útján biztosan a mennyei Kánaán felé! Ámen.

Temetési igehirdetés

Lengyel István

Magyarfenes

Istenünkről énekelni jó!

Alapige: Zsoltárok 147,1–3

Keresztyén testvéreim, gyászoló gyülekezet, megszorodott szívű hozzátartozók! Minden emberi élet reménységgel indul, mert minden élet, amikor megszületik, örömmel tölti be a családot. Így indult szinte 83 évvel ezelőtt Gyurka Petikó Lajos élete is. Testvérei közül a kései legkisebbként, reménységgel töltötte be a szülők életét. De mily szomorú megtapasztalni a zsoltáros igazságát: *Elragadod őket; olyanokká lesznek, mint a fű, amely reggel sarjad; Reggel virágzik és sarjad, és estvére elhervad és megszárad.* (Zsolt 90,5–6) Ezt kellett megtapasztalni az egészen zsenge ifjúnak is, akit a kor eszeveszett gyűlölete alig 17 évesen a háborúba sodort. Igaz, hogy hamar hazatért, útkeresésében nem álmodhatott mesés vagyonról, de mégsem szomorodott el, küzdött, reménykedett, beállt édesapja mellé gazdálkodni. Aztán 20 évesen megnősült, hisz szükség volt a háznál egy asszony segítő kezére. Mondhatjátok, ebben a felsorolásban nincs semmi különleges, hisz sok élet indul így, sokaknak alakul emígy a sorsa. És mégis van valami különös, valami, ami végigkíséri elhunyt testvérünk életét. S ez nem más, mint a hívó lélek *reménysége*.

Az Újszövetségben azt olvassuk, hogy: *A reménység pedig nem szégyenít meg; mert az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szentlélek által, ki adatott nekünk.* (Róm 5,5) Most, pünkösöd előtt, a Szentlélek kitöltetésének ünnepe előtt, az özvegy számára is csak az emlékezés marad. Emlékezz, hogy milyen reménységgel indultatok közös utatokon, milyen reménységgel vártatok a gyermekek érkezését, hogyan terveztétek lépésről-lépésre közös élteteket, és az Úr megáldott titeket.

Az egyik jellemzője Gyurka Petikó Lajos életének tehát a reménység volt. A másik fontos és szinte egész életét kitöltő jellemző vonása a zene, az *éneklés* volt. A hajdani tűzoltók fúvószenekarában klarinéton játszott. De ez nem zárta ki azt, hogy tagja legyen a régi négyszólamú férfidalárdának, amelynek jelszava volt: *Nekünk a dal édes pihenésünk!* – ezzel is nagy szeletet és áldozatos feladatot vállalva faluja kulturális életének fellendítésében. Tanulságos lehetne ez a mi számunkra is, mert nincs talán még egy

olyan nemzetközi, mindenki által érthető kifejezési mód, mint a hangjegyek *beszéde*, az éneklés.

Erről a fajta éneklésről szól a mi felolvasott igenk is: *Dicsérjétek az Urat!* Az eredeti héber zsolttárénekből a *Hallelujah*-val indít, ami nem más, mint felhívás Isten dicsőítésére, magasztalására. Ez a felszólítás alapozza meg a mi egyházi és gyülekezeti éneklésünket is. Ez egy határozott feladat, egy szolgálat, amelyet teljesítenünk kell. Az éneklés nem válhat öncélúvá, mert akkor elveszti az isteni rendeltetését, a hitelességét.

Hiszen Istenünkről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűsége és illendő dolog! – mondja mai zsolttárunk. Méltó tehát, hogy az igazak gyülekezetében az Úr neve szüntelen dicsértessék! Isten keresztyén népének legfőbb java az, hogy jó és rossz időkben egyaránt reménységgel dicsérheti Istene nevét! Sztárai Mihály – „a hegedős prédikátor” – is ezt tette, amikor a 92. zsolttár szövege alapján, egy régi magyar dallamra elkezdte énekelni: *Mely igen jó az Úr Istent dicsérni, / Felségednek, én Uram, énekelni, / Szent nevedet dicsérvén magasztalni / És mindenütt e világon hirdetni.* (MRÉ 362,1) Tisztelettel és megrendüléssel gondolunk itt azokra, akik Isten nevével ajkukon haltak mártírhálát.

Itt, e koporsó mellett el kell mondanom, hogy 2006. február 19-én volt az utolsó istentisztelet, amikor kántor testvérünk és presbitertársunk utoljára szolgált hivatalosan, akkor a következő sorokkal búcsúztattuk a leköszönő szolgatársat: *Tudom a te dolgodat, és szeretetedet, és szolgálatodat, és hitedet és türeseedet, és, hogy a te utolsó cselekedeteid többek az elsőknél.* (Jel 2,19) Tudom a te dolgodat – szólt az ige, amikor 46 évvel ezelőtt, 1960. január utolsó vasárnapján az orgonához ült 32 évesen Gyurka Petikó Lajos kántor aa. Az azóta eltelt esztendőök alatt sok volt a szolgálat, szeretet, a hit és a türelem. Hogy miért mondom ezeket? Azért, mert itt, ezen az alkalmon érdemes elgondolkoznunk azon, hogy a kibúcsúzó kántor aa.: 539 keresztelőn, 324 esküvőn és 702 temetésen végzett kántori szolgálatot. Egy szolgáló élet, melyben voltak mélypontok, megpróbáltatások, bosszúságok, sötét felhők, de amelyben mindig ott volt Isten áldása és derűjének világos kék ege. Mert akik az Úr szolgálatába állnak, azokról mindig gondoskodik Isten. Igaz, akkor még nem tudtuk, mert még nem tudhattuk, hogy mit tartogat a Mindenható számára, számotokra. Nem tudtuk, és nem tudtátok, hogy még meg kell álljatok 2007 januárjában a kisebbik fiatal koporsója mellett, és azt sem, hogy 2008 novemberében az idősebbik fiút búcsúztatjátok. Nagy, nehéz gyásznap a súlyos fellegei tornyosultak fölöttetek, és nem maradt más számotokra, mint a hit reménye, amit a húsvét-feltámadási ének soraival vallottatok meg: *Nincs már szívem félelmére / Nézni sírom fenekére, / Mert látom Jézus példájából, / Mi lehet a holtak porából. / Szűnjetek meg, kétségeim, / Változzatok, félelmeim, / Reménységgé, örömökké, / mert nem alszom el örökké.* (MRÉ 233,3)

Qui bene Cantat bis orat, magyarul: *Aki szépen énekel, kétszer imádkozik* – mondja Augustinus. Igaz ez elhunyt testvérünk életére, munkásságára is, hisz az elénekelt dalok csodás harmóniát loptak sokak szívébe vagy éppen vigasztalást a keserűség idején. Ő abban a sötét, ateista, egyházellenes korszakban szolgált az Erdélyi Református Anyaszentegyházban, amikor ez egyáltalán nem volt divatos, sőt sokszor megvetéssel néztek az egyházi szolgákra. Ő vállalta a sorsot, a szolgálattal járó nehézségeket, az időjárás viszontagságait, a nap hevét vagy éppen a tomboló vihart. Vállalta, mert titkon tudta, hogy: *Az Úr építi Jeruzsálemet, összegyűjti Izráelnek elűzötteit* és remélte, hogy a magyarfenesi „Sion” is újjáépül és megtartatik nemzedékről nemzedékre.

Tudom, hogy nehéz teher az özvegyiség, az egyedüllét, ezért még nagyobb szükség van ezután a menyek jóindulatú segítségére, az unokák odaadó szeretetére, a dédunoka ragaszkodására. Szükség van arra, hogy közösen megtapasztaljátok, s ez az egész gyü-

lekezet reménységgel és hittel élje meg azt a vigasztalást, amit a zsolttáros énekelt: *Meggyógyítja a megtört szívűeket és bekötözi sebeiket.* Ebbe vessük a reménységünket, hogy Ő olyan Isten, aki *...úgy szerette e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16) Higgyünk abban, hogy Ő ugyan *...megsebez, de be is kötöz, összezúz, de kezei meg is gyógyítanak.* (Jób 5,18) Nézzünk a mi Megváltónkra, aki érette és érettünk emelte a durván ácsolt keresztet a vállára, meg is halt érettünk, legyőzte a halált és a gonosznak minden erejét, hogy nekünk üdvösségünk, örök életünk legyen.

Addig is, ameddig ígérete szerint visszatér a mi Urunk ítélni eleveneket és holtakat, mi dicsérjük az Urat! Mondjuk a zsolttárénekekkel: *...Én az Úrnak éneklek, / Mindaddig amíg élek.* (MRÉ 146,1) Ámen.

(Elhangzott Gyurka Petikó Lajos, 82 éves korában elhunyt református ács, a magyarfenesi egyházközség hajdani kántorának ravatalánál.)

Simon András

Bűn – szeretet

A bűn becserkész,
a szeretet befogad,
a bűn bekebelez,
a szeretet magába foglal.
A bűn megköt,
a szeretet megtart.
A bűn száz annyit ígér,
A szeretet száz annyit ad.
A bűn elveszi az önismeretet,
felmagasztal és magasba emel:
csak hogy letaszíthasson.
A szeretet helyes önismeretre tanít,
Kiábrándít hamis „önmagadból”

és összetör:

Csak hogy felemelhessen.
A bűn hájjal kenetet,
hogy megrontson.
A szeretet kíméletlenül pöröl,
hogy megtisztítson.
A bűn fröcsköl,
a szeretet szétárad.
A bűn éget és perzsel,
A szeretet sugároz.
A szeretet egyszerű,
A bűn körmönfont.
A szeretet „egy-ügyű”,
A bűn agyafúrt.
A szeretet nyíltan beszél,
A bűn körülír.
Míg a szeretet a mélység titkairól dadog,
A bűn a felszín közhelyeiről fecserész.
Míg a bűn hazudik, hogy ne kelljen

megmondania az igazat,
A szeretet kitérő választ ad,
hogy ne kelljen hazudnia.
A bűn kényszerít,
A szeretet készlet.
A bűn csábít,
a szeretet vonz.
A bűn érzéki,
A szeretet érzékelő.
A bűn forral,
a szeretet hevít.
A bűn üz és hajt,
A szeretet lelkesít.
A szeretet megkeresi a tisztátalant,
hogy felemelje,
A bűn „felhajtja” magának a tisztátalant,
Hogy kihasználja és a sárba tapossa.
A szeretet az embert látja a cédában is,
de a bűn csak riherongy kurvának tartja.
A szeretet megjelöl,
A bűn megpecsétel.
A szeretet társakra lel,
De a bűn csak hordákba ver.
A szeretet kiteljesít,
A bűn kiüresít.
A szeretet mentséget keres,
A bűn kifogást talál.
A bűn bekerít és magadba zár,
A szeretet kapukat nyit és
másokhoz vezet.
A bűn elfecseréli és pazarolja a másét,
De a szeretet önmagát osztja szét.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Bethlen Gábor végrendelete

(részlet)

Ezekért mondom, az imádandó Szentháromság egy Istent áldom, imádom és magasztalom, mert ez az, akinek ama jó lelkiismeretek kezében adásának, a szent keresztségnek sacramentumában nevemet felvette, kereszténységemet jól indította, szent ismeretére juttatott, igaz hittel, élő reménységgel megajándékozván, méltóságos úri állapotra, abból fejedelemségre felemelt, és aki minden dolgaiban végzetlen kegyelméből igazgatott, az hadakban alkalmatossággal, bátorsággal megáldott, és aki sok gonosz akaróimat megszegyenítette, sok ellenségim ellen szép győzedelmekkel megáldott, nyomorú hazámat marokni nemzetemmel megtartotta és oltalmazta. Ez az, aki az én hazámnak gondviselésére elégtelenségemből elégségessé, tudatlanságomból annyira való okossággal tudósított, hogy tizenhat esztendőnek elfolyásiban ellenségünk lovaiknak lábok hazánk földét nem nyomták; mit kívánhattam volna az én Istenemtől ezeknél egyebet, holott jó egészséggel ingyen való kegyelméből megáldott volt. Ennek egyedül tartoztam a háláadással, ha arra elégségem volna; de minthogy ember magától a jónak még csak meggondolására is elégtelen, azért kérem ő szent felségét, hogy ha mi részecskéjét életemnek hátra tartotta, vezéreljen igazságosan, és tégyen elégségessé szent lelkének tiszta vigasztalása által, szerelmes szent fiáért, hogy utolsó órámig reám kiöntött s velem közlött bőséges kegyelmességét dicsérhessem, áldhaszam, magasztalhaszam háláadó könyörgésem által, ámen.